

V času, ko so po Evropi divjale čete Tretjega rajha in uvajale fašistični »novi red«, je na njenem jugu vzplamela oborožena vstaja, prva na tem kontinentu, ki so ga tedaj imenovali Hitlerjeva »evropska trdnjava«.

Po sramotni kapitulaciji režima in vojske stare Jugoslavije in okupacije naše dežele po fašističnih napadalcih, je Komunistična partija Jugoslavije ostala edina politična sila v deželi. Partija je ohranila svojo enotnost in bila

Centralni komite KPJ je na svojem majskem zasedanju 1941 pretehtal položaj v deželi in sprejel sklepe o nalogah, ki čakajo jugoslovanske komuniste. Osnovna naloga Partije, so tedaj sklenili, je strnitev vseh slojev ljudstva, ne glede na politične, verske, nacionalne in druge razlike, v enotno fronto borbe proti fašističnim okupatorjem.

Za jugoslovanske komuniste in vse pripadnike revolucionarnega delavskega gibanja, vzgojene v duhu proletarskega internacionalizma in ljudske solidarnosti, je napad fašistične Nemčije na Sovjetsko zvezo, 22. junija 1941, bil

Vstaja 1941

pripravljena, da popelje jugoslovanske narode v odločilno bitko proti okupatorju in njegovim domačim hlapcem.

Ze četrti dan po napadu na Jugoslavijo je Politbiro CK KPJ 10. aprila 1941 leta na enem svojih zasedanj sprejel sklep, da se pri CK ustanovi Vojaški komite s tovarišem Titom na čelu. Nekaj dni kasneje, 15. aprila, je CK dal ljudstvu razglas:

»Ne obupajte, čvrsto združite svoje vrste, z dvignjeno glavo sprejmite tudi najhujše udarce! Komunisti in ves delavski razred Jugoslavije bodo do končne zmage vztrajali v prvih vrstah borbe proti osvajalcem...«

In malo kasneje v drugem razglasu:

»Strnimo se! V teh usodnih dneh je treba združiti vse naše sile v borbi za naš obstoj... Vztrajajte v borbi, v katero vas poziva in jo vodi avantgarda delavskega razreda — komunistična partija Jugoslavije.«

nova pobuda za odločno borbo proti mračnim silam, ko so ogrozile človeštvo.

V razglasu, ki ga je CK KPJ objavil isti dan, ko je bila Sovjetska zveza napadena, je bilo rečeno:

»Dragocena kri herojskega sovjetskega naroda se ne preliva samo zaradi obrambe dežele socializma, temveč tudi zaradi končnega socialnega in nacionalnega osvobođenja vsega delavnega človeštva. Torej je to tudi naša borba, ki jo moramo podpreti z vsemi močmi, tudi s svojim življenjem...«

Tako je vstop Sovjetske zveze v vojno, v času, ko je KPJ izvršila vse priprave za oboroženo vstajo v Jugoslaviji, močno vplival na borbeno razpoloženje in revolucionarni polet vseh jugoslovanskih ljudskih množic.

Politbiro CK KPJ je 27. junija 1941 ustanovil Glavni štab narodnoosvobodilnih in partizanskih odredov Jugoslavije, za komunistična partija Jugoslavije.«

(Nadaljevanje na 4. str.)

Franjo Kršinič: SPOMENIK ZRTVAM FAŠIZMA V ZAGREBU

Prvi redni zbor Dolenjske banke in hranilnice

V torek, 12. julija, bo v prostorih novomeškega sindikalnega doma 1. redni zbor Dolenjske banke in hranilnice, ki je bila ustanovljena 25. januarja 1966. O uspehih, doseženem razvoju in dosednji šestmesečni dejavnosti banke bomo obširneje poročali prihodnji teden.

Posvet v Ribnici in Sodražici

Podružnica Slovenske izseljenke matice v Ribnici je priredila 29. junija v Ribnici in Sodražici posvetovanje z začasno zaposlenimi v tujini. Ob tej priložnosti so se pogovorili o težavah, s katerimi se srečujejo naši ljudje, ko odhajajo v tujino in si tam služijo vsakdanji kruh.

Novo mesto za 24.500 prebivalcev!

Kot predvidevajo, bo imelo Novo mesto čez 30 let okoli 24.500 prebivalcev, temu številu pa je priklonjen program urbanističnega razvoja mesta, ki ga je občinska skupščina na seji 28. junija sprejela kot osnutek programa s pripombo, da se razprava o njem zaključí ob koncu avgusta letos. Zatem so odborniki sprejeli več poročil in odlokov ter sklep o pristopu ribniške občine h komunalni skupnosti za zaposlovanje petih dolenjskih občin. Podrobneje bomo o seji poročali prihodnjič.

Zdraviliščem se obetajo boljši časi

Kopališko in klimatsko zdravljenje naj postaneta enakovredna drugim oblikam zdravstvenega varstva, so sklenili predstavniki slovenskih zdravilišč na občnem zboru v Čateških Toplicah

Letošnji občni zbor Zveze naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije je bil 23. junija v Čateških Toplicah. Udeležence je v imenu občinske skupščine Brežice in družbeno političnih organizacij pozdravil tov. Janez Volčansk. Dejal je, da za trdno upa, da bo tako širok

zbor predstavnikov zdravilišč, zdravstvenih in turističnih delavcev zagotovo nakazal pot iz krize, ki je nastopila za zdravilišča po gospodarski reformi. Delegatom in gostom je zaželel uspešno delo in čimprejšnjo normalizacijo stanja v vseh slovenskih zdraviliških ustanovah.

Udeleženci VI. občnega zbora so že vnaprej prejeli obširno gradivo o zdraviliški problematiki in v razpravi z zdravstvenega, gospodarskega in turističnega vidika utemeljevali svoje poglede na nadaljnji razvoj slovenskih zdravilišč.

(Nadaljevanje na 2. str.)

V nedeljo vas vabi Lisca!

Osrednja proslava dneva borca, 25-letnice vstaje in spomina na sejo politbiroja CK KPJ bo za občini Sevnico in Laško v nedeljo 3. julija ob 10. uri na Lisca.

Prireditelji so poskrbeli za brezplačen prevoz z avtobusi in kamioni. Ob 5. uri zjutraj se bodo lahko peljali do Krakovega tista, ki želijo od tam peš nadaljevati hojo; ob 6. uri je prevoz za člane kolektivov, ob 8. uri pa za vse druge udeležence. Za obiskovalce iz območja Tržišča, Krmelja in Sentjanža je organiziran prevoz izpred »Metalne« v Krmelju. Avtobusi in tovornjaki se bodo vračali po želji obiskovalcev.

V soboto na Veselico!

Ob letošnjem dnevu borca v metliški občini ne bo posebnih slovesnosti, pač pa pripravljajo 2. julija zvečer na Veselico prijetno rajanje, ob kresu in domači godbi. Na prireditve vabijo vse člane borčevskih organizacij, kakor tudi druge občane, ki želijo počastiti 4. julij.

KRŠKO ZA 25-LETNICO VSTAJE

Tovariš Franc Leskošek-Luka, prvi komandant Glavnega štaba slovenskih partizanskih čet, med prvoborci, odborniki in gosti na slavnostni seji ObS Krško — Dvojno odlikovanje in priznanje kiparju Vladimirju Štovičku, ki je svojemu mestu podaril kip J. V. Valvasorja — Odprta je nova galerija v Krškem v obnovljeni baročni kapeli

Z nadvse dostojno vrsto proslav so v Krškem pretoklo soboto začeli slaviti letošnji občinski praznik, dan borca in 25. obletnico vstaje. Visoka kulturna raven slavlja in srečanje uglednih voditeljev revolucije, kulturnih in drugih javnih delavcev z odborniki ObS Krško ter prebivalci tega starodavnega mesta ob Savi, oboje je dajalo prvim prireditvam tisti žlahtni poudarek, kot ga visoki jubilej vstaje naših narodov zasluži.

V polni dvorani doma Svobode na Vidmu je predsednik ObS Krško inž. France Dragan kmalu po 17. uri pozdravil zbrane odbornike in goste, med katerimi so bili: Franc Leskošek-Luka, predsednik Zveze združenj borcev NOV SRS, Franc Kimovec-Ziga,

podpredsednik GO SZDL Slovenije, Beno Zupančič, podpredsednik IS Slovenije, zvezni ljudski poslanec Boris Zihherl, Ivo Tavčar, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS, Tomo Martelanc, republ. sekretar za prosveto, Miloš Poljanšek iz Beograda, Alojz Zokalj, sekretar v IS Slovenije, akademik Gustav Krklec iz Zagreba, prof. Mirko Subić, rektor akademije likovnih umetnosti, generalni konzul češkoslovaške republike iz Zagreba Josip Pavliček s soprogo in sodelavci, predsednik ObS Novo mesto Sergij Thorževskij, predsednik ObS Sevnica Jože Knez, pa vrsta domačih prvoborcev, zaslužnih partizanov in aktivistov, ljudskih poslancev, oficirjev JLA in lepo število od-

bornikov družbeno-političnega zbora krške občine.

Član ljubljanske Drame Janez Rohaček je za uvod v slavnostno sejo recital Pršenovo Zdravico, pionirji pa so pozdravili predsednika inž. Dragana in Petra Markoviča, ki sta vodila skupno sejo zbo-

(Nadaljevanje na 6. str.)

Za dan borca dve veliki prireditvi v Beli krajini

Letošnji 4. julij bodo v črnomaljski občini praznovali že dan prej, da bi občanom vsaj eden od dveh praznikov ostal za zasebno rabo. Tako bo 3. julija veliko srečanje borcev in drugih občanov s črnomaljskega in semiškega konca na Mirni gori. Ob tej priložnosti bo tudi slavnostna otvoritev TV pretvornika.

3. julija bo tudi na Vinici veliko slavlje, katerega se bodo udeležili zlasti prebivalci okoliških krajev, pričakujejo pa tudi udeležbo s hrvaške strani. Krajevna organizacija ZKB bo ob 14. uri razvila svoj prapor, kateremu bo hotroval znani borec Matija Ivšič, podpolkovnik LM iz Ljubljane.

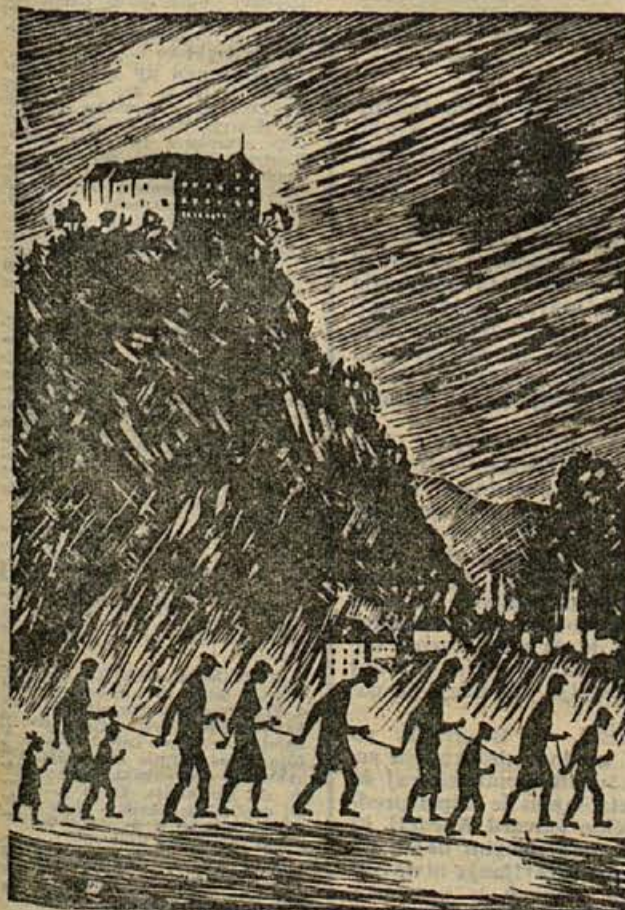
Dan pred praznovanjem bodo na vseh gričih med Mirno goro, Željcem in Plešivico zagoreli kresovi, ob katerih bodo borci pripovedovali mladim svoja doživetja.

OD 30. JUNIJA DO 10. JULIJA

Prevladovalo bo lepo vreme, vendar vmes pogostne krajevne nevihte, zlasti okrog 1., 7. in 10. julija.

Dr. V. M.

Miro Kugler: BRESTANICA 1941—1945 — Več o nedeljskem slavlju ob 25. obletnici izseljeništvu berite danes na 7. strani!

VARSTVO MESTNIM IN PODEŽELSKIM OTROKOM!

Odločne, ostre in polemične besede po izboljšanju otroškega varstva v brežiški občini – Finančni viri za te namene naj bodo stalni – Denar za varstvo bi lahko pritekalo iz občinskega proračuna, iz skladov za šolstvo in zdravstveno varstvo, iz delovnih organizacij, iz krajevnih samoprispevkov in prispevkov staršev

Šolsko varstvo izstopa že daljšo dobo kot osrednje vprašanje na mnogih konferencah in sestankih v občini Brežice. Te dobrine je, žal, deležen le majhen odstotek predšolskih otrok v mestu. Se vedno ni rešeno varstvo šolarjev niti ne varstvo otrok s podeželja, zato je občinski odbor SZDL danes teden sklical razširjeno sejo o teh vprašanjih.

Predsednica konference za družbeno aktivnost žena tov. Angelca Verstovškova je v uvodnem referatu obrazložila problematiko varstva v Sloveniji, nato pa je prikazala podrobno sliko varstvenih razmer v domači občini. Razprava, v kateri so sodelovali prosvetni delavci, otroške vzgojiteljice, socialna delavka in člani odbora konference za družbeno aktivnost žensk, je bila konkretna, ostra in polna nasprotujočih si mnenj. Prisotni so menili, da je treba reševati varstvo v vsej občini, ne samo v mestu. Proračunska sredstva za te namene naj bi torej enako-

merno porazdelili za potrebe mesta in okoliških središč. Varstvo je najbolj pereče v mestu, kjer je sicer otroški vrtec, vendar dela v neprimernih in premajhnih prostorih. Vanj zahajajo le večji otroci od treh do šestih let, čeprav bi morali biti deležni varstveno-vzgojne skrbi tudi mlajši otroci in šolarji. Za vrtec bo nujno treba dobiti primernejšo zgradbo, po možnosti do začetka novega šolskega leta. Komisija za otroško varstvo pri občinski skupščini bo predlagala nekaj rešitev, nato pa bo Socialistična zveza sklicala javno tribuno in s predlogi seznanila občane. Nekateri udeleženci so na seji menili, naj bi plačevanje za varstvo spremenili. Za otroke staršev z večjimi dohodki naj bi bila vzdrževalnina višja.

O otroškem varstvu bodo v kratkem razpravljali tudi krajevni odbori SZDL v Dobovi, na Bizeljskem, v Piščah, Cerkljah, Artičah in na Veliki Dolini. V teh krajih so popolne osemletke, kamor se vozijo učenci višjih razredov s podružničnih šol. Včasih imajo ti otroci uro hoda do avtobusne postaje in čakajo na prevoz v nezakurjenih čakalnicah ali pa celo vso zimo na prostem. Na centralni osnovni šoli pa običajno nimajo pravega prostora, kamor bi sedli po pouku, se okrepčali in napravili domačo nalogo. To slabo vpliva na njihovo zdravje in učni uspeh. Na seji v Brežicah so izjavili, da bi se z dobro voljo dalo pomagati tudi tem otrokom, ne bi pa jih seveda smel zastopaviti občinski proračun. Poudarili so, naj bi iskali vire za financiranje otroškega varstva še v skladu za šolstvo, v skladu za zdravstveno varstvo, pri delovnih organizacijah in pri starših.

J. T.

Poslanci v Brežicah

V soboto, 25. junija, je prišla v Brežice na obisk skupina poslancev socialno zdravstvenega zbora. S predstavniki zdravstvenega doma, bolnišnice, občinske skupščine in zavoda za socialno zavarovanje so se pogovarjali o oblikovanju in delitvi dohodka v zdravstvenih zavodih. V Sloveniji je namreč opaziti velika odstopanja in skupnost zdravstvenih zavodov toži, da ne more zbrati enotnih podatkov, ker vsak zavod stori drugače pojmuje. V razgovoru v Brežicah so menili domači predstavniki, naj socialno zdravstveni zbor ob pomoči strokovnih služb uveljavi v zdravstvu racionalnejši sistem poslovanja, za kar ima vsa pooblastila.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ ODNOSI MED JUGOSLAVIJO IN VATIKANOM. V soboto sta predstavnik Svete stolice msgr. Casaroli in predstavnik ZIS Milutin Morača podpisala protokol o pogovoru med predstavniki jugoslovanske vlade in Vatikanu. S tem so se po 14 letih normalizirali odnosi tudi s katoliško versko skupnostjo, katere vodstvo v Vatikanu doslej ni priznavalo naše ustavne in zakonodajne ureditve tudi glede katoliške cerkve. V praksi se s protokolom dejansko nič ne spreminja, ker so bili z ustavo in drugim predpisi že doslej zagotovljeni svoboda veroizpovedi, svoboda verskih in drugih čustev, enakopraven položaj verskih skupnosti ter svoboda njih verskega oziroma cerkvenega delovanja. Sprememba je samo v odnosih z Vatikanom, ki s protokolom priznava našo ustavno ureditev in način, kako smo pri nas rešili status verskih skupnosti. S tem se je Vatikan odrekel nekdanjim zahtevam po nekaterih privilegijih, po posebnem statusu katoliške verske skupnosti, proti oddvojenosti cerkve od države itd. Niso pa seveda rešeni vsi problemi, ki obstajajo med našo državo in Vatikanom. Protokol je solidna podlaga, na kateri bo mogoče naprej razčiščevati sporna oziroma nerešena vprašanja.

Obenem sta vlada SFRJ in Sveta stolica sklenili izmenjati na pol uradne predstavnike — odposlance. To bo pripomoglo k zboljšanju medsebojnih odnosov in koristnemu sodelovanju v mednarodnem torišču, kakor je rečeno v uradnem sporočilu.

V protokolu je med drugim rečeno, da Sveta stolica potrjuje načelno stališče, da se mora dejavnost katoliških duhovnikov pri

opravljanju njihovih duhovniških dolžnosti odvijati v verskih in cerkvenih okvirih. Duhovniki ne smejo zlorabljati svoje verske in cerkvene funkcije v politične namene. Če bo jugoslovanska vlada opozorila na take primere, jih je Sveta stolica pripravljena proučiti. Enako bo proučila tudi primer sodelovanja duhovnikov v političnih oziroma tero-

PROTOKOL

rističnih in kriminalnih akcijah, naperjenih proti interesom SFR Jugoslavije, da bi proti njim storila potrebne ukrepe.

■ TEŽAK POLOŽAJ CARINSKE SLUŽBE. Posebna komisija CK ZKJ je temeljito proučila razmere in delo v carinski službi. Med drugim je ugotovila, da sistem nagrajevanja v carinski službi ni dovolj stimulativen. Praviloma so carinski uslužbenci slabše plačani od ljudi, s katerimi živijo v določenem kraju. Cariniki vztrajajo v službi v glavnem le zaradi svoje visoke zavesti. Razmere v carinski službi bo treba vsekakor popraviti.

■ NOVE CENE SVINJSKEGA MESA. Ljubljanski zavod za cene je dal soglasje za cene, ki bodo znašale od 900 do 1700 starih din. Nove cene se bistveno ne razlikujejo od že odobrenih cen svinjskega mesa v Beogradu in Zagrebu.

■ HUDO NEURJE PO VSEJ DEZELI.

(Nadaljevanje s 1. str.)

Predsednik Zveze dr. Rudolf Leskover je med drugim dejal, da so bile široko zastavljene adaptacije in nove gradnje izraz nove miselnosti in le na videz v nasprotju s reformnimi prizadevanji, če reforma izraža težnjo po brezhibni strokovnosti in kakovosti vseh zdraviliških uslug ter mednarodni konkurenčnosti. Poudaril pa je tudi, da zdravilišča lahko še marsikaj izboljšajo brez večjih stroškov, toda z večjo mero duha. Nadalje je omenil potrebo po raziskovanju medicinskih uspehov in ekonomskih učinkov zdraviliškega zdravljenja.

Tajnik zveze prof. Ludvik Rebeušek, mr. ekonomije, je v svoji razpravi podrobno razčlenil položaj zdravilišč po gospodarski reformi, ki so se zaradi preuranjenih odločitev zavodov za socialno zavarovanje znašala v veliki negotovosti. Poudaril je nujnost takojšnjega uresničevanja stališč, sprejetih 15. aprila 1966 na seji socialno zdravstvenega zbora skupščine SRS. Kopaljško in klimatsko zdravljenje naj postane pomemben sestavni del celotnega zdravstvenega varstva, kajti zdravljenje v teh ustanovah je potrebno, ne pa luksuz. Zdravilišča naj bi vzporedno krepila tudi turistično dejavnost in s primerno pro-

pagando privabljala goste iz tujine in domače samoplačnike.

Udeleženci zbora v Čateških Toplicah so soglasno sprejeli stališča socialno zdravstvenega zbora o pomenu kopaljškega in klimatskega zdravljenja. Menili so, da je treba čimprej uresničiti sklep o sklicanju posvetovanja slovenskih zdravnikov o vlogi in pomenu kopaljškega in klimatskega zdravljenja. Dolžnost skupščin komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja pa je, da zagotovijo tej vrsti zdravljenja enakovredno mesto z drugimi oblikami zdravstvenega varstva.

J. T.

Huda neurja niso divjala samo na Dolenjskem, temveč tudi v mnogih drugih krajih države, na primer v Pomurju, Slovenskih goricah, Zagrebu, Posavini, Vojvodini itd. V Zagrebu je divjal pravi pravcati orkan in povzročil ogromno materialno škodo.

■ 55.000 STANOVANJ DO LETA 1970. Republiški sekretariat za urbanizem in Zavod SR Slovenije za planiranje sta predložila gradivo, ki obravnava razvoj stanovanjsko komunalnega gospodarstva v obdobju 1966—1970. Gradivo predvideva, da bo zgrajeno do leta 1970 okrog 55.000 stanovanj in da se bo s tem zmanjšal primanjkljaj za približno 27 odstotkov.

■ 25. OBLETNICA USTANOVITVE GLAVNEGA POVELJSTVA SLOVENSkih PARTIZANSKIH CET. Ob tej priložnosti je bila v dvorani Slovenske filharmonije slavnostna seja RO ZZB Slovenije. Na njej je govoril predsednik Franc Leskošek-Luka. Nato je sledil pester kulturni spored. — Tovariš Leskošek je med drugim poudaril, da smo ponosni na veliki zgodovinski in odločilni čas. Boj se nadaljuje, le da menja svoje oblike. To je boj za samoupravljanje. Ta boj postaja plamenica čedalje številnejšim narodom v svetu.

■ KNJIZNI SEJEM. V Beogradu so pred dnevi odprli 11. mednarodni knjižni sejem, na katerem je razstavljenih skoraj 40 tisoč del z vsega sveta. Sejem je odprl predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, ki je ob tej priložnosti med drugim dejal, da za uspešen razvoj samoupravljanja ni dovolj samo močna podlaga, temveč je potrebna tudi splošna družbena in osebna kultura.

V Kairu zasedajo predstavniki šefov arabskih držav. Na konferenci so predstavniki vseh arabskih držav razen Tunizije, ki je lani izstopila iz arabske lige. Pregledujejo sklepe treh dosedanjih »konferenc na vrhu«. Verjetno pa se bodo pogovarjali tudi o novem »arabskem vrhu«, ki bo septembra v Alžiru in na katerega se v Alžiriji že pripravljajo. Iz diplomatskih krogov se je izvedelo, da so vse članice arabske lige pristale na to konferenco, izjema je le Tunizija.

Vnanji videz je torej tak, da med arabskimi državami ni resnejših nesoglasij. Poznavalci razmer pa pravijo drugače. Postavilo se je že vprašanje, ali je sploh pametno sklicevati šefe arabskih držav. Kritiki takih sestankov trdijo, da ni mogoče živeti v sožitju z reakcijo in zahodnimi agenti. V bistvu pa te kritike niso toliko naperjene zoper same konference na vrhu, temveč proti vladam, ki se javno sicer izrekajo zanje, delajo pa povsem drugače. Za ene so to zdaj Saudska Arabija in Tunizija, jutri pa utegnejo postati Libija, Jordanija, Maroko itd. Saudska Arabija je namreč pobornik islamskega pakta, ki je naravnost uperjen proti arabski zvezi, pri čemer uživa tudi bolj ali manj tiho podporo ZDA. Njen spor z Združeno arabsko republiko za stran Jemena pa prav gotovo ni pripeval k arabski enotnosti. Lani je že kazalo, da bodo ta spor uredili. Dosegli so sicer sporazum v Džedi, ki ga pa saudska stran ni hotela uresničiti, ker noče priznati republikanske vlade v Jemenu.

Libija, Tunizija in Maroko niso hotele pretrgati diplomatskih odno-

sov z Zahodno Nemčijo, ko se je izkazalo, da le-ta na skrivaj zalaga Izrael z orožjem. Isto se je zgodilo ob sporu afriških držav z Veliko Britanijo zaradi Smithovega režima v Južni Rodeziji, ko spet te tri države niso pretrgale diplomatskih odnosov z Veliko Britanijo. Jordanijo pa obtožujejo, da ovira delo palestinske organizacije, da zapira njene voditelje, češ da so »komunistični agenti«. Vodja palestinske organizacije je na tem kairskem sestanku odkrito napadel jordansko kralja Huseina, ker je govoril o tem, da je treba »okrepiti boj pro-

jo, ter na tej podlagi graditi trdnejše medarabsko sodelovanje. Zato tudi jasno zagovarja sestajanje šefov arabskih držav. Glede tega je dosledna in plod njenega prizadevanja bo tudi septembrski sestanek v Alžiru.

Toda zadnje čase je opaziti tudi drugačne premike v arabskem svetu. Prav te dni so postali odnosi med ZAR in Sirijo pristranejši potem, ko so se zboljšali odnosi med Sirijo in Irakom. Pomen tega zblizanja je toliko večji, če vemo, da so zašli odnosi med Sirijo in ZAR v slepo ulico z ocepitvijo te države od ZAR leta 1961. Sirski predsednik vlade je bil te dni v ZAR na uradnem obisku, obe državi pa sta prav te dni podpisali trgovinski in plačilni sporazum. Čeprav državi še nimata rednih diplomatskih stikov in se pogovarjata v glavnem prek predstavništva v arabski ligi ali pa z neposrednimi stiki, je to zblizanje vsekakor velikega pomena. Kaže namreč, da je vladajoča stranka v Siriji Baas spremenila svoja stališča glede medarabskega sodelovanja in da se postavlja na realnejša tla. Zblizanje temelji na spoznanju, da je treba strniti vrste v boju proti imperializmu in domači reakciji, če naj arabski svet svobodno ureja svoje zadeve. Sirija sama se je namreč znašla med tema dvema kamnom in so zadnje čase nanjo močno pritiskali. Odnose pa najbrž še vedno greni stališče stranke Baas, ki se še vedno ima za vsearabsko stranko in si jemlje pravico vmešavati se v notranje odnose arabskih držav prek svojih podružnic v teh državah. Zblizanje pa je vsekakor dobro znamenje.

Arabska nesoglasja

ti komunističnim elementom». Ugotovil je, da se Jordanija ne drži sklepov konferenc »na vrhu« glede Palestine in da jih celo bojkotira.

Nesoglasja v arabskem svetu so torej kar precejšnja. Položaj pa je kaj nenavaden: »levi« so za arabsko enotnost, pa kritizirajo konference na vrhu, »desni« jo v besedah zagovarjajo, uporabijo pa sleherni priložnost, da bi jo razbili.

Združena arabska republika je pobornik arabske enotnosti, ker sodi, da je treba arabski svet združiti, najti tiste stične točke, ki združujejo, in ne tistih, ki ga razdvaja-

Zdraviliščem se obetajo boljši časi

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ »POHOD PROTI STRAHU.« V ZDA. Ameriški črnci so priredili velik pohod proti strahu v državi Mississippi. Udeležilo se ga je okrog 30.000 ljudi, med njimi tudi znani filmski igralec Marlon Brando ter predsednik sindikata avtomobilskih delavcev Walter Reuther. Konča se je tako kot ves čas pohoda — z rožljanjem orožja, surovostmi policije in izjavami belcev. Ob koncu so imeli voditelji pohoda posvetovanje, na katerem so ocenili rezultate. Med največjimi uspehi je vsekakor ta, da se je okrog 4000 črncev vpisalo na veljavne sezname v najbolj rasističnih krajih te države.

■ DE GAULLEVA POT PO SOVJETSKI ZVEZI. Francoski predsednik de Gaulle potuje zdaj po Sovjetski zvezi. Na sovjetskem kozmodromu si je ogledal testiritev umetnega zemeljskega satelita. Na to »prireditve« novinarjev seveda niso pustili. V eni izmed številnih zdravic je de Gaulle našel »globokemu, trajnemu in plodnemu prijateljstvu med Francijo in Sovjetsko zvezo«.

■ KONGRES KP ZDA. V New Yorku je bil te dni 18. kongres KP ZDA. Za predsednika so izvolili Henryja Winstona, za generalnega sekretarja pa Gusa Halla. Kongres je izrekel solidarnost z vietnamskim ljudstvom, protestiral proti oboroženi intervenciji ZDA v Dominikanski republiko, nacionalnemu komiteju je bil naročil, naj dokončno oblikuje resolucijo o položaju farmarjev in kmetijskih delavcev v ZDA, o boju proti rasizmu in antisemitizmu ter o položaju ameriških Indijancev.

■ DEMONSTRACIJE PROTI SUKARNU. V Džakarti zaseda začasni posvetovalni kongres, ki je najvišji ustavni organ indonezijske države. Na kongresu čedalje ostreje kritizirajo bivšo vlado in predsednika Sukarna. Pred poslopjem pa so bile demonstracije, na katerih so zahtevali, naj kongres razveljavi pred nekaj leti sprejeti sklep o dosmrtnem predsedništvu Sukarna.

■ KY JE OSTAL SAM. Južno-vietnamski premier Nguyen Cao Ky je priredil v Saigonu zborovanje, potem ko so njegove čete zavzele še zadnje budistično oporišče. Ljudje so prišli, ko pa je začel govoriti, so se tudi molče razšli.

■ SPLOSNA STAVKA V TRSTU. V petek in v soboto je bila v Trstu doslej najpopolnejša stavka v protest proti temu, da bi ukinitelj tržaško ladjedelnico. V Rim je odpotovala delegacija pod vodstvom predsednika deželne vlade dr. Berzantija, ki jo je sprejel predsednik osrednje vlade Aldo Moro. Objavili ji je, da se bo zanimal za tržaške probleme.

■ KITAJSKA DELEGACIJA V TIRANI. Kitajski premier Ču En Laj je iz Romunije odpotoval na uradni obisk v Albanijo.

Spet pri črnih Belokranjcih

V Kanizarici toliko novega, da rudnika od našega lanskega obiska skoraj ni več poznati — Zaloga premoga še najmanj za 80 let — Povprečni osebni dohodek rudarja-kopača 80 starih tisočakov

»Daj skip!« je naročil delavec pri vходу v jašek po telefonu nekam v podzemlje. Jeklena vrva se je napela, zakajali so skipci in prej kot v minuti se je iz poševnega jaška prikazalo trebuhato dvigalo — železna mošnja za dviganje premoga. Tehnični me je povabil s široko kretljivo, kot da me vabi v Cadillac:

»Izvolite!«
Ni mi preostalo drugega — že prej so me preoblekli od pet do gat, dobil sem čelado na glavo in rudarsko svetilko v roko — ostalo je samo še tisto, zaradi česar sem pravzaprav prišel...

Sedla sva na nekakšne sončnice v dvigalu in »adijo sonček...«

Ta trenutek sem se tudi zavedel, da se nisem še nikoli prej spuščal v zaresen rudnik. O rudnikih in rudarjih sem že toliko slišal, da sem si življenje pod zemljo lahko prav živo predstavljaval, občutke, ko ostajajo oblaki in ptiči in travniki tam nekje na oni strani svetlega okenca na zgornjem koncu jaška, pa je treba preizkusiti na lastni — kurji koži...

Dvigalo se je ustavilo na »glavnem obzorju«, 212 metrov pod rušo, na kateri stoji rudniške naprave v Kanizarici. Približno 30 metrov globlje sva po labirintu hodnikov, jaškov in predorov v četrtem kanizarskem premogovnem sloju prišla do skupine, ki koplje na »čelu št. 9«.

»Zakaj ne laufa?«
»Pripravili smo, bo precl!« je rekel gospodar čela Anton Sterk.

Fantje so se umaknili v glavni rov. Kaj ne »laufa?« Kaj bo prec?

»Pravkar miniramo. Zato tudi tale dvovertni transporter miruje. Takoj po detonaciji bo spet stekel,« mi je mimogrede pojasnil moj vodič, tehnični vodja jame Mirko Jevnišek.

Hm, po detonaciji? Pa menda ja ne bodo streljali!?

»Ste zmerili metan?«
»Smo. Ni nevarnosti!« je sporočil nadzornik Vlado Perko.

Počeni sem na grude premoga pod jekleni opornik, potegnili k sebi fotografske pripomočke in z enim očesom skilil na tehničnega, ki je z ruskim interferometrom je (napravo za ugotavljanje eksplozivnih plinov) še enkrat iskal metan, z drugim pa na kopače, ki so resnih obrazov sedeli ob transporterju v glavnem etažnem rovu in pričakovali detonacije. Zaskrbljeno sem pogledal na strop, ki ga je držalo nekaj železnih prečk...

»Pazi!« je zavpil strelec Jože Mržljak.
BUM!

Pok niti ni bil tako močan, vendar se je vse zamajalo. Premogovi drobeci so se mi vsuli po čeladi, hrbtu, za vrat in v žepo. Ko sem pogledal okrog sebe, so kopači med prahom in smradom po razstrelivu že hiteli na delo.

Transporter je stekel in pričel nositi s seboj kose premoga, čudovitega črnega zlata, ki ga Belokranjci iztrgajo iz zemljinega naročja vsak dan okrog 350 ton. Zdaj delajo na dveh širokočelnih odkopih s podkopnim in nadkopnim pridobivanjem. Po tej novi metodi in z dvovertnimi transporterji trboveljske strojne tovarne na širokem čelu so zvišali storilnost na 13 ton na kopača na dan. Skupni jamski učinek (razdeljen na vse može, ki so zaposleni v jami: kopače, strelce, nadzornike, strojnike, zidarje, tesarje, električarje in druge) je 2 toni in pol na dan, s čimer so dosegli učinek najproduktivnejših rudnikov v Sloveniji, jugoslovanskega povprečje pa precej presegli.

Predvidevajo razširitve, s katerimi se bo dnevni izkop povečal na 500 ton. S tehničnimi izpopolnitvami so znižali tudi visoko temperaturo v

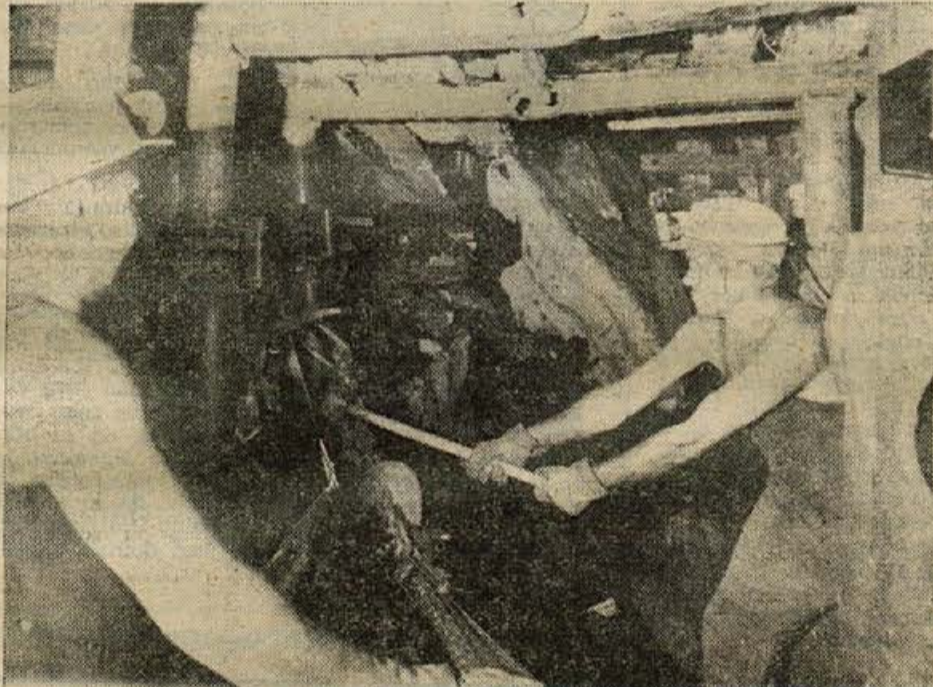
jami, ki je dosegla včasih celo 50 stopinj Celzija. Za rudarske pojme torej vse v najlepšem redu — za nas navadne zemljane pa še vedno pred-soba — pekla! Res se ljudje po svetu ubadajo na vse načine za ljubi kruhek: na zemlji, na vodi in v zraku — vendar tako malo lepega, kot imajo rudarji pri svojem delu, najbrž nima nihče. Ena sama zlata nit, en sam žarek svetlobe pa le sije skozi večno temo; mehkejši kot vsi udobni pisarniški nastoljaci, bolj čist kot vse bele halje urejenih in svetlih laboratorijev, bolj osvežujoč kot najrahljši vetrič zelenih polj in gozdov — tovarništvo je ta žarek, ki spodbuja človeka tam doli, tovarništvo mu vlije nove moči in ljubežen do življenja. Skupni napor, uspehi in nevarnosti, skupen ozeč, črn grob zblížajo srca bolj kot kjerkoli drugje. Ni me bilo več strah!

- Crnim Belokranjem,
- njihovim tovarišem v Kobilju in Globokem, rudarjem po vsej domovini za njihov praznik trikrat:
- SRECNO!

M. MOSKON

Izmena, ki je v četrtek, 23. junija dopoldne v Kanizarici kopala na čelu št. 9

Navzlic modernemu odkopu »na širokem čelu« je delo v rudniku (tudi brez metana, vode in drugih nevarnosti) še vedno igra v življenjem. Spodmikanje jeklenih stojk za čelom, ki se pomika čedalje globlje v premogovo plast, potegne včasih za seboj cel plaz premoga in skal. Najmanjša nepredvidnost — in nekaj družin je brez očetov...

Novo mesto: cene enake kot zadnjič

27. junija so pripeljali kmetovalci na novomeški sejmu za prašiče 538 pujskov, prodali pa so jih 492. Promet ni bil posebej dober in živinorejci niso hoteli s cenami prav nič popustiti. Za manjše pujske so zahtevali 13.000 do 21.000 dinarjev, za večje pa 22.000 do 32.000 dinarjev.

OBVESTILO KMETOVALCEM!

Zaradi državnega praznika 4. julija ne bo sejmice v Novem mestu.

Sejmica in sejem za prašiče bosta v torek, 5. julija 1966.

Veterinarska postaja Novo mesto

V Brežicah malo pujskov

Na sobotnem brežiškem sejmu je bilo naprodaj le 310 prašičkov, prodali pa so jih

222. Tokrat je bil promet bolj slab in tudi kupcev ni bilo veliko. Za manjše prašičke so zahtevali 950 din, za večje pa 600 din za kilogram žive teže.

Sejmi v Krškem in okolici

Občinska skupščina v Krškem je določila datume za živinske sejme po vsej občini. Bralce obveščamo, da so v Krškem sejmski dnevi za plemensko in drugo živino štirikrat v letu: 18. marca, 6. julija, 5. septembra, 26. novembra. Razen tega bodo odslej sejmi tudi vsako prvo sredo v mesecu.

V Leskovcu imajo sejem dvakrat na leto: 26. julija in 14. avgusta.

V Brestanici pa so za

sejme določeni tile dnevi: 29. januar, 10. april, 30. junij, 26. avgust in 10. oktober.

Na Zdolah bodo prirejali sejme 15. marca 24. aprila, 15. julija in 15. septembra, na Drnovem pa 12. marca, 24. junija in 29. septembra.

Odborniki so prepričani, da so s povečanjem sejmov v občini ustregli številnim kmetom, ki so tovrstne želje že nešteto krat izrekli na zborih volivcev.

Kmetijski nasveti

Pomen paše pri vzreji živine

Večkrat smo v naših načrtih o razvoju kmetijstva premalo upoštevali zakone narave. Gradili smo velika pitališča, ki niso imela dovolj zemlje, ali pa so jo imela preveč oddaljeno. Računali smo, da bomo na področju proizvodnosti, ki nam jo omogoča večja zgostitev živine pridobili več, kot znesejo nekateri povečani stroški. Uvideli smo, da stvari niso tako enostavne in vračati smo se začeli k nekaterim starim resnicam: hlev mora imeti zeleno krmo, travniške, njive in pašnike, če hočemo imeti poceni meso in mleko.

■ Zelena sočna krma je za govedo najboljša in najcenejša krmilo. To velja še posebej za mesec do mesec in pol staro krmo. Če je zrastle na pravilno gnojnih tleh in če ob spravilu ali pripravi ne delamo nekaterih napak, je to najpopolnejše krmilo, ki vsebuje vse snovi za precejšnjo prirejo mesa ali mleka, zraven tega pa je še najceneje. Zato je treba ta dar narave čimbolj izkoristiti. Kmetovalci bolje kot kemična analiza v laboratoriju ločijo med seboj dobre sladke in slabe-kisle trave, ker se njihovih razlik dobro zavedajo. Med prvimi, ki so mnogo boljše, so primešali se detelje, ki vsebujejo veliko beljakovin ter zeli, ki imajo zdravilne učinek na živali.

■ Paša je najugodnejši način prehrane, ker hkrati z mlado, tečno hrano omogoča živali še gibanje. Pomembno je to, da travnati ruši pravilna paša ne škoduje, temveč ji celo koristi. Med dobrimi travami, ki najbolj prenašajo pašo, so trpežna ljujka, pasja trava, latovke, mačji rap in travniška bilnica; med deteljami pa bela in navadna detelja ter lucerna in nokota.

Da se pri nas paša ni tako uveljavila kot drugod po svetu, je vzrok, da za pašnike ne znamo skrbeti, ker smo se navadili, da nege ne potrebujejo. Če potujete skozi Bavarsko ali kako drugo kmetijsko razvitejšo deželo, vas bodo vso pot spremljali gosti pregrajeni pašniki, ki jih imenujemo čredinke. Tu pri nas so se že ponekod uveljavili, zaslužijo pa še več pozornosti.

Vemo, kaj bi naredila živina spomladi, če bi imela na voljo ves travnik ali pašnik. Zato ga je potrebno pregraditi na več oddelkov ali čredink, v katerih se nahaja živina samo nekaj dni, da jo popase, nakar gre v drugo čredinko. V času počitka se ruša opomore, lahko jo gnojimo in urejemo. V svetu je prevladalo mnenje, da je paša v čredinkah najpreprostejša in najcenejša mehanizacija. Spomladi moramo del čredink pokositi, ker jih ne more živina tako hitro popasti. Takšno gospodarjenje na travinju imenujemo pašno-kosno gospodarstvo, ki je naj-sodobnejši način izkoriščanja travnatega sveta. Dokazano je, da lahko edino s pomočjo paše dobimo s travnika toliko hranilnih snovi na hektar, kot jo dajo krmne poljščine. Vrhu tega nam v naših razmerah ni treba do 170 dni v letu polagati klaje v hlev, ker si jo živina sama »nabere«.

Seveda je pri čredenju potrebno načrtno delo. Živali je treba pripraviti za začetek in konec paše, postaviti ograje inčasne strehe. Vendar se to delo obilo poplača in prej ali slej se bo uveljavilo tudi pri nas.

Varčuj in vlagaj pri
DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej
KB
v Novem mestu

Vstaja 1941

(Nadaljevanje s 1. str.)

mandanta štaba pa je bil odrejen generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito. Teden dni kasneje, 4. julija 1941, se je v Beogradu sestala Politbiro in sprejel zgodovinski sklep za začetek oborožene borbe. Kmalu nato se je partizanska borba razplamnela po vsej Jugoslaviji. Komaj je bil končan razširjeni sestanek Politbiroja, že so 7. julija strelili Zikice Jovanoviča - Spanca objavili, da se je začela boriti Srbija. Črna gora je vzplamtela 13. julija, v Sloveniji so se začele oborožene akcije 22. julija, v Bosni, Hercegovini in na Hrvaškem 27. julija. Nekoliko kasneje, 11. oktobra, se je vstaja začela v Makedoniji.

Iz dneva v dan in po vseh krajih dežele so drug za drugim vznikali partizanski odredi. Razen njih so v okupiranih mestih delovale ilegalne skupine, ki so pomenile strah in trepet za fašiste. »Počutim se, kakor da sem s padalom padel v sovražnikovo gnezdo... že dva meseca tukaj pokajo revolverji in gorijo naši kamioni,« je poleti 1941 pisal iz Beograda nacistični major Helmut svojemu sorodniku v Hamburgu.

Ze v prvem naletu vstaje je bilo v deželi osvobojenih okrog 40 mest in ustvarjeno pomembno svobodno področje. Za močno Nemčijo, ki dotlej ni poznala porazov, je vstaja v Jugoslaviji pomenila nenadejan udarec. Namesto v vir surovin in baze za vodenje osvajalne vojne, se je Jugoslavija za sile Osi spremenila v novo bojišče, na katerega so morali z drugih front privlačiti svoje čete in vojno tehniko. Zaradi vsega tega je Hitler osebno ukazal svojim generalom, da nemudoma zatro vstajo v Jugoslaviji in neusmiljeno kaznujejo njene »krivce«. Toda kljub hudim udarcem, ki jih je vstaja doživela v prvem naskoku močnega sovražnika, je takoj na začetku pokazala vso svojo živost in neuničljivost.

Nacistični policijski komisar Thurner je poročal v Berlin:

»V tej deželi ljudstvo ne pozna avtoritete... Imam vtis, da niti ob novici o kapitulaciji Sovjetske zveze ne bi kapitulirali ti banditi, ki so žilavi kot hudiči...«

Beograjski dopisnik nemške časopisne agencije DNB pa je pisal:

»Srbija še naprej vre... Naše čete so neusmiljeno intervenirale in povsod sejale pravo uničenje in smrt... Ne vidim izhoda iz tega stanja. Na Srbe lahko udarimo vse močnejše. Lahko jih večinoma uničimo. Lahko je prelit veliko krvi, toda tistega, kar se tukaj razvija in kar dozoreva, ni mogoče ustaviti. Nikakršen teror ne bo odvrnil Srbov s poti, na katero so šli...«

Vstaja je torej izpričevala namero stalnega porasta in krepitve. Z ustanavljanjem večjih partizanskih enot, posebno pa z ustanovitvijo Prve proletarske brigade 22. decembra 1941 je bilo končano prvo razdobje vstaje. V njem so bili ustvarjeni pogoji za uspešno vodenje borbe.

Najhujši gad je nekoč zlezel na smreko

— Kadarkoli zagledam smreko, se spomnim, kako sem nekoč na njej ves dan prečepel z bombo, pripravljeno na vžig — je rekel znani metliški dovtipnež Božidar Flašman, ki je z 18 leti odšel v partizane in sodeloval na pohodu slavne 14. divizije.

O dogodku na smreki je povedal še več:

— Oktobra 1944 smo bili v hudih bojih. Primanjkovalo nam je streliva, zato smo dobili nalog za umik v planino. Vso noč smo hodili na Medvedjek, tam pa je komandant razdelil čete po hribovskih. Zapadlo je precej snega. Nismo se dolgo počivali; ko zagledamo kolono Nemcev, ki se je vzpenjala navkreber. Prišli so povsem blizu, ko smo začeli streljati. Imel sem lahki minomet. Nekajkrat sem ga sprožil in tako izdal svoje bivališče. Tedaj sem bil hudo ranjen v nogo. Ko so Svabi začeli jurisati na nas, smo se začeli umikati, saj smo bili že pov-

sem brez nabojev. Hoditi nisem mogel, ker me je noga neznanjsko bolela. Bolničarka me je pod neko pečino za-

lo obvezala, nato sem ostal sam.

S skrajnim naporom sem se zavlekel do bližnje smre-

ke in zlezel nanjo. Bilo je okoli 8. ure zjutraj. Nisem se še dobro namestil, ko je prišla prav pod smreko kolona Čerkezov. Pogovarjali so se, šalili, jaz pa sem imel v rokah odprto zadnjo bombo, pripravljeno, da se končam, če bi me odkrili. Vse do 17. ure sem tako negibno čepel s hudimi bolečinami in trepetal, če se bo kdo ozrl navzgor. Pa se ni! Ko so odšli, sem si pošteno oddahnil, saj nisem več verjel, da bom še kdaj živ zlezel na tla.

Danes tovariš, Flašman pripoveduje o partizanskih doživljajih z nekim, njemu lastnim humorjem, poudarja pa, da mu tedaj na smreki in še marsikdaj kasneje ni bilo prav nič do šale.

Kdo bi si mislil, da je bil današnji vrhovni poveljnik metliške gadjje zalege in prvovrstni šaljivec pred 22 leti eden najbolj neustrašnih borcev slavne Štirinajste! In prav on je tisti najhujši gad, ki je nekoč zlezel tudi na smreko...

Če začne Božidar Flašman pripovedovati o dogodkih med borbo, jih ni ne kraja ne konca

- VSE SMO ŽRTVOVALI, KOT V TEŽKIH DNEH VELELI STA DOLŽNOST NAM IN ZAVEST! - Če za koga, potem ti verzi veljajo za naše borce iz NOB. Letos mineva 25 let, odkar se je v žilah naših ljudi spet prebudila puntarska kri Matije Gubca. Domovina jim je dotlej po mačehovsko rezala kruh, toda na njen klic so šli takoj v boj zanjo, za svobodo ter za boljše in srečnejše dni. Pripovedovanje skromnih, skoraj neznanjih junakov na teh straneh je samo majhen del velike epopeje našega ljudstva, majhen, toda kljub temu pomemben del!

Težki trenutki partizanskega obveščevalca

FRANC STURM iz Novega mesta se je udeležil srditih bojov za osvoboditev Primorske kot partizanski obveščevalec. Najtežje trenutke je doživel v aprilu 1945, ko je skrbel za zvezo med prehodnico in glavnino.

»Na tolminskem in idrijskem območju so dobro utrjeni branilci propadajočega tretjega rajha partizanskim enotam, ki so jih bile do sem potisnile, pripravili kar najmočnejši ogenj. Ogenj sovražnikovih strojnic, minometalcev in topov je najbolj prizadel izžrpane enote pred-

Franc Sturm (na sliki v vojaški uniformi): »Vedno se bom spominjal tistih dni, ko smo potiskali smrtno ranjenega sovražnika proti Trstu.«

hodnic, ki so imele nalogo očistiti teren in se čim globlje zagostiti med nemške položaje. Nemci so krčevito branili vsako ped zemlje. Vzpetina pri zaselku Gačniku je bila zavzeta šele s četrtrim jurišem. Čeprav so sovražnikove strojnice še tako kosile, so naše enote hitro napredovale.

Boji so divjali od jutra do večera. Nemci so uporabljali topove, minometalce in kar največ strojnic, mi pa le lahke orožje in še municije je manjkalo. Zato je razumljivo, da nekateri oddelki v predhodnici niso mogli vzdržati. To so izkoristili Nemci in jih začeli vklepati v obroč. Prišel je ukaz, naj varčujejo. Prišel je ukaz, naj varčujejo. Prišel je ukaz, naj varčujejo. Prišel je ukaz, naj varčujejo.

Kmalu zatem sem dobil nalogo, naj najdem XIX. brigado. Šel sem po planoti, ki

je bila precej grapasta in skalnata. Prišel sem do nekega grabna, okoli katerega je 20 naših pripravilo zasedo Nemcem. Nisem se jim še dobro približal, ko so že užgali po sovražnikovem oddelku. Počutil sem za skalo, pa sklenil, da moram čimprej proč. Ko sem se odločil, da zavijem za bližnji hrib, se je ob meni znašla partizanka Marija. »Pohitiva,« sem rekel. Urnih korakov naju je neslo od ognja, ko je počilo in še enkrat, nato rafal. Marija je omahnila in se zgrabila za prsi. Naglo sem se obrnil in pokosil nemškega oficirja, ki nama je streljal v hrbet. Oprtal sem si Marijo in jo spravil tja, kamor niso več segle kroglice. Položil sem jo na tla, da bi ji obvezal rane. Bilo je prepozno, ker je Marijo strel zadel v pljuča. Nekaj trenutkov zatem je izdihnila.

Medtem so se boji nadaljevali. IV. armada, ki je naglo prodirala iz jugovzhoda, je dokončno pognala sovražnika proti Trstu.«

Marija Zajc iz Dol. Pake je zadnje čase bolelna, tudi od vsega hudega, kar je morala pretrpeti med vojno.

Pet otrok je jokalo na pogorišču

Zajčeva mama iz Dol. Pake pri Crnomlju zadnja leta boleha. Hodi po bolnicah, se zdravi doma, a sama pravi, da ni več »prava«.

— Ni čudno, da je tako — mi je rekla — veliko hudega sem morala pretrpeti vse od 1942 dalje.

— Se spominjate katerega dogodka, ki vas je posebno prizadel?

— Takih dogodkov je bilo nič koliko, vendar se mi je 4. avgust najbolj vsedel na srce.

Tistega dne sem ne daleč od vasi žela. Spominjam se, da je bilo zelo vroče. Naenkrat je pritekla neka ženska in povedala, da je v vasi vse polno Italijanov. Tekla sem domov, a gro-

za! Na pogorišču naše hiše je jokalo mojih 5 majhnih otrok, živino so odgnali, kokoši postrelili, moža in sina pa odpeljali. Bil je grozen pogled na požgano imetje, ki smo ga tako težko spravili skupaj, na lačne in gole otroke ob pogorišču. Ko sem se zavedela, da ostajam z njimi sama, brez vsega... Ne vem, če more žensko še kaj hujšega doleteti!

— Vas je bolečina strla?

— Z vsemi petimi otroki sem šla k sestri — Ali ste vojno vsi na Svibnik preživeli?

— Moža in sina sem izgubila, toda to je že spet drug boleč dogodek.

Črni avgust 1944

Dva brata ustreljena, eden padel, sestra zastrupljena, mati z najmlajšim pa v internacijo. Ujeti obveščevalec Rudi Mazzoni pobegnil Nemcem

— Najhujše trenutke sem doživel avgusta 1944, ko sem bil vodja obveščevalne točke št. 9, stalno bivališče pa sem imel na Smuki, je začel pripovedovati Rudi Mazzoni iz Kočevja.

— Moja naloga je bila, da kontroliram gibanje sovražnika na območju Dobre polje—Ribnica—Kočevje—Livold. Od javke v Klinji vasi sem pešal vso noč do Hinj, kamor sem prišel ob 7. uri. Tu je bila neka naša enota, menda Serčerjeva brigada. Komandant enote me je prosil, da bi vodil bataljon na miniranje proge med Mlako in Kočevjem. Zvedeli smo namreč, da name-rava neka sovražnikova topniška enota iz Kočevja. Komandantu sem obljubil, da bom vodil naše. Omenil sem mu tudi, da imam zanesljive podatke, da so v Kočevju Nemci, domobranci, četniki in ustaši in da gre vsak dan ob 3. uri zjutraj na obhod železniške proge sovražnikova enota, ki šteje okoli 300 mož. Naša enota bi morala na pot zgodaj, da bi pred sovražnikovim ob-hodom razurila progo.

Komandant je rekel, da je vse v

redu, jaz pa sem šel počivat. Ob 16. uri sem se zbudil in vprašal za večerjo, ki pa še ni bila pripravljena, ker so naši kuhali staro kravo.

Večerja se je zavlekla, zato smo potem morali korakati hitro. Ovivala nas je tema in ovire na cesti. Na Malo goro smo prišli okoli polnoči, od tam pa je bilo do proge še dobro uro in pol. Koliko je točno ura, nismo vedeli, ker ni nihče imel ure. Na križišču cest pri Gorenju sem predlagal komandantu bataljona, naj postavi zasedo, ki nam bo zaščitila umik. Komandant je res pustil v zasedi desetino.

Bataljon sem potem pripeljal do proge, nato pa predlagal komandantu, da bom patroliral med obema cestama (proti Gorenju in proti Kočevju), ker poznam zemljišče. Dogovorili smo se še, da bo znak za umik proti Mali gori po akciji svetleči izstrelak.

Čez 20 minut sem zaslišal detonacijo in bil prepričan, da je akcija uspešna. Prisluškoval sem še 10—15 minut in zaslišal med poljem pod Gorenjem veselo slovensko govoricu, ki pa je bila

precej nerazumljiva. Bila je tema, oblačna noč, le poredkoma je mesec pokukal izza oblakov. Prepričan sem bil, da je naš bataljon zgrešil pot, zato sem krenil proti križišču, kjer smo pustili zasedo. Spotoma sem še razmišljal, če ni morda v bližini sovražnik. Prepričan sem bil, da ga ni, ker bi drugače naša zaseda na križišču streljala.

Na cesti v bližini križišča sem opazil 20 mož, ki jih zaradi teme nisem prepoznal. Priključil sem se jim in vprašal:

»No kako je, tovariši? Je akcija uspešna? Je vse v redu?«

»Od kod greš pa ti?« me vpraša nekdo iz kolone.

Zabrusil sem mu:

»Kaj me spračuješ! Saj veš!«

Takrat je posijal malo tudi mesec. Oni, bili so domobranci, pa so me zgrabili, razorožili in odvzeli usnjeno torbo, v kateri sem imel nekatere partijske dokumente in literaturo. Bil sem namreč tudi namestnik komisarja čete.

Med domobranci so bili tudi domačini iz Kočevja. Začeli so me nekaj spraševati, potem pa se je iz teme oglašil nemški oficir in jih vprašal, če so ujeli bandita.

Nato me je prevzel on, me nekaj vpraševal in nato odpeljal proti zadnjemu delu kolone, kjer je sporočil komandantu:

»Bandita smo ujeli.«

Bil sem hladnokrven. Vedel sem, da me bodo ubili, zato sem pomislil

V boju proti frankistom in nacistom

Letos mineva trideset let, kar se je v Španiji vnela krvava revolucija. Boj malega in izkoriščanega človeka za osvoboditev. Bitka med nazadnjaki in napredniki.

Oklicana je bila proletarska republika. Nova Španija. Na madridskih ulicah so prepevali marseljeze. Bojišča so plamtela. Zrtve so se množile.

General Franco je prosil

za pomoč italijanske fašiste in nemške nacistične. »Uničiti moramo komunista!« je bilo njegovo geslo.

Svet je bil razdeljen: eni so bili za Franca, drugi za špansko ljudstvo, mnogi nevtralni.

»Civilizacijo branijo asturijski rudarji! Bitka za mir se bije na madridskih ulicah! Boj proti nacizmu in fašizmu se je pričel na španskih tleh!« Tako je pisalo napredno svetovno časopisje.

To so brali milijoni. »Živela mlada Španija!«

Pomagajte mladi španski republik!

Na poziv komunistične partije so prihitali iz vseh držav. Napredni, svobodomiselni, revolucionarni, delavci, intelektualci...

MIHA POČRVINA iz Novega mesta je bil tedaj v Franciji. Med prvimi je pohlitel v Španijo. Septembra 1936. Kasneje je bil v XIII. internacionalni brigadi. V bataljonu »Čapajeva«. Pa v drugih enotah. In v neštetih bojih. Pri Teruelu, pri Brunete, ob reki Ebro, pa pod Siero Nevada...

»Da, pri Brunete,« se spominja. »Tu sem bil prvič ranjen. V roko. Ko mi je še niso obvezali, so me preplačali drobci granate. Zdravil sem se v Murciu. Rekli so mi, da ne bom smel več v boj. Poslali so me v majhno mesto, kjer sem štiri ali pet mesecev vadil novince. Kasneje sem šel v oficerško politično šolo. Namesto šestih pa je trajala le dva ali tri mesece. V pokrajino Aragon so vdrli italijanski fašisti, pa je bilo spet treba na fronto. Enote sva vodila s Pekom Dapčevićem.«

»Septembra 1938 sem bil poslan v Pariz na okrevanje. V Barceloni so mi dali civilno obleko, dokumente ter nekaj španskih peset in francoških frankov. Komaj sem v Parizu izstopil, me je aretirala tajni policaja. Naposled sem se policiji izmotal in krenil po svojih poteh. Pomagal sem zbirati pomoč za španske republikance. Ko so v Ženevi Združeni narodi odločili, naj usodo Španije rešijo Španci sami, so se internacionalci vračali domov skozi Francijo, tu pa so jih vtaknili v koncentracijska taborišča. Poslej sem zbiral pomoč za taboriščnike, dokler me ni izdal policiji hotelir, pri katerem sem stanoval. Vtaknili so me v zapor, marksistične in druge knjige, ki sem jih imel v stanovanju, pa zaplenili. Iz zapora sem šel neke noči z zastraženim tovornim vlakom v taborišče španskih borcev v Gous. Tam sem okusil vso brutalnost francoških policistov.«

V teh taboriščih so bili zaporniki brezpravna raja. Svobodo so obljubili le tistim,

ki bi hoteli delat v Afriko ali kasneje, ko so Nemci že napadli in zasedli Češko in Poljsko, linijo Maginot, s katero se je hotela vase zagledana in brezskrbna Francija zavarovati pred Hitlerjevimi vdorom. Miha Počrvina je bil med tistimi, ki niso klonili, temveč so vztrajali pri tem, da jih morajo francoske oblasti brezpogojno osvoboditi. Tega niso dočakali, pač pa so dočakali dan, ko so jih izročili Nemcem.

»Ušel sem z vlaka, ki nas je vozil proti središču Nemčije. Dolgo sem se potikal, večkrat po več dni brez hrane. Na francoski meji me je neki Francoz vzel na tovarnjak. Pripeljal sem se v Nancy. Ze drugega dne sem postal predstavništvo jugoslovanskega komiteja. Poslan sem bil med slovenske rudarje v severno Francijo. Z nekimi tovarišem sva v pol leta obiskala vse naše izseljence, jim govorila o borbi jugoslovanskih narodov in jih navduševala za boj proti režimu. Posrečilo se nama je razbiti vse tamkajšnje dotedanje organizacije in ustanoviti narodnoosvobodilne odbore. S tem se je dokončno nehalo oblast kaplanov, od katerih je bilo veliko odvisno, kdo je dobil delo in kdo ne. V Nancyju smo imeli pokrajinsko konferenco narodnoosvobodilnih odborov. Tedaj me je Stane Vilhar, predstavnik našega nacionalnega komiteja v Franciji, povabil, naj bi delal v tem komiteju. Vabilo sem odklonil in povedal razloge. Hotel sem domov v Jugoslavijo. Avgusta 1945 sem res sedel v letalo in se iz Pariza pripeljal na domača tla.«

Po pripovedovanju tov. Mihe Počrvina zapisal Ivan Zoran

TRI DNI IN NOČI V NEGOTOVOSTI

Ančka Pakiž iz Ribnice je bila mlado dekletce, ko je v začetku junija 1942 šla v par-

imeli dobro zamaskirane. Vendar smo se bali Nemcev, saj se je novembra 1943 začela nemška ofenziva.

Pred ofenzivo smo dobili še večje število ranjencev. Hkrati je prišlo tudi obvestilo, da se bližajo Nemci. Zaveščana je bila stroga tisti. Ognji so ugasi, bolnišnica pa je bila, kot bi umrla. Za boj sposobnih je bilo komaj osem. Kaj bo, če nas odkrije sovražnik? Nemci so res prišli zelo blizu, nekaj metrov od barak so bili in se ustavili. Tri dni in tri noči smo bili v veliki negotovosti. Zdelo se je huje kot v boju. Zrtve so bili napoti. Mislija sem, da bom zblaznela. Borci in borke, zlasti narodni heroj Albinca Mali, ki ni niti dobro okrevala, so bili pripravljeno boriti se do zadnjega diha. Za hrano smo imeli tiste dni 30 litrov rodbovega čaja. Čudno naključje je hotelo, da nas Nemci niso odkrili. Ko so po treh dneh odšli, se je v bolnišnici spet pričelo normalno življenje.

Roško ofenzivo leta 1942 je prebila na Gorjancih kot pripadnica Gorjanskega odreda. Koliko hudega je doživela v tistih dneh! Večkrat je manjkalo samo za las, da je ušla smrti. Kot takrat, ko sta se z Italijanom gledala iz oči v oči, ona pa je imela v rokah bombo...

Malo pred nemško ofenzivo sem bila premeščena v partizansko bolnišnico na Rogu, v sektor Jelendol. Bila sem bolničarka, je pripovedovala. »Bilo nas je okoli 90, od teh skoraj 70 ranjencev. Vodja Centralne vojne partizanske bolnišnice na Rogu je bil pokojni dr. Pavel Lunaček - Igor, oddelek Jelendol pa je vodila dr. Ruža Segedin. V našem oddelku so bili težko ranjeni. Operacije so bile dan za dnev. Barake in dohode do bolnišnice smo

Ančka Pakiž je danes srečna mama štirih otrok in poudarja cenjena delavka.

D. Klemenčič: Ob ognju

NAŠ PRVI „KANON“

O kanonu, belih rjuhah in neljubem presenečenju pri »ajncu« pripoveduje prvoborec Jože Jakopin-Ježek iz Gorenje vasi pri Mirni

»Bilo je dvainštiridesetega in 16 let sem takrat šel.« pripoveduje Jože Jakopin iz Gorenje vasi pri Mirni. »Pravljali smo se, da bomo napadli italijansko postojanko v Zužemberku. Nisano imeli nobenega težkega orožja, premogli pa smo nekaj italijanskih topovskih granat. Prav tedaj so delali v Ambrusu vodovod in našemu mehaniku Meksu je prišlo na misel, da bi bile tiste cevi za ta namen kar dobre. Dobro smo jo obvezali z močno vrvjo in jo nabasali s smodnikom kot v nekdanjih časih. Tudi vžig je bil sila preprost. Ko smo prvič pritaknili ogenj, nam je skoraj ravnice, vendar je granata odletela iz nje. Drugič smo močno zvezali z žico in tako vrgli granato na žužemberški trg. Obkoljeni Italijani so se silno ustrašili, ker so mislili, da imamo že tudi topove.

druge potrebščine. Ko smo zvedeli, na kakšen znak jim to spuščajo, smo pri cerkvi v Smitelu razpeli bele rjuhe in vsega smo imeli za lep čas dovolj.«

»Naj vam povem še eno dogodivščino. Tudi takrat smo pripravljali napad na Zužemberk, vendar z dobriške strani. Tisti čas sem bil mitraljezec pri Gubčevi brigadi. Ko smo se približevali prvim hišam, smo opazili, da so nasprotiki brez straže in da na pol pijani igrajo ajnc. Pred seboj so imeli velik kup denarja. Skočil sem v hišo in zavpil: Fantje, zdaj boste pa nehalo! Ko smo jih polovili in zvezali, me vpraša eden naših, kaj narediti z denarjem. Dobro se spominjam, imel sem široke pumparice, odnehal sem pas in vanje pogrebel vso »banko« z mize. Vsi so se od srca nasmejali. Kasneje smo tisti denar dali za pijačo na Catežne.

M. LEGAN

MERCATOR

LJUBLJANA — poslovna enota TRZAN

MOKRONOG

prisirčno vošči za krajevni praznik vsem svojim strankam in domačim delovnim kolektivom, hkrati pa čestita tudi za 4. JULIJ!

tudi na beg. Ker so bili vsi precej glasni, sem po nemško hitro rekel: »Tiho bodite, ker je okoli polno partizanov.«

V resnici pa ni bilo nikjer nikogar, ker sem že malo prej slišal, da se je naš bataljon že umaknil bolj severno od tega križišča. Potem sem kar sam prevzel komando:

»Hitro 20 mož z leve strani, 20 pa z desne, obkolite Gorenje in dobili boste vse brez strela.«

Res so me ubogali, mene pa odpeljali proti križišču. Obe skupini, ki sta šli proti Gorenju, seveda nista dobili naših, zato sta se po cesti vračali proti križišču. Ko sta prišli že blizu, je nemški oficir, ki jih je opazil in zamanjal za partizane, poveljeval:

»Feuer!« («Ogenj!»)

... in so užgali po svojih. Izkoristil sem zmehdo in stekel na hribeček levo od stare ceste za Stari breg, potem pa se prevall v kritje na cesto. Streljanje je ponehalo in še sem slišal vprašanje:

»Wo ist der Bandit?« («Kje je bandit?») ter vpitje in kletvice.

Ko sem bil na varnem, sem takoj pomislil, da me je kdo izmed domobrancev spoznal in da se bodo zdaj znesli nad domačimi, ki so bili na Rudniku. Doma so bili namreč trije bratje (dva sta bila obveščevalca, tretji pa je imel šele 9 let), dve sestri in mama; ena sestra je bila v bolnici v Ljubljani, en brat pa v partizanih. Naši obveščevalki v Klinji vasi Knavso-

vi sem naročil, naj gre po nekoga domačih. Prišla je sestra. Povedal sem ji, kaj se je zgodilo in naročil, naj pridejo vsi v Zeljne, od koder jih bom poslal na osvobodeno ozemlje.

Vendar je bilo že prepozno. Poročnik obveščevalne domobranske službe Dolfe Vodusek je bil že na delu. Najprej je aretirala oba starejša brata, ki sta pravkar prišla na delo na železnico, nato pa še vse ostale člane družine.

Vse so odpeljali v kočevske zapore in jih mučili. Starejša brata so še isto popoldne ustrelili v kočevskem kamnolomu. Njuna kri je poškropila vso Podgorsko ulico, ko ju je grobar peljal v zaboju na pokopališče. To je bil tudi edini primer, da so koga iz Kočevja tudi v Kočevju ustrelili. Ostale so streljali po drugih krajih.

Domobranci so mučili tudi sestro Vilmo. Ker je bila premlada, je niso ustrelili, ampak skupaj z ostalimi (mama, bratom, sestro) odpeljali v taborišče v Nemčijo.

Medtem sem jih jaz čakal v Zeljnah do 12. ure. Ker jih ni bilo, sem mislil, da je vse v redu in odšel proti Hinjam. Po njihval sem prišel že do sadovnjakov oziroma že skoraj v vas, ko so začeli name streljati z zvonica cerkve, hkrati pa sem zagledal v sadovnjaku zelene obleke. Zbežal sem v gozd in odšel na Smuko. Tu sta bili dve naši brigadi (tudi bataljon, s katerim sem odšel na miniranje) in artilerijski divizion, ki so potem iz Hinj pregnali sovražnika (prav tisto enoto, ki me je ponoči ujela).

Naslednji dan sem zvedel, da so v Kočevju ustrelili oba brata in odvedli družino v internacijo, nekaj dni kasneje pa še, da je padel tudi najstarejši brat pri Metliki in da so sestro v Ljubljani v bolnišnici zastrupili...

X X X
... in dvaindvajset let kasneje? Rudi Mazzoni je upokojen. Dobil sem ga na vrtu v Podgorski ulici, ko je škropil drevje. Ko sva se pogovorila o dogodkih pred 22 leti, mi je potožil: — Pa še to zapiši: sestra še danes ne more dobiti stanovanja. Njen mož je zaposlen pri ITAS. Ze dve leti je na prioritetni listi za stanovanje. Pred kratkim je posebna komisija pregledala stanovanja štirih najpotrebnejših proslilcev. Komisija je nato predlagala, da dobi stanovanje sestrin mož. Upravni odbor je mnenje komisije zavrnil. Komisija je nato še enkrat predlagala isto, upravni odbor pa hoče dodeliti stanovanje drugemu. Zdej vprašam: ali ve boljše, kdo je najbolj potreben stanovanja, komisija, ki si je stanovanja ogledala, ali člani upravnega odbora? Sestra se je na odločitve upravnega odbora pritožila na delavski svet in drugam (mož je bil namreč medtem poslan na delo v CSSR).

Kmalu bo spet avgust — tokrat ne 1944, ampak 1966. Mazzonijevi upajo, da to ne bo spet črna avgust kot tisti 1944, in da se bo njihova Traudi le preselila iz nezdravega stanovanja (otroci so vedno bolni) v boljše. Končno besedo o tem pa bo rekel še delavski svet ITAS.

JOŽE PRIMC

Na pohodu s štirinajsto divizijo

Borec Alojz Marc iz Celuloze se spominja legendarnega pohoda XIV. divizije iz Hrvaškega Zagorja na Koroško — V hudi zimi so si borci utirali pot skozi snežne zamete

12. leto že dela v Celulozi skladiščnik Alojz Marc. Skromen in tih delavec je in zaradi tega med tovariši zelo priljubljen. Med vojno je preživel težka leta. Od jeseni 1943 je bil borec v

XIV. diviziji. Ko je v teh dneh obujal spomine na tiste čase, se

Alojz Marc iz Krškega se rad spominja tudi veselih dogodkov iz partizanskih dni. Julija bo 22 let, odkar je z nekaj pogumnimi tovariši v Lučah pri Gornjem gradu izpraznil trafiko komaj 50 m stran od nemške postojanke. Ves bataljon je imel potem dovolj tobaka, Nemci pa so ga zaman poskušali dobiti s tanki. Mišerji so poglani čisto v zrak in nasledovanje je bilo končano. (Foto: J. Teppey)

je njegova pripoved ustavišla ob februarjskih dogodkih 1944. Divizija se je tedaj odpravila na dolg pohod iz Hrvaškega Zagorja na Koroško. Lačni in premrzeli borci so imeli za sovražnika še zimo in morali so si utirati pot skozi številne zamete. Pohod je trajal tri tedne.

Okrog 10. februarja so prišli do Sehnovega in se odločili za prvi napad. Cilj je bil rudnik. V tej akciji so zaplenili nekaj čevljev, obleke in hrane, da so si borci nekoliko opomogli. Požgali so večji del separacije in sovražniku onemogočili normalno delo.

Divizija je nato nadaljevala pot proti Zidanemu mostu. Tam se je spustila v drugi napad. Nemci so to pričakovali in so poslali naprej Šolarje. Partizani so jih spustili mimo in udarili po sovražniku. Tedaj jih je na obeh straneh precej padlo.

Po bitki so šli borci naprej na Pohorje. Tam je bil pravi pekel. Nemci so jih neprestano napadali in brez oddiha uprizorjali ofenzive, dokler se divizija ni prebila na Koroško do Zeleznice Kaplje. Tam so boji utihnili kot bi odrezal. Divizija je končala svoj nepozabni pohod na Graški gori pri Slovenjgradcu. Iz razredčenih vrst so se ponovno formirale brigade, pripravljene za nove boje in nove pohode.

Poziv partije v času, ko je v Evropi že tlelo

V narodnoosvobodilni borbi niso nikoli zbledeli pozivi Centralnega komiteja KPJ, ki so jih sprejeli na prvi seji novega politbiroja, marca 1938, na Lisci nad Sevnico – Na tem mirnem kotičku, daleč od orožnikov, so prisostvovali seji: Josip Broz Tito, Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Franc Leskošek, Rade Končar in Lola Ribar

Leto 1938. Miroljubna Evropa že sluti, kaj v Nemčiji pripravljata Hitler, ki je že pet let na oblasti. S svojimi donečimi govori navdušuje Nemce za vojno; vse več tankov in topov prihaja iz njihovih li-vern. Državnikom drugih držav govori o privrženosti miru. Neredki mu verjamejo. Med njimi sta tudi francoski in angleški ministrski predsednik Daladier in Chamberlain. Njihovo zaupanje kasneje izkoristi. Na Münchenskem

sporazumu dobi pristanek, da zasede ozemlje sudetskih Nemcev in priključi Avstrijo. To mu je šele začetek. Njegov pogled je uprt na vzhod in zahod in nemški pohlep so v strašni vojni, ki je sledila, plačali milijoni nedolžnih z življenjem in nepopisnim gorjem.

V tem letu obišče vodja jugoslovanske vlade Milan Stojadinović Berlin in skuša Jugoslavijo še bolj navezati na Nemčijo. Ob tej priložnosti

ne pozabi obljubiti, da ne bo Jugoslavija pod nobenim pogojem in nikoli pristala h katerikoli protinemški pogodbi.

Marca tega leta je imel na Lisci nad Sevnico politbiro Centralnega komiteja KPJ prvo sejo novega vodstva. Ko danes listamo proglašene, ki so jih takrat sprejeli in naslovili na jugoslovanske narode, se čudimo, da so bili sposobni teh, tako rekoč preroških, besed. Samo taki ljudje so si zaslužili vodstvo v narodni vstaji in ljudski revoluciji. Le preberimo nekaj odlomkov iz proglašene:

Hitler in Mussolini že uresničujeta svojo zaroto miru in svobodi narodov; z bajoneti so raztrgane vse mednarodne pogodbe, Čehoslovaška je v nevarnosti.

Hitlerjeve čete so na meji Jugoslavije. Hitlerizem ni prijatelj in dober sosed, temveč zaklet sovražnik svobode in neodvisnosti narodov Jugoslavije. Njegove izjave o prijateljstvu so lažnjive, udaril bo čez Karavanke.

Slovenci, Hrvati, Srbi in drugi narodi ne smemo nikoli pod Hitlerja, ker bi postali s tem nižja rasa! Hitlerjev agent Stojadinović je izdal narodne interese Jugoslavije in jo v odločilnih trenutkih prodaja Nemčiji in Italiji.

Narodi Jugoslavije! Vsi, ki nam je draga svoboda in demokracija in vsi, ki ljubimo svojo zemljo in svoj narod in nočemo hlapčevati fašističnim osvajačcem, se združimo in vzmimo vlado Stojadinovića, Hitlerjevega in Mussolinijevega agenta. Postavimo vlado narodne sloge in obrambe, v kateri naj bodo zastopane vse ljudske, demokratske in domoljubne sile, ki so pripravljene braniti mir in obstoj Jugoslavije.

Delavci in delavke! Največ sovražnik delavskega razred-

je fašizem. Bodite v prvih vrstah v boju za neodvisnost in svobodo!

Vsi v boj za obrambo miru in proti fašističnim osvajačcem! Dol s Stojadinovičem! Živela vlada narodne sloge in obrambe! Živela zveza s Čehoslovaško, Francijo in Sovjetsko zvezo! Živela sloga in bratstvo vseh narodov Jugoslavije! Za kruh, mir in svobodo!

Marec 1938

CENTRALNI KOMITEJ
KOMUNISTIČNE STRANKE
JUGOSLAVIJE

Tomo Martelanc, republiški sekretar za kulturo in prosveto, izroča jubilanu kiparju Vladimiru Stovičku odlikovanje tovariša Tita

Ponosno stoji kip zgodovinarja Janeza Vajkarda Valvasorja pred hišo, v kateri je učenjak preživel zadnja leta svojega življenja. Umetnino je akad. kipar Vladimir Stoviček ob svoji 70-letnici podaril mestu Krško

KRŠKO ZA 25-LETNICO VSTAJE

(Nadaljevanje s 1. str.)

ra. Niko Slapar iz Kranja je takoj nato v imenu učiteljskega pevskega zbora STANE ZAGAR pozdravil jubilanu akadem. kiparja Vladimira Stovička in mu čestil za 70-letnico življenja in dela. Gorjenka v narodni noši pa je izročila kiparju darilce s cvetjem.

O 25. obletnici začetka obo- rožene vstaje proti okupator- jem in o našem boju za svobodo je nato kleno spregovoril predsednik ObS France Dragan. Takoj nato je zbor sprejel poseben odlok o priznanju zaslužnim občanom občine Krško, ki ga je minuto zatem kot prvi dobil akademski kipar-medaljer Vladimir Stoviček za dolgoletno umet- niško delo, ki je poneslo v svet tudi slavo njegovega doma- čega kraja in domovine. Posebno priznanje in medaljo J. V. Valvasorja je jubilanu, ki hkrati slavi tudi 70-letnico plodnega življenja, slovesno izročil predsednik ObS ter mu toplo čestil za visoko priznanje. Ob tej priložnosti je spregovoril o umetnikovem

delu in življenju še republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc, ki je nato izročil jubilanu odlikova- nje, ki mu ga je za to prilož- nost podelil predsednik repu- blike Josip Broz Tito: red za sluge za narod s srebrnimi žarki. Dvorana je navdušeno pozdravila zaslužnega odliko- vanca, ki je zatem spregovoril nekaj toplih zahvalnih besed, navzoči prijatelji in znanci pa so mu znova prisrčno česti- tali.

Zbranim gostom in odborni- kom se je nekaj zatem pridru- žilo pred Valvasorjevo hi- šo v Krškem še lepo število domačinov, ki so prišli na od- kritje spomenika Janezu Vaj- kartu Valvasorju, zaslužnemu polihistoriku in meščanu, ki je v Krškem tudi umrl. Pel je zbor iz Brestanice, spomenik je odkril predsednik Fr. Dra- gan in se zahvalil umetniku V. Stovičku, ki je kip podaril mestu Krško ob 70-letnici svo- jega življenja in več kot 50- letnem umetniškem delu. Špet je recitiral Janez Roha- ček, o pomenu zgodovinarja J. V. Valvasorja pa je spre-

govoril književnik Jaro Stovi- ček iz Zagreba.

Pred obnovljeno baročno kapelo (nekdanjo Duhovo cer- kvico) je nato spregovoril o prizadevanjih krške občine za kulturo in prosveto predse- dnik ObS SZDL Peter Marko- vič; opisal je namene, kate- rim je izročena obnovljena zgradba, ključne objekta pa je prevzela zatem Marjana Ur- šič, ki vodi Valvasorjevo knjižnico v Krškem. V notra- njih prostorih, kjer so odprli razstavo plaket, medalj in ki- pov V. Stovička, je zbranim gostom in domačinom govoril o umetniku in njegovem delu rektor prof. Mirko Subić, ki je hkrati zaželel, da bi imelo mesto v novem objektu kar največ lepih razstav.

Ob igranju godbe na pihala so si gostje nato z zaniman- jem ogledovali kip v V. Val- vasorja ter obnovljeno baro- čno kapelo, saj je oboje ne- dvomno pomembna pridobi- tev tako za Krško kot za ce- lotno Spodnje Posavje.

T. GOSNIK

Utrujen si še v koloni zaspal

Ne spominjam se več, kdaj in v katerem časniku sem bral, da je bil jazbečev brlog prenekateremu terencu med narodnoosvobodilno vojno prijetna spalnica. Ob tem sem si tudi sam skušal priklicati v spomin, v kakšnih ležiščih smo si v tistih ognjenih dneh nabirali moči za jutri, po- jutrišnjem...

Pravo posteljo smo v partizanskem življenju malokdaj srečali. Od nje smo se poslovili, ko smo odhajali z doma.

Piše Jože Lužar, peš. podpolkovnik

Lahko bi naštel veliko primerov, kako si je kdo postiljal in kako počival. Spomin mi hrani več primerov, že zdaj pa moram reči, da je to, o čemer nameravam povedati iz last- nega življenja, veljalo za mnoge borce in aktiviste.

Moja prva postelja je bil senik v Čužni vasi.

Bil je dan po Novem letu 1943. S tovariši drugega bata- ljona Gubčeve brigade sem zlezal na senik in se, podobno kot oni, zavil v odejo ter se zaril globoko v seno. Prvo iz- kušnjo sem uspešno prestal. Seveda je bilo malo nerodno, ker sem moral zjutraj stepati s sebe koščke sena in druge- ga drobirja. Dobra stran pa je bila, da sem se samo otepel in bil že pripravljen za marš.

Ko sem z drugo četo II. bataljona Gubčeve brigade pri- šel na Zaplaz pri Čatežu, sem z nekaj tovariši dobil preno- čišče v mizarški delavnici tamkajšnjega gostilničarja. Bilo je kar udobno. Na tleh smo imeli slamo, v železni peči ogenj — kaj nam je bilo treba boljšega! Več tovarišev je odšlo po hišah. Eni so se zlekli na kmečke peči, drugi na klopi ob njih, tretji na tla. Vseposvodi je veljalo: kakor si postelješ, tako boš spal.

Ce je bilo mogoče, smo si vselej pripravili ležišče na sla- mi, sicer smo spali kar na goli klopi, peči ali na podu. Na gola tla smo se tako navadili, da nismo hoteli slame pod hrbet, četudi bi jo bili lahko dobili. Spominjam se, da sem kot partizan prišel včasih domov in za uro ali dve legel ra- je na gola tla kot na posteljo. Ko sem se po osvoboditvi znašel v ljubljanski partizanski vojašnici, sem še kakšen mesec spal na samih posteljnih deskah; pod glavo sem de-

val bluzo, pokrival pa sem se s pelerino. Nič čudnega ni bilo v tem, saj tudi govorili nismo o takem ležanju.

Kadar se mi je ponudila priložnost spati v hlevu, kot sem spal prvič januarja 1943 na Drganjih selih, sem se pri- jetno počutil. Spal sem na listju, v hlevu pa je bilo toplo.

Omeniti moram ležišča, kakršna smo imeli februarja 1943 v gozdovih pri Podstenicah. Zemljo je pokrival precej visok sneg. Sneg smo odstranili in zakurili. Ko se je zemlja dovolj segrela, smo odstranili žerjavico, na tisto mesto smo nametali smrekovih vej, pa je bilo tu ležišče. Boljše je bilo ležišče med skalami, ker so segrete skale grele kot peč. Včasih je bilo veselje nad takimi posteljami hitro konec, zlasti kadar je prišlo povelje, da je treba naprej.

Podobna ležišča smo si uredili nad Rakitnico pri Rib- nici marca 1943, nekaj dni pred bojem v Jenovem žlebu. Po dva in dva, največ trije, smo se razmestili po gozdu in kurili majhne ognje; velikih ognjev nismo smeli zanetiti, da bi nas dim ne izdal italijanskim letalom, ki so krožila nad gozdovi. Ko je nastopila noč, smo se po dva ali trije zavili v odeje okrog ognja. Dokler nas je grela, nas je na eni strani peklo, z druge pa nas je lizal mraz. Vendar je bilo kar prijetno in smo se dobro odpočili, seveda če ni bilo treba na stražo ali v patroljo.

Ko bi dandanes vprašal mladino, ali se da spati stoje, če imaš nahrbtnik, orožje in greš v koloni, bi najbrž debe- lo pogledala. V partizanih se je tudi stoje dalo spati. Zgo- dilo se je, ne enkrat in ne samo meni, da si na dolgem maršu (od večera do drugega dopoldneva) v koloni kar na lepem zadremal in se mehanično pomikal za tovariši. Če si se opotekel in se zaletel v tovariša pred seboj ali v mulo, si se za hip predramil, pogledal okrog, pa spet zadremal. Kadar smo bili na dolgih marših, sicer ni bilo težko zaspati. Brž ko je prišlo povelje za deset, dvajset in več minut počitka, te je v hipu zmanjkalo. Če si se ustavil na klancu, je bilo dovolj, da si sedel, si glavo podložil z nahrbtnikom, puško ali kamnom, pa si že spal. Nekoč sem v manjši koloni zaostal, legel na kup kamenja in zaspal ter spal še, ko je kolona že odšla naprej, ne da bi me bila pogrešila. Zbudil sem se sredi noči in bil na poti popolnoma sam. Takoj sem pohitel za kolono in jo dohitel, ker sem vedel, kam moram.

Tudi treskanje min in granat ter regljanje strojníc nas ni motilo, da bi ne bili zaspali, kadar smo bili preved

utrujeni. Ko smo julija 1943 več dni napadali Zužemberk, sem se z desetino znašel v neki hiši sredi Zužemberka; čeprav je še tako treskalo, nas ni motilo, da bi se ne bili menjavali na položajih ob oknih in proti jutru v kotih tudi malo zadremali.

Letni čas je vplival tudi na mesto počitka. Medtem ko smo pozimi iskali zavetišče po hišah in hlevih, smo poleti počivali pod kozolci, na skednjih in še kje. Kdor je lahko legel v postlan gnojni koš, je bil še posebno zadovoljen. Večkrat smo si ležišča izbrali na obronkih gozdov, postiljali pa smo si z listjem in steljo. Tu smo bili bolj varni pred napadi sovražnikovih letal, ki so rada bombardirala vasi, če so le slutila, da smo se v njih ustavili.

Ko smo čakali sovražnika na položajih, naj je bilo poleti ali pozimi, smo tisti, ki nismo bili na straži, v opazovalnici ali patrolji, tudi zadremali. Zanimivo je bilo pozimi, ko nas tudi sneg ni oviral, da bi si ne odpočili, preden se je vnel boj. Boljše je bilo kasneje, ko smo od zaveznikov dobili plašče. Ovrtnik si potegnil gor, noge spodvil pod plašč, naslonil glavo na puško, torbico ali korenino in zaspal. Dobro je bilo, kolikor si spal.

Na oficirskem tečaju v Črmošnjicah pozimi na pre- hodu od 1943 na 1944 smo spali na pogradih. V divizijski sprejemnici v Marinči vasi pri Zagradcu, kjer sem okrevl kot ranjenec, in v Lipju v Suhi krajini smo ležali v sobah na tleh, nastlanih s slamo.

Poleti 1944 je prišla dvanajsta brigada na položaje nad Višnjo goro. Lil je dež. Ko sem šel po gozdu od ene enote k drugi, sem naletel na nenavaden kup, pokrit s šotorko, iz njega pa je molela puška cev. Prijel sem cev in začel odgrinjati, da bi videl, kdo se skriva pod šotorko. Presenečen sem zagledal brigadnega vezista To- neta Lindiča, doma iz Smarjete pri Novem mestu. Zbudil se je šele, ko sem ga stresel. Imel je srečo, da sem ga našel jaz, ne pa sovražnik, ker se je tiste dni vse gibalo.

Terenci so si postiljali po svoje. Ignac Kolenc iz Za- loga pri Skocjanu si je pred roško ofenzivo leta 1942 iz- kopal bunker v grmovju blizu domačije, vhod pa prekril z grmom.

Ni bilo prijetnih postelj, tople obleke in obutve, redne hrane, cigaret in toplih vojašnic, naša moč pa je kljub temu rasla.

Posavje se spominja težkih dni

Cetrt stoletja je minilo od tistih dni, ko so se ponoči ustavljali pred slovenskimi domovi v Posavju in na Štajerskem kamioni nemške policije in v pičle pol ure odpeljali družine ter zapečatili vrata z rdečimi lističi: beschlagnahmt. Zjutraj so sosedje in znanci prestrašeni zrlji v te grozotne lističe in se s strahom spraševali, kdo od nas bo na vrsti nocoj, jutri, pojutrišnjem? Kam vodi ta pot v neznano? so se spraševali med sabo. Napisi nad vhodnimi vrati rajhenburškega gradu »SS-Burghauptmannschaft« je izseljencem hladno pojasnjeval, od koga je odvisna njihova usoda.

25 let je letos od tistih dni, ko so se med prebivalci Posavja spomladali 1941 začele širiti vesti: preseljeni bomo. Ljudje so zaradi poletne zaposlenosti sicer skušali te strahotne vesti potisniti v pozabo, toda nihče takrat ni vedel, od kod in zakaj so vedno znova kot grozeča mora vstajale na dan. Zčaj bolj množično, potem spet v pogovorih v ožjem krogu se je v Posavju poleti 1941 govorilo o preseljevanju, dokler ni 20. oktobra 1941 teh govoric, ki jih prej nihče ni mogel prav verjeti, potrdil tisti strahotni rdeči lepak: Bekanntmachung. Nato pa so dan za dnem kamioni odvažali prebivalce Posavja v prostore rajhenburškega gradu, kjer so prvič občutili bol brezdomstva in suženjstva. V Rajhenburgu se je 35.000 posavskih preseljencev poslovilo od slovenske zemlje, preden so vstopali v hladne vagone dolgih transportov, ki so jih čez dva-tri dni pripeljali v neznano tujino. Mnogim je Rajhenburg bil zadnje slovo od slovenske zemlje; nikoli več se niso vrnili. Mnogi so v Rajhenburgu storili podobno kot Hlebčeva mati, ki je v robec zajela prgišče slovenske zemlje in z njo odšla v tujino...

Rajhenburg — preseljevanje, je bilo tisto gibalo, ki je jeseni 1941 združilo slovenske partizanske enote v skupnem prizadevanju, da bi preprečili dotlej nepoznani genocid nad slovenskim narodom. Zločin, kakršnega v tem obsegu nazizem ni zagrešil nad nobenim drugim narodom v Evropi. V Posavje so hoteli Belokranjska četa, Dolenjski bataljon z mokronoško četo, Stanetov I. štajerski bataljon, doma pa se je preseljevanju upirala Brežiška četa. Koliko naporov in žrtev je bilo v teh partizanskih pohodih v Posavju! Na Gorenjih Lazah je bila v celoti uničena Belokranjska

Radeč do Dobove je bila na ta način izseljena že v prvih tednih okupacije, še preden so uredili nacisti zbirno taborišče v Rajhenburgu. Po nemških dokumentih je bilo mogoče ugotoviti, da je bilo na ta način že v prvih dneh okupacije iz Posavja izgnanih 226 prebivalcev. Posebno veliko število takšnih izseljencev je bilo iz Brežic in Sevnice, kjer je bila na delu zagrizena kulturbundovska organizacija, ki je že pred okupacijo pripravljala predloge za izselitev narodnostno zavednih Slovencev. Med temi 226 prvimi izseljenci so bile v glav-

henburg 63, Senovo 36, Boštanj 24, Loka 18, Krško 19 in Radeče 8 oseb. Iz ostalih manjših krajev v Posavju — Blanca, Dobova, Raka, Globoko, Sempeter ob Sotli, Slovensko je bilo izseljenih 71 oseb.

Izseljenci so bili: inteligentni poklici (zdravniki, advokati, sodniki, profesorji, učitelji, duhovniki) 102, delavci 153, uslužbenci raznih uradov in zavodov 130, kmetje 122, obrtniki 98, trgovci 19, gostilničarji 13, študenti 2.

Z domače grude v mrzlo pregnanstvo

Posebno poglavje v tej žalostni preteklosti Posavja iz pred 25 let pa je preseljevanje večine kmečkega prebivalstva. Z njim so nacisti začeli jeseni 1941, ko je bilo izseljevanje inteligence, politično nezanesljivih oseb ter po letu 1941 v štajerskem delu Slovenije naseljenih Slovencev, Hrvatov in Srbov ter drugih narodnosti v glavnem že končano. Namen preseljevanja je bil po besedah nekega nacističnega veljaka takle: s popolnoma nemško naseljenim obmejnim pasom naj se obvaruje vindišarsko (!) in štajersko (!) prebivalstvo Spodnje Štajerske pred slovenskimi nacionalnimi vplivi, ker ga bo le tako mogoče ponemčiti.

Ta obmejni pas so bili Slovenci ob meji med Savo in Sotlo. O njihovi usodi so na več konferencah in z dolgotrajnim nacističnim birokratskim načrtovanjem odločali od pomladi do jeseni 1941, ko so končno o usodi teh ljudi odločili povsem drugače, kakor so vse leto načrtovali. Vse poletje 1941 so se med prebivalci Posavja tajno širile vesti, da jih bodo preselili na Hrvaško. Kaj je bilo v ozadju teh govoric? Danes vemo, da so te govorice imele svojo resnično osnovo v sledečih pogovorih in dejanjih.

Prvič so konkretno o preseljevanju prebivalcev iz Posavja na Hrvaško govorili na konferenci v nemškem poslanstvu v Zagrebu 4. junija 1941. Konferenca se je udeležilo 19 funkcionarjev nemške in ustaške države ter nemške vojaške uprave v Srbiji. V ohranjenem zapisniku razgovorov je zabeleženo, da je konferenca odobrilo nemško zunanje ministrstvo s telegramom 399 z dne 31. maja 1941, preseljevanje pa je že pred potrdil Hitler s svojim telegramom št. 344 z dne 25. maja 1941 nemškemu poslanstvu v Zagrebu. Na konferenci v Zagrebu so med drugim sklenili, da bodo iz Posavja izselili okrog 65.000 Slo-

vencev. Preselitev so namepravili izvesti med 15. septembrom in 31. oktobrom 1941 na Hrvaško. Za kmete so predvidevali, da bi preselitev na Hrvaško izvedli kar z lastnimi vpregami.

Kaj se je tedaj med tem zgodilo, kar je načrte junjske zagrebske konference porušilo?

Pritisk Kočevarjev na slovensko zemljo in kmečke domove

Priloge za naselitev Kočevarjev v Posavje so trajale namreč dalje kot so Nemci predvidevali, zato je preselitev Slovencev postala aktualna šele konec septembra. O tem vprašanju so 22. septembra 1941 ponovno razpravljali na nemškem poslanstvu v Zagrebu. Na konferenci so bile v glavnem iste osebe kakor junija. Toda nemški predstavniki tokrat od hrvaške države niso zahtevali, naj sprejme 65.000 Slovencev iz Posavja, temveč so govorili le še o 45.000. Iz zapisnika ni razvidno, zakaj so Nemci v juniju predvideno število preseljencev v septembru znižali skoraj za eno tre-

ku oktobra še vedno viselo v zraku in kaže, da bi vsaj v letu 1941 oziroma morda sploh odpadlo, če ne bi bilo tedaj nastopilo vodstvo Kočevarjev. Ti so prišli 4. oktobra v Maribor z očitnim namenom, da pospešijo vprašanje svoje naselitve v Posavju. Dopoldne jim je Uiberreither po svojem zastopniku sporočil, da Kočevarjev ne morejo naseliti v Posavju, ker je hrvaška država iz važnih političnih razlogov odklonila sprejem tam živčih Slovencev. Vodstvo Kočevarjev je bilo nad tem sporočilom ogorčeno in ker so dvomili, da je povsem resnično, so popoldne zahtevali in tudi doglegli sprejem pri Uiberreitherju. Le-ta jim je ponovno obrazložil, da jih ni mogoče naseliti v Posavju, ker se sprejemu Slovencev ni uprta samo vlada Hrvaške, temveč tudi hrvaško prebivalstvo. Zato preseljevanja v letu 1941 ne bo, jim je pojasnil Uiberreither. Enako baje mislijo tudi v Berlinu, saj tam vedo, kakšen je položaj, vendar dotlej še niso nič ukrenili. Kočevarji so bili razočarani nad tem »precej hladnim sprejemom« in predsednik preseljitvene družbe je ugo-

veda pa se mora prej rešiti vprašanje preselitve Slovencev iz Posavja. Zato predlaga, naj se energično pritisne na vlado Hrvaške ali pa naj se za njihovo preselitev najde prostor v kakšni drugi pokrajini.

Pomudili smo se nekoliko več ob tem pismu, ker je to poslednji dokument, ki je pripravil preselitev Slovencev v Posavju. Iz njega se jasno vidijo stališča posameznih forumov do preseljevanja. Šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem Uiberreither se je sprizajnil z odklonitvijo hrvaške vlade in je bil pripravljen počakati s preselitvijo do spomladi 1942. V Berlinu so bili v začetku oktobra, 14 dni po zagrebski konferenci, do tega, da je vlada Hrvaške odklonila sprejeti Slovence iz Posavja, še vedno indiferentni. Le Kočevarji so bili zainteresirani, da se njihova naselitev v Posavju in preselitev Slovencev takoj izvede.

Še 35.000 sužnjev »večnega rajha«

Toda kljub njihovi intervenciji v Berlinu položaja ni mogli takoj rešiti. Dne 10. oktobra 1941 je na štabnih razgovorih v Mariboru šef civilne uprave za Spodnje Štajersko Uiberreither rekel glede preseljevanja Slovencev v Posavju tudi tole: »Vprašanje, kaj bo s prebivalci v savsko-obsoletskem pasu, še ni rešeno. Smemo pa pričakovati, da bodo v Berlinu rešili ta problem do začetka prihodnjega tedna.«

Njegova napoved se je uresničila. 18. oktobra so iz Berlina z brzojavko sporočili Uiberreitherju, da bodo preselili Slovence iz Posavja v taborišča v Nemčiji in ne na Hrvaško, kot je to bilo prvotno predvideno. 20. oktobra je to vest razglasilo prebivalcem Posavja na stotine lepakov.

Čez tri dni, 23. oktobra 1941, so bili prostori zbirnega taborišča na gradu Rajhenburg že polni preseljencev, naslednji dan pa se je sprožil plaz transportov, ki so do konca leta 1941 odpeljali v taborišča po Nemčiji 35.000 ljudi iz Posavja.

Nad slovenskim narodom je bil storjen zločin, ki ga njegova dotakratna zgodovina ni poznala. S. SKALER

France Mihelič: Streljanje, svinčnik 1944

tujino. Zastopniki nemške države pa so zahtevali, naj NDH sprejme teh 45.000 prebivalcev iz Posavja, češ da morajo še isto jesen na tem ozemlju naseliti 20.000 Nemcev iz Kočevja. Kljub temu pa seveda morajo preseliti vseh 45.000 Slovencev istočasno, ker bi gotovo prišlo do splošnega vznemirjenja, če bi zaenkrat preselili le tistih 20.000, ki bi napravili prostor Kočevarjem.

Ustaška Hrvaška je dotlej slepo izvrševala zahteve rajha, kar se tiče izseljevanja slovenskih intelektualcev in politično sumljivih oseb; sedaj pa se je uprta zahtevi, naj sprejme še 45.000 prebivalcev iz Posavja. Vlada Hrvaške je ugovarjala, da ji v trenutnem političnem položaju nikakor ni mogoče sprejeti še tolikoga števila preseljencev, ker mora že tako vzdrževati zelo veliko število beguncev, ki so se umaknili iz ozemlja, kjer v Hrvaški besni oborožen upor. Razen tega slovenskih preseljencev tudi ne morejo naseljevati na uporniškem ozemlju. Tudi v Slavoniji in Sremu, kjer je prebivalstvo zelo mešano in sta obe pokrajini žitnici države, ne morejo naseljevati preseljencev iz Posavja, ker bi s tem resno ogrozili preskrbo države. Nemški predstavniki so sicer vztrajali pri svojih zahtevah, toda ker hrvaški zastopniki niso popustili, so se odločili, da bodo s problemom seznanili vlado v Berlinu, ki naj dokončno odloči.

O nastalih težavah v zvezi s preseljevanjem Slovencev s Posavja na Hrvaško je v Berlin poročal nemški poslanik pismeno, zadnje dni septembra pa je o tem osebno v Berlinu govoril šef civilne uprave za Spodnje Štajersko Uiberreither. Preseljevanje, s katerim so nameravali začeti že 15. septembra, je v začet-

varjal, da mu je pred petimi dnevi v Berlinu sam državni komisar za utrditev nemštva Himmler zagotovil, da bo preseljevanje mogoče izvesti. Še istega dne je predstavnik preseljitvene družbe poslal v Berlin pismo Himmlerju. V njem mu je opisal hladen sprejem v Mariboru in postavil pogoj, da se mora z naselitvijo Kočevarjev začeti najpozneje 8. oktobra, ker pozneje nastopijo vremenske neprilike, ki bi preselitveno akcijo skrajno otežkočale. Se-

V nedeljo se bodo v Brestanici na gradu Rajhenburg srečali mnogi tistih, ki so pred 25 leti hodili mučeniško pot na grajski hrib in se, zastraženi od nemških policistov v grajskih hlevih in zasilnih barakah zavedli, da so oropani svobode postali sužnji »novega reda«

četa, pri napadu na Bučko je padel v Dolenjskem bataljonu Josko Sašek, z nadčloveškimi napori se je po globokem snegu Bohorja prebijal Stajerski bataljon; padli so njegovi najboljši borci Peter Šprajc st., Angel Besednjak — Don, mitraljezec Martin Greif — Blisk; iz obkoljene Brežiške čete so se rešili le trije borci.

Prvi izseljenci že 21., 22. in 23. aprila 1941

Ob 25. obletnici te trnjeve poti se spomnimo vsaj ne katerih zgodovinskih dejstev, ki jih ne poznajo niti mnogi tisti, ki so to pot hodili, še manj pa mladi rod.

Predloge in sezname za izseljevanje politično aktivnih in zavednih slovenskih družin so imeli nacisti pripravljene že pred okupacijo Jugoslavije. Pri tem so jim pomagali predstavniki njihove pete kolone, združeni v Jugoslaviji v Kulturbundu. Zato so nacisti začeli lahko z aretacijami že prve dni po okupaciji. Aretirance sočasno pripravili v zapore v Brežicah in Sevnici in jih od tam, ko se jih je nabralo večje število, z avtobusi zapeljali čez hrvaško mejo pri Bregani in jih tam pustili na cesti. In sarkazem nazizma: avtobuse so označili z napisom »Lustreisefahrten« — izletniki. Iz Brežic so na pr. odpeljali avtobusi čez mejo pri Bregani izseljence že 21., 22. in 23. aprila. Dobri tretjina izseljencev iz Posavja od

goslaviji aktivne v telovadnem društvu Sokol ali pa v strankarskem političnem življenju. Med posameznimi poklici so v tej skupini posebno številni pripadniki učiteljskih vrst (Brežice, Sevnica), takoj za temi so aktivni ali upokojeni državni uslužbenci (železnica, žandarmerija, občinski uradi) ter svobodni poklici (advokati, notarji).

Ostale izseljence iz Posavja — 419 po številu — pa so nacisti izselili na Hrvaško in v Srbijo s transporti iz Rajhenburga v juliju, avgustu in septembru. V prvih dneh julija so udarili najprej po svetni duhovščini, kajti redovnike iz Brežic (franciškane) in Rajhenburga (trapisti) so izselili že prve tedne po okupaciji. Po nemškem uradnem seznamu iz štajerske izseljenih oseb so bili iz zbirnega taborišča v Rajhenburgu izseljeni Posavčani z naslednjimi transporti: 4. julija 4 osebe, 5. julija 3 osebe, 16. julija 5 oseb, 6. avgusta 1 oseba, 21. avgusta 184 osebe, 22. avgusta 31 oseb, 11. septembra 7 oseb, 12. septembra 23 osebe, 25. septembra 94 osebe in 27. septembra 67 oseb.

Če k temu prištejemo takoj prve tedne po okupaciji čez hrvaško mejo izgnane prebivalce Posavja, je bilo do konca septembra 1941 iz Posavja od Radeč do Dobove izseljenih na Hrvaško ali v Srbijo 645 oseb. Za posamezne kraje v Posavju je bilo mogoče ugotoviti sledeče podatke: Sevnica 274, Brežice 131, Raj-

ODBOR ZA PRAZNOVANJE 25. OBLETNICE VSTAJE, DNEVA BORCA IN OBČINSKEGA PRAZNIKA OBČINE KRŠKO

prireja

SPOMINSKO SREČANJE ob 25. obletnici izseljenišтва

ki bo

v nedeljo, 3. julija 1966 v Brestanici.

SPORED:

- ob 9.30: govor in polaganje vencev pred spomenikom
- ob 11. uri: otvoritev muzeja izseljenišтва, filatelistične razstave in ogled bivšega taborišča na gradu
- ob 11.30: množično zborovanje, na katerem bo govoril inž. Pavle Zavcar

Po zborovanju bo kulturni program. Sodelovala bo godba na pihala iz bivšega izseljeniškega pasu iz Kapel, ki bo igrala tudi na ljudskem rajanju po programu.

Vse bivše internirance, konfinirance in izseljence, ki so šli skozi taborišča na gradu v Brestanici (nekdanjem Rajhenburgu), kakor tudi vse druge občane in prebivalce Spod. Posavja ter Dolenjske vabimo, da se udeležijo spominskega srečanja ob 25. obletnici izseljenišтва v kar največjem številu. Če bo slabo vreme, bo prireditev v grajskih prostorih.

VABLJENI!

Tone Seliškar:

DEŽELA ZLATIH SRC

Kadarkoli pomislim nate, Bela krajina, sem mehak kakor vosek na soncu. Srce zadržati od lepih spominov, solze silijo staremu kujonu v oči, jezik bi rad zapel hvalnice ob vsaki uri, ob vsakem letnem času. Zlata dežela si, Bela krajina! Ne bogata z zlatom, bogata z zlatimi srci! Premalo te častimo, preskopo slavimo, vidiš, pa je že tako na svetu vselej, da se nobena ljubezen tako ne vrača, kot se je razdala. Toda zate velja to samo v besedah, kajti v skromnih, poštenih, izmučenih partizanskih srcih kraljuješ še vedno kot dežela zlatih src in najsi so vsi ti tvoji partizani danes kjerkoli že, vedno jim misel uhaja k tebi, kot k ljubljeni ženi, ki jo je kdaj kak človek ljubil, pa ne doljubil!

Nekajkrat sem te prehodil podolž in počez s puško na rami, pa tudi kasneje, ko smo postavili puške že v kot, in vsakokrat sem bil pijan tvoje ljubezni. Ne vina, kajti tvoje vino smo pili spotoma, in prav pošteno smo ga pili, nič me ni sram tega, in čeprav so zadaj za Semičem mitraljezi ropotali. Da, pijan sem bil tvoje ljubezni, ki je bila takrat opojna, žareča in zvesta, ljubezni, kakršne danes ni več. Morda je, pa smo nanjo pozabili, ali pa je ne znamo več razpihati k takšnemu plamenu, ker drvi čas neusmiljeno kar naprej in naprej in se odmika časom, ko smo se s tvojo ljubeznijo košatili kot ženin na svatbenem potu. Ves skrušen stojim pred tabo, ker si me ljubila kot vse druge moje bojne tovariše, vračal pa ti nisem tako, kot bi moral. Nekaj skromnih pesmi sem ti napisal, vse premalo zate, ljuba dežela zlatih src, vse premalo za tvojo silno ljubezen! Vidiš, Marjan Kozina, recimo, ta večni glasbeni skitalec, pa ti je z notami napisal simfonijo! To je že precej več in letos na pomlad je tvoje ime blestelo na koncertnih programih v Buenos Airesu, na, kak sloves gre o tebi po svetu! In zato sem tve napisal, kako sva te z Marjanom Kozino prvokrat spoznala, vzljubila in se tvoje ljubezni (ne vina, spet poudarim!) napila. Morda je prav takrat ta drobn, šegavi glasbeni možiček v srcu napisal prve note te simfonije. To je hudo, ker se na glasbo ne razumem, ampak zdi se mi, da je zgoraj nad Rožnim dolom (ali je še kje na svetu tako lepo ime kakemu kraju!) — ko sva s okrvavljenimi nogami počivala, v prah poti s palico narisal violinski ključ in grozd not v šestnajstinkah, kar vsekakor nekaj pomeni, če je človek glasbenik. Dajva, dragi bojni drug, še enkrat to pot napravi, najini ljubi Beli krajini v spomin!

Januarja meseca 1943. leta je bilo, ko je štab XVIII. divizije, ki je s svojimi brigadami preganjala ustaše in Nemce v Gorskem Kotaru, prejel povelje, da je treba poslati na konferenco v korpus vse načelnike propagandnih odsekov in še koga, po dva iz divizije in vsake brigade. Kozina je bil prav tiste čase mršav, kilav, hajka mu je stisnila kosti in kožo, da ga je bilo komaj za dobro pest. Oči je imel upadle, poležaval je v našem kulturniškem brlogu v Mrkopalju. Rad bi ga imel s seboj, toda kako bo takšen, kakršen je zdaj, premagoval težave dolge in nevarne poti? Zbirališče delegatov pa je bilo v Polomu pri Kočevju...

»Kozina, na konferenco bi šel z menoj v Polom...« sem mu dal vedeti.

»Polom, Polom... Saj sem sam ves polomljen!« je zajčal na slami in srdito mrcvaril uš, ki mu je prilezla izza srajce.

»Nazaj jo bova mahnila čez Belo krajino, pomisli fant!« sem ga hujskal, čeprav sam nisem verjel v to pravično možnost.

Blesk v njegovih očeh se je vzgal, skobacal se je na mršave noge, obupno radostno se mi je zazrl v oči in spregovoril na smrt resno:

»Fant, čeprav na kraj sveta, le da bova res prišla v Belo krajino!«

Šla sva h komisarju divizije. To je bil priljubljen partizanski komisar, ki

je bil na dobri roki s kulturniki. Kaj bi ga zamolčal, Janko Rudolf je bil, pa amen! Prebrisano si je pogladil brčice, zakoral nekajkrat po kmečki izbi — naši so se tolkli pri Fužinah in kurirji so tekali ven in noter, pa se nama je nasmejalo, rekoč:

»No, junaka, naj vama bo! Po končani konferenci še štiri dni za Belo krajino!«

Ko sva se stiskala skozi vrata v strahu, da si ne premisli, naju je poklical nazaj, spet zasukal brčice in naju zvito dobrotljivo pogledal:

»Sta kaj pri denarju? Ne...? Nata, tule nekaj drobiža, da ne bosta delala sramote diviziji!« je dejal in stopil k telefonu, ki je tulil kot parniška sirena.

Zunaj pred štabom se je Kozina za hip zamislil, se vame važno zazrl in dejal spoštljivo:

»Ti, takšnih komisarjev je malo, kar se kulturnikov tiče! Rečem ti, fant, mož bo napravil kariero, če bo ostal živ!«

Poti v Polom ne bom opisoval, ker je predolga, tudi tega ne, da je bila v Polomu polomija, konferenca odpovedana, da je tamkaj zadišalo po nemški ofenzivi, ki naj bi se vsak čas sprožila iz Karlovca proti Beli krajini, in da so bili vsi delegati zavrženi v takojšnjo vrnitev v svoje enote. Midva pa sva imela v žepu štiri dni za Belo krajino! Ko sva se premetavala ponoči na golih tleh neke osmojene bajte in so naju žrle najine in še tuje uši, ki sva si jih spotoma nabrala, sva takole sklenila:

»Ukaz je ukaz, torej nazaj v enoto! Toda v ukazu ni nikjer rečeno, po kateri poti. Torej jo bova mahnila čez Belo krajino, čeprav je dvakrat daljša! Če bo res ofenziva iz Karlovca? Pa v ofenzivo, gromska strela, saj imava puške!«

Zapustila sva nesrečni Polom in sva jo urezala povprek čez Rog v Belo krajino. Noge so krvavele, ko sva blodila skozi neizmerno tišino roških gozdov. O, kaj vse sva doživela tamkaj! Zima pa mila, brez snega, in sonce! Bos, v nogavicah sem prestopil prag te čudovite dežele. Star znanec iz glavnega štaba je nama prijezdil nasproti in nama razodel, da ofenzive ne bo. Nemci da so vse zbrane čete nenadoma pričeli voziti v Italijo, kjer se izkrcavajo Angleži! Preutrujena, da bi se mogla veseliti ob tej za naju tako važni novici, sva z nočjo padla v neko bajto pod Semičem, v kateri se je že trlo partizanov iz vseh vetrov. Ko sva imela na mizi pred seboj polič vina in je tudi za naju gospodinja nastrgala iz globokega lonca nekaj žlic ričeta, so naju obllile solze, kajti na Hrvaškem smo bili lačni kot pajki in tri mesece je bila beseda »vino« črtana iz besednjaka našega intendanta. Nekaj kapljic te pijače je kanilo na mizo. Kozina je s prstom šaril po tekočini, in že se je pokazalo pet črt in violinski ključ. Na glasbo se ne razumem, toda glavo grem staviti, da so bili to prvi zarodki Belokrajinske simfonije! Tu se ni dalo nič drugače misliti kakor le to, kar je velelo srce. In brž ko je partizan stopil na tla Bele krajine, je bil že zaljubljen vanjo, pesniki in glasbeniki pa so tako vedno zaljubljeni! Pesem je bučala po izbi, da so se šipe tresle, gospodinja pa, ki so ji partizani kot egiptovske koblice pojedli vse sproti, je v eni roki pestovala dojenčka, v drugi polno steklenico in se je — smehljala! Ob takih prilikah se lahko smeje samo človek z zlatim srcem!

»Mamica, midva sva pri denarju!« je dejal Kozina. »Vse bova plačala!«

»No, potlej pa pojdi v gostilno, tam je za denar!« je rekla žena. »Tri sine imam v partizanih, pa bi me pretentano grdo gledali, če bi zvedeli, da sem odira'a njihove tovariše!«

Solze so naju obllile! Je takšna vsa Bela krajina? Je to tovarštvo, ljubezen ali kaj je to? Pretresena v dno srca, sva hvaležno popila belino, zaspala nato kar na tleh, seveda, in zdelo se nama je, da naju je zagrnila

opojnost pravljice. Ne zaradi vina, ne zaradi strehe in ričeta, zavoljo zlatega srca te belokrajinske žene!

Zjutraj sva jo mahnila proti Črnomlju. Eno uro in pol hoda, kaj je to! Sonce je sijalo ko na pomlad, toda najine noge so bile krvave od dolge poti in v prvi vasici pod Semičem sva sedla na posekano tepko, potegnili mehur z domačim hrvaškim tobakom, ki je bil tako močan, da ti je čreva zasukalo, in sva modrovala:

»Na to bažo ne bova nikamor prišla! Moje noge so odrgnjene kakor olupljen krompir, če pa bos hodim, bom ozebel!«

»Zaupaj v Belo krajino!« de Kozina in žmrklja proti soncu. »Tudi za tvoje noge bo poskrbljeno!«

K nama je prisedel očanec, duhal najin tobak in otožno je strmel v dim. Del si je mrzlo pipo v usta, nekakšno lipovo cvetje je zatlačil vanjo, in ko je prižgal, je zasmrdelo kot pri kovaču, kadar smodi konjska kopita.

»Ojej, tovariša, srečna sta, ko kadita pravi tobak!« je vzdihnil in se pričel pobirati s tepke.

»Haj, oče, nate nu malce pravega!« sem dejal in sem mu ponudil cel, velik list domačega tobaka.

Očanec se je zdrznil, ponuhljal tobak, iztrkal pipo, ga zmrl v diani ter natlačil v pipo. Potem jo je prižgal, potegnili, zagračal ko zadovoljen medved, blaženo se je nasmešnil in nama z roko velel:

»Hajdi, tovariša, za menoj, takoj tule tretja hiša!«

Ko magnet naju je to dvignilo, zašantala sva za njim v hišo, porinili naju je za mizo in zatrobil skozi votlo pest v kuhinjo:

»Kata, vrzi kepo mesa v lonec, dva lačna tovariša sta tu! S Hrvaškega sta prišla, revčka!«

Kot bi ustrelil, je bil polič vina na mizi, in kaj sva hotela! Kata je vrgla kepo mesa v lonec, prinesla je od neke lonček pasje masti in mi z njo natrla oguljene noge, da so potem svedrali skozi vso Belo krajino cucki za menoj, in če nisem bil oprezen, bi se kaj zgodilo.

»Klali smo, vesta, tovariša, mesa bo dovolj, brez skrbi!« je razlagal očanec. »Ampak tale tobak, bratca, jej, jej, ali kaj duhaš, Kata?«

Kata, starica, se mu je nasmejala in me s prstom zvabila k sebi v kuhinjo ter mi odrezala dobršen kos slanina.

»Za popotnico, da bosta imela! Oh, ko bi mogla svojemu Marku poslati! Ni ga... Ali je živ ali mrtev...? Pa saj če dam tebi, je prav tako, kot bi dala njemu, vsi se za nas tepete in za našo zemljo...« Nato solze, blag smehljaj in objem.

A v meni je nekaj zaključevalo. Marko... Marko...? V diviziji imam nekega Marka. Imeniten fant je, telefonist... Če je ta? Pa ji ga opišem od nog do glave.

Kata me gleda, gleda, obraz se ji jasni, kakor da bi v igred legla nanj. »In brez mezinca na levi roki je...«

Lansko leto je bil ranjen!«

Pravi je. Njen sin! Pred tremi dnevi sem ga videl!

Kata me objame, poljubi in de kakor v sanjah:

»Pojdi, sinko, sedi, sedi, nikamor se ne hodi!«

Kozina pa se je z očetom boril. Izba je polna dima, Kozina pa v ognju kakor peklenšček, ki se je napil žvepla; z roko maha in z iztegnjenim kazalcem vrta po dimu. A meni se je zdelo, da sem tudi v dimu zagledal violinski ključ, grozd not. Toda v Črnomelju morava! Tam je zbrana vsa slovenska kultura od smetane do sirotke!

»Ali si ob pamet?« pravi Kozina. »Kultura nama ne uide!«

Kadimo, pijemo, jemo, se razgovarjamo, in ko se poslavljamo, pravi stari:

»Ohej, kam pa —? Gremo še k bratu, ta je tudi klal!«

Kata nama obesi koine za Marka, in ko vprašava, koliko sva dolžna — kajti komisarjeva beseda, sveta beseda! — se mamica razhudi, kot da bi jo osa pičila.

»Da bi se ti jezik posušil, tovariš, za te grde besede! To je iz srca, ne iz štacune!«

Pri bratu pa spet kepa mesa, vino, tobak in spet violinski ključ in Katica, bratova edinka, ki je sedela med nama, da sva na vse pozabila. Kovala sva jo v nebesa, o njeni lepoti sva pesnila, skratka, tako je bilo lepo, da smo že pričeli peti in Katica sem, Katica tja... Ojej, odpusti nama, zamolčala sva, da sva bila, kujona, že oženjena!

»Račun bom poravnal!« sem dejal, ko sem metal nahrbtnik na ramo in puško na pleča.

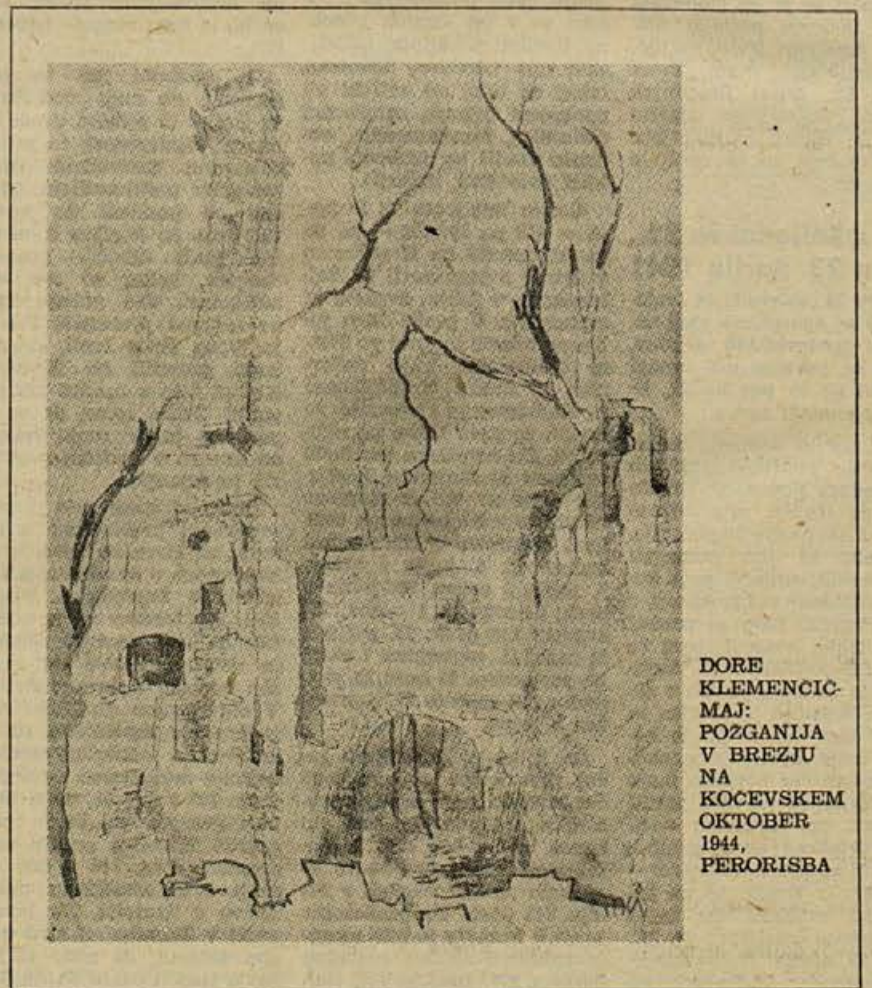
»Je že poravnano!« je dejal brat. »In do Črnomlja se bosta peljala! Kam pa bosta prišla, s takšnimi nogami!«

Tako? Peljala? A voznik? Kajpak, Katica! A kočija gnojni koš, a namesto vranca volček in hijo proti Črnomlju. Nočka je padala na zemljo, mi trije pa v gnojnem košu, in ko je mesec posijal nad Gorjanci, je Kozina v njegove srebrne žarke zarisal violinski ključ...

Ni da bi še dalje govoril o naslednjih treh dneh. Peti dan sva jo primahala nazaj v divizijo in naglo h komisarju na raport. Zadovoljen je bil. Ko sva krevsala v najin kulturniški brlog, naju je komisar skozi okno gledal in si dejal:

»Moждуš, tisoč takih korenjakov da imam, pa zavojujem ves svet!«

In že je segel v skrinjo, da bi nama pripel medalje za hrabrost. Pa jih je zmanjkalo. In tako sva zaradi muhavosti usode ostala brez medalje. Zato pa imava Belo krajino pripeto v srcu, deželo zlatih src!

DORE
KLEMENCIC-
MAJ:
POZGANIJA
V BREZJU
NA
KOČEVSKEM
OKTOBER
1944,
PERORISBA

Uredimo knjigam primeren dom!

Na nedavni konferenci kulturno-prosvetnih delavcev v Novem mestu je Bogo Komelj, upravnik študijske knjižnice »Mirana Jarca«, razpravjal o knjižničarstvu v novomeški občini. Omenil je izdatno pomoč republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti pri urejanju ljudskih knjižnic v podeželskih središčih. Iz Komeljeve razprave povzemamo odlomek, ki govori o nadaljnji krepitvi ljudskih knjižnic in razumevanju oziroma nerazumevanju za reševanje tega vprašanja.

Ze lani bi morale biti urejene ljudske knjižnice v Mirni peči, Stopičah, Skočjanu in Smarjeti. Sklad je dal 2 milijona S din za vse štiri knjižnice. V Skočjanu so dali za knjižnico nekdanjo lepo poročno sobo, le še oprema ni narejena. Knjižničarka ni prosvetna delavka. V Smarjeti je knjižnica dobila prostor za knjige, čitalnico in opremo. Obe knjižnici sta že dobili po 500.000 S din. Knjižnici v Mirni peči in Stopičah bosta dobili sredstva, takoj ko bosta izpolnili pogoje. V Mirni peči so obljubili, da bosta prostor in oprema na voljo ob koncu junija, v Stopičah pa so zagotovili, da bo knjižnica kmalu dobila nov prostor in opremo. Ta knjižnica je urejena, saj jo je vodila prizadeta učiteljica Počkajeva, vendar je z njeno smrtjo delo zamrlo.

Letos bi naj uredili ljudske knjižnice v Brusnicah, na

Otočcu, Prevolah in v Smeihu pri Žužemberku. Naprosili so sklad za 4 milijone S din. Sklad prošnje ni odobril, morda zaradi neporavnane dolga pri ustanavljanju knjižnic iz prejšnjih let. Zato se bo uresničitev načrta zavlekla za dve leti. Na to bi naj mislili tudi krajevni predstavniki, da bi v prihodnjih letih z večjim poletom nadoknadili zamujeno. Tako bi letos lahko dokončno uredili zlasti knjižnice v Skočjanu, Stopičah, Mirni peči in Žužemberku.

Knjižnic ne urejamo samo zato, da bi se z njimi kraji ponašali. Potrebno je poudariti, da se lahko samo urejene knjižnice vpišejo v razvid knjižnic SR Slovenije, s čimer si pridobijo pravico za medbibliotечно izposojlo. Vsaka knjižnica, vpisana v razvid, si lahko izposodi kakršnokoli knjigo — razen redkih izjem in kadar gre za dragocene knjige, unikate in podobno — iz knjižničarskega fonda Jugoslavije. Kaj pomeni to, ve vsakdo, ki mu je knjiga neizbežno učilo pri študiju. Vsak kraj in vsako podjetje ter ustanova lahko pridejo do knjig z medbibliotечно izposojlo, le malo volje je

treba. Knjižnico je treba urediti, se pravi, da mora imeti prostor, opremo, knjige, ustanovitelja in pravila. Za ljudske knjižnice bi bilo najbolje, ko bi bile njihove ustanoviteljice krajevne skupnosti, ustanovitelj nesamostojne knjižnice, ki pa mora biti omenjena v statutu, bi naj bilo podjetje ali zavod.

Ob nepreutrudljivih prizadevnosti in zavesti o pomembnosti knjige bo lahko našla vsaka knjiga pot v vsako ljudsko knjižnico in do vsakega delovnega mesta ter tako pomagala odpravljati razliko med mestom in vasjo.

Razstava osnovne šole v Boštajnu

Od 23. do 26. junija je bila v Osnovni šoli v Boštajnu razstava risb in izdelkov likovnega in tehničnega pouka učencev šole. Učenci so pobrali prostovoljne prispevke obiskovalcev, z nabranim denarjem pa nameravajo prirediti poučni izlet. S. Sk.

Uspel nastop ribniške glasbene šole

V sredo, 22. junija, je priredila glasbena šola v Ribnici v domu Partizana zaključni javni nastop s solističnimi in skupinskimi točkami. Program je bil zelo dobro pripravljen, izvajalci zaslužijo pohvalo, glasbena šola pa priznanje za uspešno delo. —

Sida in Veronika v zaupnem pomenku

»VERONIKA DESENIŠKA« NA KOSTANJEVIŠKEM ODRU

V nedeljo, 3. julija 1966 ob 20. uri bo v Domu kulture v Kostanjevici v okviru prireditve letošnjega dolenjskega kulturnega festivala gostovalo Sentjabsko gledališče iz Ljubljane, ki bo uprizorilo »Veronika Deseniška« Otava Zupančiča. Zupančičeva »Veronika Deseniška« je tragedija v petih dejanjih, ki se godi leta 1422 na Desenicah v Krškem in v Gornjem Celju. Zgodba o Veroniki in njeni žalostni usodi je splošno znana. Zupančič je s svojo pesniško realizacijo poskušal pokazati slovensko dušo. — Tragedijo, ki so jo pred mnogimi leti uprizorili tudi Kostanjevčani, je zbral ravnatelj Miran Petrovič, insceniral akademski kipar Marko Mahler, kostume pa je pripravila Mija

Jarčeva. V naslovni vlogi nastopa našemu občinstvu dobro znana Manja Vuković Poljakova, v drugih vlogah pa domala ves ansambel Sentjabskega gledališča.

Vstopnice za to predstavbo bodo v predprodaji v trafiki, lahko pa jih rezervirate tudi po telefonu na št. 19. — Na sliki: Sida in Veronika v zaupnem pomenku.

Ocena kulturno prosvetnega dela

V torek, 28. junija, je bila v Brežicah razširjena seja Zveze kulturno prosvetnih društev. Na njej so pregledali ljudsko prosvetno dejavnost v sezoni 1965/66, analizirali prizadevnost društev ter predvideli program za leto dni vnaprej. Seja je bila obenem tudi priprava na bližnjo skuščino občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih društev.

»Sirota Jerica« v Loki

Prosvetno društvo »Primož Trubar« v Loki je 18. in 19. junija uprizorilo mladinsko igro »Sirota Jerica«. Igro je nastudiral tov. Klunova. V naslovni vlogi je nastopila Milena Zupančič, razen nje so bili uspešni tudi drugi pionirji in pionirke: Silva Brežan, Jure Koritnik, Slavka Jendrič in drugi. Sceno sta pripravila Milnar in Ostrovrtnik. Dvorana ni bila zasedena in tako mladi igralci ansambel ni dobil priznanja za svoj trud. Prostorji, v katerih je bila uprizoritev, so sicer slabi in bi jih bilo treba obnoviti.

Glasbeni nastop pred počitnicami

V spored kulturnih prireditve v Novem mestu je glasbena šola že nekajkrat uspešno uvrstila samostojne nastope svojih najboljših učencev in učenk. Dober teden po večeru Kozinovihih skladb v Dolenjski galeriji smo 23. junija zvečer mlade koncertante poslušali v Domu kulture. To je bil njihov zadnji nastop pred odhodom na poletne počitnice in hkrati prikaz dela in uspehov v šolskem letu, ki se je pred kratkim končalo.

Prvi aplavz maloštevilnih poslušalcev, spet pretežno

O tečajih tujih jezikov

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu je preteklo jesen razpisal dva tečaja tujih jezikov, in sicer angleškega ter nemškega.

V tečaj angleškega jezika se je vpisalo štirinajst kandidatov začetnikov. S predavanji smo pričeli 15. decembra lani. Poučevala je Bosiljka Zupančičeva, profesorica iz osnovne šole Smeihu. Slušatelji so študirali po učbeniku Exkersly — Essential English. Na stournem tečaju so predelali prvi del učbenika. 6. junija letos so z zavestjo, da so postavili solidne temelje svojemu znanju angleškega jezika, in z željo, da se jeseni snidejo v nadaljevalnem tečaju, zaključili tečaj.

Za začetni tečaj nemškega jezika smo prejeli 18 prijavi. Predaval je Janez Podboj, pedagoški svetovalec za tuje jezike pri Medobčinskem zavodu za prosvetno pedagoško službo. Slušateljem so kot učni pripomoček služili njihovi zapiski. 26. maja, to je ob zaključku tečaja, so slušatelji prejeli potrdila o obiskovanju tečaja.

MARJANA AHLIN

V slovenske ali hrvatske šole?

Del osnovnošolskih otrok iz kočevske občine obiskuje hrvatske šole v Cabbu in Plešicah. Predlagano je bilo, naj bi se ti otroci preselili v slovenske šole, se pravi predvsem v Osilnico in Faro. Občinska skupščina pa je sklenila, naj stari šolarjev odločijo, kakšne šole bodo obiskovali njihovi otroci.

Lepa razstava na Vinici

Od 26. do 30. junija je bila v prostorih vinskih osemletke lepo urejena razstava šolske in izvenšolske dejavnosti učencev. Prikazali so bogato zbirko tehničnih in likovnih izdelkov, fotografije ter pionirske zbirke. Posebne pozornosti obiskovalcev so bili deležni dokumenti in fotografije iz NOB, ki so jih učenci zbirali po hišah. Razstavo so si ogledali predvsem starši. Mnogi so bili presenečeni nad tem, kaj vse zmorejo njihovi otroci.

NAŠA AKCIJA »STARE SLOVENSKE KNJIGE«

Prvi odziv

Pred dnevi je študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu prejela prijazno pismo, ki je prvi odziv na našo akcijo »Stare slovenske knjige«. Tovašica Mary Božičnik iz Reštanja pri Senovem sporoča, da ima knjižico Christoph Schmidla, ki jo je prevedel v slovensčino Matevž Ravnikar. Knjižica je izšla v Ljubljani leta 1815. študijska knjižnica odgovarja na sporočilo tovarišice Božičnik takole: »Mi že imamo to knjigo in nismo zainteresirani zanj. Če bo še kaj sporočil, bomo naslove knjig in lastnike objavili v Dolenjskem listu, da se bodo zanje lahko pozanimale druge knjižnice. Za vaše sodelovanje se vam prav lepo zahvaljujemo!«

Zanimivo je, da odziva iz vasi pod Gorjanci še ni. Prav tam bi morale biti po mnenju tov. Komelja zanimive najdbe! Bralci Dolenjskega lista! Pričakujemo, da se boste v kratkem oglašili. Odgovorite nam na vprašanje: *se morda v vašem domu skriva redka knjižna zaklada, stara knjiga v starem jeziku in stari slovenski pisavi?*

Naslov za vaše prijazno sporočilo: študijska knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto.

PETER BRESČAK

Še k likovni razstavi v Brežicah

16. junija letos smo objavili »Zapis o likovni razstavi v Brežicah«, v katerem je avtor članica prof. Miro Kugler povedal predvsem tole: plemenito, pravo spominčarstvo ne sme imeti s klčem nič skupnega. S tem menjem in z vrsto likovnovzgojnih misli, ki jih je avtor že pred leti objavil v radiu Brežice in v našem časniku, se pač strinja vsakdo, ki le količič pravilno vrednoti pomen umetnosti tudi v spominčarstvu, ki je za nadaljnji razvoj turizma pri nas zelo pomembna dejavnost. — Prof. Kugler je v članku izrazil tudi svoje poglede na umetniško vrednost nekaterih slikarskih del na celi razstavi v Spod. Posavju, s čimer pa je naletel na različne odnose pri prizadetih. Tudi tu velja jasno načelo: kdor stopa s svojim delom pred javnost, je izpostavljen tudi javni kritiki.

Ze 12. junija je v oddaji »iz novinarjeve beležnice« v radiu Brežice Damijan Vahen iz Kapel objavil svoj članek, v katerem je skušal prikazati, da je »razstava likovnikov-amaterjev dvignila precej prahu«. Prebrali smo ta članek v arhivu radija Brežice, vendar se nam zdi, da se njegov sestavljalec v njem po nepotrebnem predstavlja kot »veliki zaščitnik amaterjeve«. Likovniki-amaterji nikakor niso ogroženi, kakor bi neopoučen poslušalec radija Brežice po taki odcaji utegnil meniti. — Teden dni kasneje, 19. junija, je D. Vahen v isti oddaji v radiu Brežice »ocenil« pripevek prof. Kuglerja v Dol. listu kot pamplet, ugodnega pedagoškega delavca prof. Kuglerja pa malo nato javno ozmerjal v radijski oddaji »gospodom«. Pri tem se je poslužil tudi (njemu ustreznih) celov izjav akadem. slikarja M. Gasparija ter jih skušal pove-

zati v celoto s svojimi nazori o vrednosti »turističnih spominčkov«. Na obe oddaji nam je prof. M. Kugler poslal dva daljša, tehtno napisana članka hkrati s fotografijami in originali Sčevih ljudskih ornametov in njihove »predelave«, katere se poslužujejo nekateri izdelovalci turističnih spominčkov na Dolenjskem. Ker pa večina bralcev našega tednika ne pozna vsebine navedenih sestavkov D. Vahna v radiu Brežice, se je uredniški odbor našega tednika odločil, da sprico pomanjkanja prostora ne bo šel v javno, širše razpravljanje o vrednosti turističnih spominčkov z omenjene razstave. K temu nas spodbujata tudi dejstvo, da se s prispevki, ki izražajo užalenost in zamerljivost, že začenjajo oglašati tudi posamezniki, ki niso mogli prenesti kritičnih, nikakor pa ne žaljivih besed ocenjevalca v Dol. listu. Prof. Kuglerja smo prosili, naj svoja izvajanja strne v poseben sestavek in ga objavi v ustreznem časopisu, kjer bo širše koristil k razširjanju pojmov, kaj je in kaj ni umetniško, se pravi dobro in koristno oz. kaj je škodljivo za nadaljnji razvoj izdelovanja takih spominčkov.

Stališče Dolenjskega lista do celokupnega dela amaterjev na našem področju je dovolj znano, saj je bilo vedno spodbudno in ga zaradi tega ni treba ponavljati. Res pa je, da morajo tudi amaterji-likovniki le prislusniti kvalificiranemu mnenju o svojem delu, saj je prav tu treba iskati pot za nadaljnje poglabljanje takega ustvarjanja. Glaslove, ki so se iz vrst prizadetih razširili posebej v Spod. Posavju, da »bo Dol. list izgubil najmanj 2000 naročnikov, če bo objavjal take članke« (kot je bil zapis dne 16. junija!), moramo seveda javno zavrniti, kajti časnik je dostopen vsem našim občanom! Duhovne očete takih izjav pa bomo seveda objavili, če si bodo še naprej po svoje napačno razlagali vlogo glasila SZDL.

Ob tej priložnosti hkrati izjavljamo, da Damijan Vahen ni novinar, niti ni član Društva slovenskih novinarjev. Zavračamo njegovo podtikanje, da bi bil naš

Ne pozabimo spomenikov!

Ker se bliža 4. julij, praznik borcev, je prav, če opozorimo na mnoge spomenike, obeležja in spominske plošče, ki nas širov po naši domovini spominjajo na dogodke iz NOB. Vsi smo dolžni poskrbeti, da bodo spomeniki za dan borca še posebej svečano urejeni in okrašeni!

Zasluzeno priznanje Nadi Vreček

Med petimi prosvetnimi delavci, ki so prejeli 25. junija v Ljubljani najvišje republiško priznanje za delo na vzgojno izobraževalnem področju — nagrado Staneta Zagarja, je tudi učiteljica Nada Vreček iz osnovne šole Trava v kočevski občini. Tovašica Vrečkova že polnih 38 let poučuje v šoli na Travi. Med zadnjo vojno, ko je bila šola požgana, je poučevala v zasilni učilnici in je bila ena izmed prvih partizanskih učiteljic. Naselje Trava je zavoljo njene zavzetosti dobilo po vojni novo, sodobno urejeno šolo. Vzgojila je veliko otrok v zavedne državljane, mnogi pa so odšli po svetu,

kjer opravljajo odgovorne dolžnosti. Za svoje nekdanje učence se je vedno živo zanimala, mnogim je oskrbela zaposlitev, jim omogočila študij in jih tudi materialno podpirala. Za svoje učiteljsko delo je bila vedno odlično ocenjena. Pri okoliških prebivalcih je zaradi svoje skromnosti in zavoljo tega, ker živi samo za otroke in ljudi v šolskem okolišju, zelo priljubljena.

V imenu okoliških prebivalcev in v imenu vse naše javnosti iskreno čestitamo tov. Nadi Vreček k njenim uspehom in k odličju, ki ga je res zaslužno prejela!

Sto let slovenskega romana

V nedeljo, 26. junija, je bila na Muljavi osrednja slovenska proslava ob 100-letnici Jurčičevega Desetega brata, prvega slovenskega romana. Proslave so se udeležili zastopniki kulturnih institucij iz Ljubljane in Maribora, iz Novega mesta pa se je slavnja udeležil podpredsednik združenice Slavističnega društva prof. J. Sever, ravnatelj študijske knjižnice tov. Komelj, trije srednješolci in zastopnik tiska. Menim, da je vsak komentar k tako pičli udeležbi prazno besedovanje. Na predvečer proslave je muljavka igralska skupina na prostem uprizorila Dese-

zoročitev priredil član Mestnega gledališča in Muljavčan, igralec Janez Eržen. Muljavčani so govorili v dialektu, kar je predstavilo še bolj popestrilo. Med igralci sta bila tudi dva Jurčičeva pranečaka, Metod in Ciril Jurčič. V nedeljo ob pol enajstih je o Jurčiču s pronicljivo besedo spregovoril akademik in pisatelj dr. Bratko Kreft. Ker se je njegov govor nanašal v veliki meri tudi na sodobne probleme kulture in Dolenjske, bi bilo zanimivo ta govor prebrati tudi v Dolenjskem listu. Ravnatelj Slovenskega etnografskega muzeja dr. B.

Kuhar je spregovoril o rekonstrukciji Jurčičevega doma in poudaril, da Jurčičeva domačija ni le literarni, ampak tudi pomemben etnografski spomenik na Dolenjskem. Skupaj z domačini je etnografski muzej začel ustvarjati mali rezervat ljudske arhitekture in umetnosti tega predela Dolenjske.

V muljavski šoli je bila tega dne zadnji dan odprta razstava »Sto let slovenskega romana«, ki jo je pripravila Mariborska študijska knjižnica. Popoldne so si udeleženci proslave ogledali ostanke gradu Krayvek, Jurčičeve Siemenice. Peter Breščak

Vloga SZDL Slovenije v nadaljnjem razvoju družbe- nega samoupravljanja

dice ekstenzivnosti, neizkoriščenih kapacitet, nemoderna industrija so potem hkrati vso družbo potiskale v smer zaostajanja tudi v šolstvu, znanosti itd. Napori, da bi zmanjšali ekstenzivne investicije, so naleteli na odpor nacionalističnih, šovinističnih, za obrambo državne skupnosti na eni in za obrambo republik na drugi potegujočih se sil. Očitno je prav sistem administrativnega zbiranja in alokacije akumulacije pogojel tak etatističen in političen boj, ki ni nikogar zadovoljeval in ki je v najglobljem nasprotju s sistemom samoupravljanja in z delitvijo po delu. Ista logika je delovala tudi v Sloveniji. Čeprav smo najteže občutili dezintegriranje naše industrije, bi ne mogli trditi, da smo pred reformo tu kaj bistvenega spremenili. Prav v boju proti etatističnemu prisvajanju preseženega dela je podlaga enotnosti delavskega razreda in tudi izhodiščna točka za boj proti nacionalističnim pojavom Jugoslavije in pri nas.

Centralizem in unitarizem imata v bistvu isto kvaliteto kot republiški etatizem. Boj z birokratskim centralizmom lahko dobimo le z odpravljanjem materialnih osnov in pogojev zanj. Z etatističnim bojem pa ga le krepimo in stalno reproduciramo.

Pot iz vsega tega je samo ena, to je, da se še odločneje zavzamemo za izvedbo revolucionarnih idej reforme, da porušimo vse tisto, kar prikriva odnose v proizvodnji in kar jih zakriva pred očmi proizvajalcev, in da dosežemo, da postane človek nosilec ne samo proizvodnje, ampak predvsem upravljanja preseženega dela. Le polna afirmacija človeka proizvajalca in občana vodi k popolni afirmaciji naroda.

Prav VI. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije naj bi s teh stališč zgradil ofenzivno akcijo socialističnih sil naše republike, ki bo na osnovi utrujanja v revoluciji in dvajsetletni graditvi preizkušenih socialističnih vezi med delovnimi ljudmi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, v boju proti nacionalizmu tako pri sebi kakor tudi v skupni hiši in med velikimi in malimi narodi odpravljala šovinistične, unitaristične in centralistične ter partikularistične težnje.

Zdi se, da moramo poleg osnovnega, namreč doslednega uveljavljanja samoupravljanja nadaljevati v novem ekonomskem sistemu razvoj manj razvitih, in končno, da moramo prevzemati na svojo republiško in nacionalno skupnost zavestno mnogo večjo moralno politično odgovornost za svoje lastne zadeve.

Delavski razred in delovni ljudje Slovenije so — lahko rečemo — v celoti že zdavnaj zavestno sprejeli in izvajali politiko hitrejšega razvoja manj razvitih republik in področij, tako iz solidarnosti kakor tudi iz preprostega spoznanja — na osnovi kategega se socialistična Jugoslavija bojuje tudi v svetu — da je namreč napredek skupnosti odvisen le od skupnega napora razvitih in manj razvitih v dviganju produktivnosti dela. Razviti je treba pospešeno delovanje sklada za razvoj nerazvitih, kar omogoča, da se vse delovne organizacije v Jugoslaviji zaradi delovanja enotnega gospodar-

skega sistema vključijo v pospešen razvoj proizvodnih sil tudi na manj razvitih področjih brez posebnih prednosti, skritih subvencij in podobno, po logiki svojih lastnih ekonomskih interesov — in samo to je pot zdravega razvoja za vse.

Ko govorimo o mednarodnih in medrepubliških odnosih, pa se pojavljajo še druga vprašanja, ki sicer niso videti predvsem ali sploh ne ekonomska, ki pa so se nakopičila prav zaradi neizgrajenosti osnovnih ekonomskih vprašanj pa tudi zaradi negotovosti, ki jo je zbuja etatistični boj za presežno delo. Sedaj se stvari postavljajo na pravo mesto in imenujejo s pravim imenom. Ob doslednem uveljavljanju samoupravljanja in delitvi po delu se bodo mnoga vprašanja, ki so žgoča posebno za majhen narod, pokazala v drugi luči. Pokazalo se bo, da je predvsem naše vprašanje, kaj se dogaja pri nas npr. z jezikom, založništvo, kulturo, znanostjo, zdravstvom, šolstvom, otroškim in socialnim varstvom itd. in da bodo morali veliko več kakor doslej svojih sil obrniti ne v obrambo, ampak v ustvarjanje delo za njihovo smiselno ureditev.

Ob tem bo treba urediti zadeve, ki jih ustava predvideva tudi glede odnosa med zvezno in republiško zakonodajo. Prostor graditve posebnosti, na osnovi skupnega družbeno-ekonomskega sistema sloneče ureditve življenjskih vprašanj mora biti izpolnjen z mnogo bolj živim ustvarjalnim delom nas samih. Treba bo končno izvesti napelo, da republika in komune same določajo višino svojih dohodkov za svoje potrebe, da se bo vzpostavil naravni odnos znotraj vsake teh družbenih skupnosti. Občani, proizvajalci bodo sami preko samoupravnih organizmov v republiki, občinah in delovnih organizacijah varovali tako materialne osnove svojega dela, kakor tudi skrbno obračali lastna sredstva za svoje zadeve.

Usoda slovenskega naroda je torej resnično odvisna predvsem od ustvarjalne aktivnosti vseh njegovih članov, vsakogar od nas. Le tako s svojo socialistično kvaliteto lahko presežemo svojo majhnost, le tako smo lahko pionirji novih, človeka vrednih odnosov doma in v svetu.

Ko na svojih tleh dejavno dokazujemo moč in neslutene možnosti demokratične socialistične prakse, ko se skupno z delovnimi ljudmi in narodi cele Titove Jugoslavije povezujemo v dejavni solidarnosti z vsemi socialističnimi silami sveta, stojimo v prvih vrstah boja za osvoboditev človeštva, boja proti razrednim sovražnikom delovnih ljudi, kolonializmu in imperiaizmu. V nezadržnem in zmagovitem nastopanju teh sil na vseh frontah sveta postaja naš prispevek vse pomembnejši.

Naš kongres naj bi bil torej manifestacija odločnosti ljudi, ki so svojo usodo že vzeli v lastne roke. Moč socializma naj izrazi prav s tem, da bo kritičen razgovor o lastnem delu in o doseženem ter delovni dogovor o prihodnjem. Prežet naj bo z zavestjo odgovornosti do vseh naših zahtev in z zavestjo mednarodnega pomena vsakega napredka socialističnih odnosov.

Če je lesa preveč, tudi ni prav

Tovarna celuloze v Krškem ima polna skladišča lesa — Dobiva ga iz Jugoslavije, Avstrije in Češke — Dovož je zelo neenakomeren, to pa terja dodatne stroške — Odslej bo prva skrb podjetja, da s pogodbami zagotovi redno in stalno oskrbo s surovinami — Koristi bodo obojestranske

Lesno skladišče tovarne celuloze in papirja v Krškem je tako založeno, kot že dolgo ne pomnijo. Na površini desetih hektarov skoraj ni več praznega kotečka, vse je zapolnjeno z velikimi skladi celuloznega lesa.

Bralci se gotovo še spominjate, v kakšnih težavah je bila Celuloza lani, ko ji je celo za sproti primanjkovalo surovin. Prvi hip bo marsikdo pomislil, da je zdaj vse v najlepšem redu, toda tudi polna skladišča povzročajo skrbi.

Dovož lesa je zelo neenakomeren. Povprečno ga dobijo po 130 vagonov na dan, večjih pa je dnevna pošiljka tudi za 100 odstotkov večja. Predzadnje nedeljo je prispele na železniško postajo na primer kar 240 vagonov lesa! Takšne količine povzročajo težave pri razkladanju in uskladiščenju, ker je rok za izpraznitev vagonov običajno zelo kratek. Vrh vsega pa je

Zastoj v Savudrijo

Občinska zveza prijateljev mladine v Brežicah je sporočila šolam, naj predlaga vsaka po enega učenca za brezplačno letovanje ob morju. Izbrale naj bi učence, ki živijo v težkih socialnih razmerah in nimajo možnosti za počitniško okrevanje. Ti učenci bodo letovali v prvi izmeni, nato pa bodo prišli na vrsto drugi šolarji. Prijav imajo za sedem izmen.

Mestna zemljišča imajo skrbnika

V Brežicah so zaupali ureditvi okolice novih blokov. Stanovanjsko podjetje bo seveda lahko napravilo le toliko, kolikor bo imelo na razpolago denarja. Njegova skrb bo razen tega napeljava vode, elektrike, ureditve kanalizacije in poti. Na dejavnost tega podjetja se bo moralo vezati tudi Turistično društvo, v čigar interesu je, da bi dobilo mesto kar najlepšo podobo.

skladiščni prostor zelo napolnjen. Nenormalno velike pošiljke povzročajo tovarni dodatne stroške in bilo bi veliko bolje, če bi si podjetje lahko zagotovilo enakomernjši dotok surovin.

Trenutno dobiva Celuloza les tudi iz Avstrije in Čehoslovaške. S kvaliteto uvožene ga lesa je bolj zadovoljna kot s kakovostjo domačega lesa. Naša gozdna gospodarska podjetja poskušajo namreč ves boljši les prodati za tehnični les, slabšega pa oddajajo za predelavo v celulozo in papir. V Celulozi menijo, da se bodo morali zavzemati za dobavo kvalitetnejše lesne surovine, ker so tudi kupci njihovih izdelkov čedalje zahtevnejši. Kot surovino uporablja tovarna smreko, bukev in topol. Povedali so, da je les iz topolovih nasadov izredno kakovosten. Podjetje nalaga precej denarja v topolove plantaže brežiškega in mari-borskega gozdnega gospodarstva. Ze v nekaj letih pričakujejo v Celulozi večje količine kakovostnega lesa iz lastnih virov.

V prihodnje bo tovarna prisiljena s pogodbami zagotoviti programsko oskrbovanje z lesom. Trenutno sicer sprejema vse pošiljke, čeprav prihajajo večkrat ob nepravem času. V podjetju namreč menijo, da je bolje tako, kot če bi bili sredi zime spet brez zaloga. To ni smotno, stroški za skladiščenje so nenormalno veliki, toda preblizu je še čas, ko surovin niso

mogli dobiti. Kljub vsemu pa bi se moralo stanje na lesnem tržišču normalizirati, saj bi imeli od tega koristi odjemalci in prodajalci lesa.

J. T.

Za C trakt kočevske osemletke ni denarja

Poročali smo že, da so zagotovljena sredstva za dograditev A in B trakta nove osemletke v Kočevju, medtem ko bi za popolno dograditev C trakta potrebovali še 140 milijonov starih din. Samo za groba gradbeno dela pri C traktu bi letos potrebovali 50 milijonov starih din. Občinska skupščina bo skušala pri banki ali podjetjih dobiti premostitveni kredit, da bi letos vsaj v grobem dokončali tudi C trakt.

IMPERIAL

tovarna čokolade in peciva
KRŠKO

priporoča potrošnikom svoje kvalitetne in cenene izdelke, hkrati pa vošči vsem prebivalcem domače občine za praznik Krškega in za 4. julij!

ZA DAN RUDARJEV IN DAN BORCA
PRISRČNO ČESTITAMO Z NAJLEPSIMI ZELJAMI!

RUDNIK LIGNITA, GLINE IN KREMENČEVH PESKOV

GLOBOKO

»KONUS«

USNJARSKI KOMBINAT
SLOVENSKE KONJICE

bo 7. julija 1966 prodal na sedežu svojega obrata

JUGOTANIN v Sevnici
STRUŽNICO

znamke Machine Utensili,
delovne dolžine 2500 mm,
delovnega premera 500 mm, brez vodila tudi 800 mm
z električnim pogonom moč 1,1 kW

Prodaja bo navedenega dne ob 9. uri za zainteresirane družbenega sektorja, ob 10. uri istega dne pa bo za vse druge zainteresirane javna dražba.

Vsak, ki želi nastopati na javni dražbi ali pa pri prodaji, mora položiti 20 odst. izklicne vrednosti v gotovini ali čeku.

Ogled je mogoč isti dan dve uri pred začetkom prodaje v obratu JUGOTANIN v Sevnici.

ZAVOD ZA PROSVETNO PEDAGOŠKO SLUŽBO V KRŠKEM

razpisuje

DELOVNO MESTO

PEDAGOŠKEGA SVETOVALCA
za dokumentacijo in analitiko

Nastop službe je 1. septembra 1966. Plača po pravilniku. Stanovanje ni na razpolago.

Prošnje vložite do 15. julija 1966.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA V NOVEM MESTU

s podružnico v KRŠKEM in
ekspoziturama v TREBNJEM ter
v METLIKI

pozdravlja za DAN BORCA vse nekdanje aktiviste
naše revolucije ter borce NOV, kakor tudi vse
sedanje pripadnike oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije

- VSEM SVOJIM POSLOVNIM SODELAVCEM, VSEM VARČEVALCEM IN VSEM
- DELOVNIM LJUDEM SVOJEGA PODROČJA PRIPOROČA SE POSEBEJ NAMENSKO
- VARČEVANJE ZA NAKUP, GRADITEV IN OBNOVO STANOVANJ!

Zaradi majavih planov težave v proizvodnji

Črnomaljski komunisti so za čvrstejšo planiranje v občini kot v republiki in zvezi - Menijo, da bi se moral bančni sistem hitreje prilagajati novim gospodarskim pogojem

22. junija so v Črnomlju na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS, na kateri so bili prisotni tudi direktorji večjih kolektivov, razpravljali o družbenem planiranju in programu razvoja občine do

leta 1970. Ugotavljali so pomanjkljivosti, ki jih čutijo gospodarske organizacije zaradi sedanjih planskih sistemov. Vsi so poudarjali, da so družbeni plani od zveznih navzdol vse preveč na majavih

nogah, zato dolgoročnejši načrti posameznih kolektivov pravzaprav niso izvedljivi. Ob tem so Beltovci navedli primer: njihova livarna dela skoro s polovico zmogljivostjo, v Srbiji pa gradijo novo, še večjo.

Menili so tudi, da so težnje, ki se porajajo zadnje čase proti administrativnim ukrepom pretirane in da se ne moremo povsem odreči nekaterim tovrstnim ukrepom. V razpravi o izvozu so zavzeli stališče, da ne bi smeli proizvajalce siliti v izvoz za vsako ceno, temveč spodbujati k temu samo one, ki imajo zares pogoje za vključitev v mednarodni trg. S tem v zvezi pa so vsi po vrsti kritizirali sedanji bančni sistem, zaradi katerega imajo izvozniki velike težave. Menili so, da so nujni ukrepi, s pomočjo katerih bi se bančni sistem hitreje prilagajal novim gospodarskim pogojem. Razen tega se proizvajalci ne zdi pravično, da dobe tujo valuto izplačano šele čez dva meseca (v najboljšem primeru!), medtem pa banka njihov denar brezobrestno obrača.

Ko so obravnavali usmerjanje gospodarstva v občini, so tudi tu omenjali težave, ker priporočila občine in družbeno političnih organizacij navadno ne zaležejo, ni pa nobenih možnosti za sankcije. Nedavni primer v kolektivu Belsad in Kovinar je tičilen primer za to trditve.

Prizadevni kolektiv Obrtnega servisa v Semiču, ki izdeluje električne pastirje in žetvene naprave za kosilnice Alpina, razen tega še vrsto drugih izdelkov, nima ugodnih delovnih pogojev. To stružnico so na Stajerskem že pred leti izločili iz uporabe, v Semiču pa delajo na njej v dveh, včasih tudi v treh izmenah. (Foto: Franc Derganc)

VELETEKSTIL bo imel najlepšo trgovino

Podjetje VELETEKSTIL iz Ljubljane preureja poslovalnico v Črnomlju - V prvem nadstropju bodo pridobili okoli 200 m² prodajnega prostora - Do preprog in posteljnega perila bodo morale stranke po stopnicah

— Ze leta 1962, ko je ljubljansko podjetje Veletekstil uredilo v Črnomlju sodoben lokal s tekstilnim blagom, je bilo predvideno, da bomo v lokal še investirali, — je povedal poslovodja Janko Vranesič, nato pa razložil načrte kolektiva.

— Pred kratkim smo odkupili od SGP bivšo Korenovo hišo ter začeli v prvem nadstropju stavbe urejati nov

prodajni prostor. Ker v Črnomlju primanjkuje sivilj in krojačev, namravamo v pritičju močno povečati izbiro konfekcije in tudi metrskega blaga, v prvem nadstropju pa bomo prodajali preproge, posteljno perilo, odeje, prešite odeje in druge potrebščine za opremo stanovanj. Prodajni prostor med pritičjem in prvim nadstropjem bo povezovalo lepo stopnišče, ob katerem bodo urejene izložbe.

Gradbena dela je prevzelo domače podjetje Beograd in bodo po predračunu veljala okoli 26 milijonov dinarjev, medtem ko bodo vsi stroški prenovitve lokala z nakupom stavbe in opreme znašali več kot 80 milijonov dinarjev. Razumljivo, da kolektiv poslovalnice v Črnomlju v štiri letih ni mogel ustvariti toliko lastnih sredstev za investicije, zato bo pretežni del potrebnih sredstev prispeval celotni kolektiv Veletekstila. Na centrali so pokazali za želje in potrebe črnomaljskih potrošnikov najlepše razume-

vanje, zato smo jim iz srca hvaležni.

— Kdaj bo trgovina odprta? — Računamo, da bodo gradbena dela končana septembra, nato bo potrebnih še dobrih 14 dni za notranja dela. Do konca oktobra mora biti trgovina odprta, da bi ujeli vsaj konec jesenske prodajne sezone.

Danes seja občinske skupščine

Danes, 30. junija, je v Črnomlju seja občinske skupščine, na kateri razpravljajo o osnutku srednjeročnega programa razvoja občine do leta 1970 ter o terciarnih dejavnostih in industriji. Sprejeli bodo tudi nekaj odlokov, med katerimi je najpomembnejši novi odlok o priznavalninah.

14 otrok gre na Debeli rtič

Občinski odbor RK v Črnomlju je prevzel organizacijo letovanja na Debelem rtiču, v Gozdu-Martuljku in na Rakitni, kamor bodo šli bolehal otroci, potrebni klimatskega zdravljenja. V sodelovanju z zdravstveno službo so določili že 14 otrok za letovanje na Debelem rtiču (zanje plača socialno zavarovanje), 15 otrok za počitnice v Gozdu-Martuljku in 16 za Rakitno.

Letovanja za socialno ogrožene in druge otroke bo letos organizirala občinska skupščina, vendar v sodelovanju z občinskim odborom RK.

Odslej predvsem za belokranjska vina

V obnovljenih vinogradih na Vinomeru bo kmalu dozorel prvi pridelek, ki ga ne bo kje predelati in kam spraviti - Skrajni čas je, da se lastninski odnosi glede metliške vinske kleti uredijo in da bo klet služila belokranjskemu vinogradništvu

Kmetijska zadruga Metlika je pred tremi leti začela obnavljati vinograde na Vinomeru in v Vidošičih. Na Vinomeru je obnovljenih 23 ha vinogradov, ki letos dobro kažejo. Nastavek je zelo lep in pričakujejo, da bodo letos pospravili na Vinomeru okoli 6 vagonov vinskega pridelka. Ko bo nasad v polni rodnosti, bodo pridelali 80 hl vina na hektar.

Ze letos, ko bodo pridelali komaj 6 vagonov vina, bodo težave s predelavo grozdja in z ukletenjem vina, ker zadruga nima primerne in dovolj velike kleti. Prav zato hitijo s pogajanjem o prenosu metliške vinske kleti, ki jo zdaj

Za ugodnejši nakup kmetijskih strojev

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine Metlika je 15. junija razpravljaj o predlogu odloka o tuberkulinizaciji govedi, o ravnanju s psi in njih obveznem cepljenju, o premijah za kravje mleko ter o spremembi odloka o občinskem prometnem davku. Menili so, naj bi bili plačila občinskega prometnega davka oproščeni vsi kmetijski stroji, s čimer bi pospešili mehanizacijo kmetijske proizvodnje. O odlokih bodo sklepali odborniki na prihodnji občinski seji.

Svet za kmetijstvo je razen tega obravnaval organizacijo žetve in strojne usluge domače zadruge.

upravlja SLOVENIJA VINO iz Ljubljane. Upajo, da bodo lastninski odnos kmalu uredili.

Na Vinomeru imajo zasajene predvsem črne sorte grozdja, to grozdje pa mora vreti na tropu, da se izluži črna barva. Z belimi vini je nekoliko laže, ker jih lahko prodajo sproti kot mošt. Zadruga pripravlja kot zasilen izhod več manjših kleti: eno na Suhorju, eno na Vinomeru in eno v Metliki. Za letošnji pridelek je posoda zagotovljena, toda kaj bo prihodnje leto in v bodoče, ko bo pridelek precej večji?

S SLOVENIJA VINOM se pogajajo o pogojih za prevzem kleti. Klet v Metliki je bila ob likvidaciji vredna 158 milijonov S din. Od tega je bilo 68 milijonov S din kreditov, ki so bili namensko odstopljeni kmetijski zadrugi Metlika že ob najetu; 74-milijonski kredit je bil najet pri KB v Ljubljani za obratna sredstva, vendar pa je bil precejšen del teh obratnih sredstev porabljen za nakup inventarja in dograditev objekta. Ta kredit je bil najet na 25 let ob 6-odst. obrestni meri. 18 milijonov S din je vložilo v klet podjetje SLOVENIJA VINO.

Na dosedanjih pogajanjih je SLOVENIJA VINO pristalo, da kmetijska zadruga Metlika odplačuje teh 18 milijonov S din postopoma, vendar namensko za obnovo vinogradov in povečanje vinogradniške proizvodnje. Razen

tega mora zadruga pristati na poslovno tehnično sodelovanje s SLOVENIJA VINOM.

KZ Metlika bi morala prevzeti vse prej našteje kredite in hkrati s tem obveznosti za odplačilo. To bi bilo 7 milijonov S din letnih odplačil. Poleg tega bi potrebovali še 70-milijonski kredit za opremo predelovalnega dela kleti in 50 milijonov S din kot kredit za obratna sredstva. Letna odplačila za ta dva kredita bi znesla 8 milijonov na leto. Takšna obveznost bi bila za zadrugo precej huda v prihodnjih dveh do treh letih, dokler ne bodo vinogradi v polni rodnosti. Od metliške vinske kleti pa si veliko obetajo tudi zasebni vinogradniki, saj je vino pri večini kmetov edini presežek, s katerim se preživljajo.

V Podzemlju ne manjka kopalcev

Topla Kolpa in lepo urejeno kopalnišče v Podzemlju privabljajo vedno več ljudi. Vsako popoldne stoji ob grmovju več avtomobilov, ob nedeljah in praznikih pa že nastajajo s parkiranjem težave. Razen okoliških prebivalcev prihaja v Podzemelj vedno več Črnomalčanov, Novomeščanov in celo Ljubljančanov. K tolikšnemu obisku gostov od drugega sta nedvomno pripomogla reklamna tabla ob cestnem križišču in razmeroma dobro založen bife.

Malinčani se bodo ukvarjali s turizmom

Maline so mirna vas, neda-leč od znane Badovinčeve gostilne in blizu glavne ceste, ki se na vrhu gorjanskega klanca prevesi proti Beli krajini. V vasi živi le 15 družin, je pa precej več hiš, vendar v njih nihče ne prebiva. Malinčani menijo, da bi jih bilo možno urediti za miru željne turiste, ki bi lahko tu z družinami preživljali dopust.

Tudi pri družinah v vasi imajo dovolj prostora in so voljni oddajati sobe, prav ta-

ko nuditi gostom domačo kmečko hrano, samo če... bi ljudje v mestih vedeli za ta kotiček.

Turistično društvo Semič je pripravljeno vaščanom pomagati z nasveti in tudi pri najetu posojil za urejanje turističnih sob, vendar bi morali hkrati s tem poskrbeti za primerno propagando. Mirna in čista hribovska vas sredi gorjanskih gozdov, polna sadja in zelenjave, bi bila za prenekatero družino iz

večjega mesta zanimiv letoviški kraj.

Malinčani imajo trden namen začeti s turizmom, a ker nimajo s tem še izkušenj, bi jim morali v začetku pomagati.

METLIŠKI TEDNIK

V soboto se je začela žetev

Na področju črnomaljske zadruge se je v soboto začela žetev. Trije mali in en veliki kombajni kmetijske zadruge pomagajo s polj pospravljati pridelek žit. Da ne bi bilo zmešnjav in nepotrebnih ne vsečnosti, žanjejo zadržni kombajni po sektorjih in po enotnih cenah. Strojna ura malega kombajna velja 12.000 dinarjev, velikega pa 23 tisočakov. Cene strojnih uslug so enake kot na sosednjem metliškem področju.

ČRNOMALJSKI DROBIR

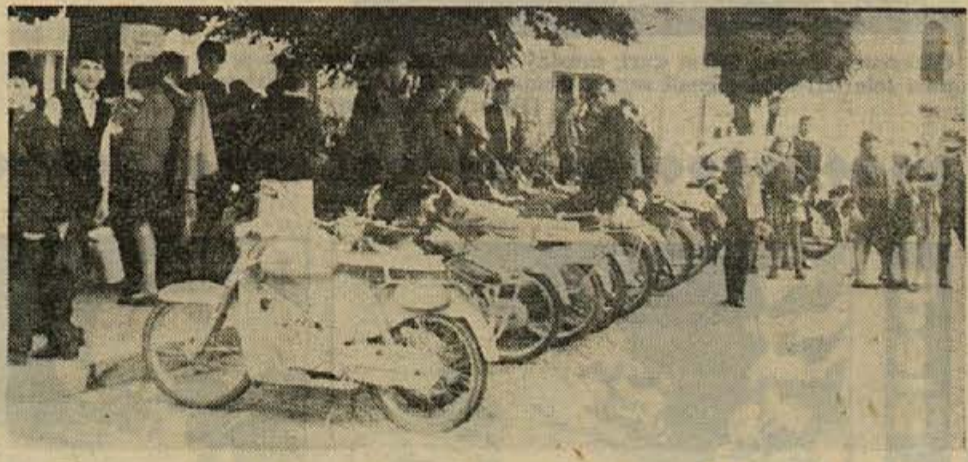
PRVE DNI JULJA bo v Črnomlju posvetovanje s predsedniki krajevnih odborov SZDL in z vodstvi drugih družbenih organizacij in društev. Razpravljali bodo o razvoju občine do leta 1970. O tem bodo v prihodnjih mesecih tudi javne tribune po vseh večjih središčih. S sprejetjem srednjeročnega plana v Črnomlju ne bodo hiteli, pač pa nameravajo plan potrditi šele konec leta, po temeljitih preudarku vseh občanov.

V CETRTEK je bil uradni dan, na sodišču pa so bile vse pisarne zaprte. Kaj se je neki zgodilo, so ugibali občani, eden pa je le izvedel: vsi uslužbeni, s sodniki vred, so bili v kleti, kjer so udarniško pospravili 100 metrov drv. Cestitamo!

V LETOŠNJEM SOLSKEM LETU je bilo na osemletki v Čr-

nomlju 972 učencev, izdelalo pa jih je 762 ali malo več kot 78 odstotkov. Učni uspeh je letos za okoli 4 odst. boljši kot lani, predvsem zato, ker so odprleni peti razred več. V osmih razredih je bilo letos 93 učencev, od teh jih je 65 izdelalo, 28 pa jih ima popravne izpite.

GLAVNI IDEJNI NAČRT za izdelavo mestne kanalizacije z naseljem Kočevje in Kanizarico vred je že izdelan in je v skladu z urbanističnim programom. Vendar je to šele prvi korak, kajti ni sredstev, da bi začeli nujno potrebno kanalizacijo tudi graditi. Letos bodo skušali urediti kanalizacijo le od nove šole do izliva v Dobilčico, medtem ko bodo morali občani z drugih predelov počakati ugodnejših finančnih razmer.

Dva meseca pred prihodi avtobusov iz Črnomlja ne bo več take gneče, ker imajo Solarji počitnice. Zadnji dan pouka, ko smo jih fotografirali, so bili že vsi nestrpni. Komaj so čakali, da bodo doma aktivke zagnali v kot (Foto: R. Bačar).

24. julija bo končana kočna na Smuku

Preteklo nedeljo je gradnja kočne na Smuku dvignila ves semiški konec. Okoli 40 gospodarjev je s svojimi vozmi in konji vleklo na Smuk ves material in inventar, potreben za gradnjo. Dva dni zatem so začeli na betonski plošči že montirati kočno, tako da bo lahko 24. julija otvoritev.

Za novi turistični objekt na Smuku se zelo navdušujejo naši rojaki iz Amerike in Kanade, saj v pismih, naslov-

ljenih na Turistično društvo in znanec iz Semiča, vedno omenjajo to akcijo. Vsi sodijo, da je s Smuka veliko lepši razgled kakor z Mirne gore, in mnogi se že vesele na dopust v kočli.

Kako bo z oskrbovanjem kočne, še ni določeno. Zaenkrat so vse sile Turističnega društva, lovcev in drugega prebivalstva usmerjene v gradnjo, ko bo kočna gotova, pa bodo razpravljali o tem, kdo jo bo vzel v zakup. V

interesu vseh Semičanov in gostov je, da bi bila kočna odprta v sezonskih mesecih vsaj ob nedeljah, po možnosti pa že ob sobotah popoldne.

D. F.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Kdaj bo kino?

Odbornika Rauh Peter iz Predgrada in Drago Štimec iz Osilnice sta na predzadnji seji vprašala, zakaj ni kina v Predgradu in Osilnici.

Odgovor: Možnosti za kino predstave v obeh krajih so, najprej pa je potrebno preurediti kinoprojektorje (za prikazovanje cinemaskopskih filmov) in izdelati ustrezna platna. To bo uredila Delavska univerza. Filme za oba kina bo nabavljala kino »Jadrana« Kočevje, kar bo ceneje. O problemih kinematografije pa bo potrebno v kratkem še razpravljati (razdeljevanje filmov, združitve kinopodjetij in preimenovanje v Zavod itd.)

Odbornik inženir Ciril Strumbelj pa je na zadnji seji tudi vprašal, kdo je odgovoren za nabavo filmov in poudaril, da pri nabavi filmov ni treba gledati le na finančni uspeh, ampak tudi na vzgojno poslanstvo filma. Komercialnost pri izbiri filmov nam namreč več škodi kot koristi, saj so med drugimi tudi neprimerni filmi vzrok, da mladinsko prestopništvo hitro narašča.

Kmetijski izvoz slabši kot gozdarski

Na seji DS Kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje so pred nedavnim razpravljal o uresničevanju proizvodnega načrta. Letos so gospodarski uspehi bolj kot pretekla leta. Gozdarstvo je do konca aprila doseglo letni plan z 38, kmetijstvo pa z 29,5 odstotka. Slabše je z izvozom, saj je kmetijstvo v istem času izpolnilo le 10,9 odstotka izvoznih nalog, medtem ko je v gozdarstvu boljše, ker so izpolnili 32,5 odstotka letnega izvoznega plana. Izvoz v kmetijstvu zaostaja zaradi visokih carin na italijanskem tržišču, ki so zavrele izvoz živine in prašičev. Letos so se povečali tudi osebni dohodki, ki so znašali v kmetijstvu v prvem tromesečju povprečno 76.100 S-DIN na zaposlenega, v gozdarstvu pa 80.000 S-DIN.

Najprej trgovina v Fari

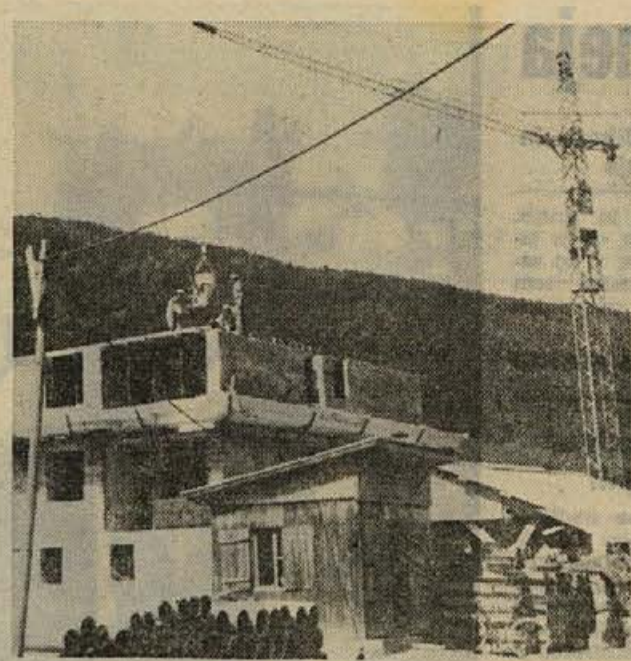
Občinska skupščina je na zadnji seji sklenila, da opusti Trgopromet plačila 10 milijonov starih din najemnine za trgovino v Fari, vendar mora Trgopromet zato najprej urediti za to območje novo prodajalno. Z obnovo drugih trgovin (tudi v Kočevju) naj počaka. Tako bo končno osemletka v Vas — Fari le dobila še en prostor, ki ga potrebuje za boljšo organizacijo pouka.

DROBNE IZ KOČEVJA

AVTOBUSNA POSTAJA je brez sanitarij. Potniški promet je precejšen, v okoliških gostilnah pa so začeli sanitarije zaklepati. Potniki so zato neredno v neprijetnem položaju. Reči je treba, da so sanitarije in prostor za umivanje rok sestavni del kulturnega prevoza ljudi! Uredite torej sanitarije na avtobusni postaji!

PARKIRNE PROSTORE za motorna vozila so po mestu spet označili z belimi črtami in nekoliko povečali. Novo parkirišče je na Trgu svobode pred samskim domom. Do tu je vse v redu in prav, toda kdo bo poskrbel, da bo avtomobilisti označena parkirišča uporabljali in spoštovali? Tudi do zdaj so bila parkirišča označena, vozniki pa so kljub temu parkirali, kakor jim je bilo najbolj priročno.

VOZNIJA PO NASADIH in sprehajališčih je nevarna reč. Prepovedana je z občinskim odlokom in tudi prometni znaki so nameščeni po vseh nasadih in sprehajališčih. Matere z otroki so zaradi vožnje mopeditov, kolezarjev in avtomobilistov, ki odloka in znakov ne spoštujejo, v

SGP Zidar iz Kočevja gradi v Podgorski ulici v Kočevju za trg nov 26 stanovanjski blok. Čez mesec dni bodo za tem blokom začeli graditi še enega, prav tako 26-stanovanjskega. Z gradnjami v Podgorski ulici (in drugod v Kočevju) pa Zidar odpravlja tudi močvirja, ki jih je v Kočevju precej. Zaradi močvirij so gradnje v Kočevju tudi nekoliko dražje (Foto: J. Prime).

Še enkrat: razglednic ni

V prejšnji številki Dolenjskega lista je bilo napisano, da primanjkuje razglednic z motivi Kostela, Banje Loke, Fara in predelov kolpske doline, ki jih ne morejo kupiti obiskovalci teh krajev. Turistično društvo in TRGOPROMET iz Kočevja sta že večkrat založila kolekcije razglednic, med katerimi so bili tudi motivi iz omenjenih krajev. Vendar so razglednice s slikami daljne okolice mesta težko prodajali. Razglednice Kočevja so že večkrat pošle, medtem ko je bilo okoliških še vedno veliko na zalogi. Ko pa je tudi teh zmanjkalo, jih niso več uvrstili v nove kolekcije, ker bi jim vezale precej denarja za dalj časa. Tu ni bilo namernega zapostavljanja, temveč so bili pri tem drugi vzroki. Treba pa je pripomniti, da je ravno v teh

Hiše za rušenje

Posebna komisija občinske skupščine Kočevje si je pred kratkim ogledala nekatere hiše na Trgu svobode v Kočevju, ki so predvidene za rušenje. Komisija je ugotovila, da bi bilo treba prej ali slej porušiti hiše številka 26, 7 in 8, medtem ko naj bi hiše številka 9, 10 in 11 ostale. Seveda pa bi bilo treba hiše, ki bodo ostale, temeljito popraviti in nato dobro vzdrževati. Za te hiše bi morali urediti tudi drvarnice, ki naj bi bile skupne (pod eno streho).

nenehni nevarnosti. Če kršitelja opozorijo, da ne dela prav, si celo vzame za udaril! Kje so varnostni organi, ki bi morali narečiti red? Mar res čakamo na to, da se bo primerila večja nesreča?

LJUBLJANSKA CESTA bo veliko lepša, ko bodo preuredili nekdanjo stavbo sodnije oziroma otroškega vrta, v katero se bo vselila Komunalna banka. Z deli že končujejo. Tudi dela na predelju upravne stavbe TRGOPROMETA gredo h koncu.

FOTO KLUB KOČEVJE bo v sodelovanju s turističnim društvom priredil za občinski praznik razstavo fotografij »Naši kraji in ljudje«. Prireditelji vabijo vse fotoamaterje k čimvečji udeležbi. Vsakdo lahko prispeva neomejeno število fotografij, tri najboljše fotografije z razstave pa bodo nagrajene.

SMETNJAKI OB STAVBAH so lahko leglo bolezni in okužb. V vročih, poletnih dneh se širi okoli njih neprijeten vonj, ker mečejo ljudje vanje vse mogoče odpadke. Marsikaj se prilepi ob stene teh pločevinastih posod in ostane na dnu in na stenah tudi po praznjenju smeti. Smetnjake bi bilo zato treba večkrat temeljito očistiti in oprati. V tozadnem občinskem odloku to ni predvideno, kljub temu pa tega ne bi smeli puščati v nemar. Po smetnjakih brskajo otroci in razne živali in kaj lahko pride do okužb. Prav bi bilo, ko bi o tem razmislila sanitarna inspekcija.

V Dolenji vasi urejujejo park

Spominska kapela je potrebna popravila — Bolejša dobila igrišče?

Ze pred leti so Dolenjevasčani sklenili, da bodo uredili sredi vasi park. Pripravili so robnike, potem pa je delo zaspalo. Letos so se spomnili na stari sklep in spet začeli urejati park, ki bo predvidoma v dveh mesecih dokončan.

V parku pa stoji tudi kapela s spominsko ploščo, na kateri so imena Dolenjevasčanov in prebivalcev nekaterih sosednjih vasi, ki so padli v svetovni vojni. Kapela je začela že razpadati in bo kazila park. Prav bi bilo, da bi jo popravili ali pa odstranili. V Dolenji vasi imajo že več let lepo šolo. Po načrtu

pa bi moralo biti pri šoli tudi igrišče za nogomet in odbojko. Prav bi bilo, da bi šola to igrišče kmalu dobila.

Do zadnjega zvesta poklicu

Pred kratkim so pokopali na ljubljanskem pokopališču učiteljico Nežko Lesar, ki je 25 let poučevala v Loškem potoku. Kljub hudi bolezni je do zadnjega opravljala svoj poklic. Pri otrocih in odraslih Potočanin je bila zelo priljubljena, saj je veliko žrtvovala za vzgojo mladega rodu in delo v društvih. V velikem številu so se na zadnji poti poslovili od nje in ohranili jo bodo v lepem spominu.

Nova podružnica SIM

9. junija so v Ribnici na ustanovnem občnem zboru ustanovili podružnico Slovenske izseljenske matice. V razpravi je sodelovala tudi predsednica SIM tov. Zima Vrščajeva. Vsi prisotni so ugotovljali, da je veliko število izseljencev z ribniškega področja, ki so na delu po svetu. Potrebno je torej ustanoviti tudi na domačem koncu organizacijo, ki jih bo povezovala z domovino. V juniju in juliju bodo področna posvetovanja z izseljenci v Loškem potoku, Sodražici in Ribnici. Tam se bodo pogovorili s tistimi, ki delajo v Zahodni Nemčiji. Avgusta nameravajo prirediti tovariško srečanje izseljencev, ki živijo v Ameriki in drugih deželah. —r

Referendum o kmečkem zavarovanju

12. junija so se v Ribnici sestali kmečki zavarovalci in se pogovorili o referendumu, s katerim bodo odločali o razširjenem zdravstvenem zavarovanju. Če bo zmagal razširjeno zavarovanje, bodo kmetje-zavarovalci plačevali za 5 odst. večji prispevek. Seveda pa bi imeli v razširjenem zavarovanju veliko večje ugodnosti in bi se jim to splačalo. Po razpoloženju kmetov je soditi, da se bodo odločili za razširjeno zavarovanje. Takega mišljenja so bili tudi kmečki zavarovalci v Sodražici, ki so se sestali istega dne. —r

RTV je snemala

Glasbena šola v Ribnici uspešno poučuje več gojenec in je z dosedanjim delom že upravičila obstoj. 16. junija je ekipa RTV iz Ljubljane snemala nastop gojenec, ki so izvajali skladbe. Vsekakor je obisk ljubljanske RTV za šolo veliko prisrčanje.

Drugi o Ribnici in Ribničanih

Na zadnjem gostovanju Slovenskega okteta v Kanadi je ta zbor dobil veliko laskavih priznanj, tudi najstrožjih kritikov. Osrednji točki programa okteta pa sta: venček koroških narodnih in — Ribniška himna.

Za letošnji rojstni dan je predsedniku Josipu Brozu Titu poklonil Glavni odbor SZDL Slovenije kip Ribničana. Kip je delo akademskega kiparja Janeza Bolke iz Ljubljane.

Zakaj pa ne turizem na Gori?

Gora nad Sodražico je prijeten gorski kraj in obsega 5 naselij: Janeže, Betonovo, Kračale, Kržete in Petrince. V kraju imajo zelo lepo novo šolo, ki je lahko vsem prebivalcem v ponos, pa tudi elektriko in vodovod imajo napeljan. Na Gori se je rodila Majda Silc, heroj iz NOB, tam pa še vedno živi znana partizanska mamica Ivančičeva. Tu so lepi naravni pogoji za zimski in letni turizem, saj je zrak zelo čist, višina je 800 m nad morjem, v vsej okolici pa je veliko gozdov. Staro šolo v Petrincah bi lahko preuredili v gostilnico z nekaj sobami za tujce. Gorniki naj se brez strahu lotijo turizma na svojem koncu. Ne bi bilo narobe, ko bi ustanovili turistično ali pa planinsko društvo. V. P.

140 otrok

iz osnovne šole

Letos bo končalo obvezni osnovnošolski pouk na ribniški osemletki 140 otrok. Nekaj jih bo nadaljevalo študij na gimnaziji, drugi pa se bodo morali znajti, kakor bodo vedeli in znali. Ribniška podjetja in zasebni obrtniki nameravajo vzeti v uk 47 vajencev in vajenk, Kovinsko podjetje jih bo zaposlilo 20, GRADBENIK 15 (10 zidarjev in 5 tesarjev), ZICNICA 3 itd.

Gradbeni okoliš povečan

Na nedavni seji sveta za družbeni plan in finance pri ObS Ribnica so med drugim razpravljali tudi o predlogu za povečanje ožjega mestnega gradbenega okoliša. Zavoljo zelo živahne gradbene dejavnosti že močno primanjkuje primernih zemljišč za gradnjo. Svet je soglasno potrdil predlog o povečanju ožjega gradbenega okoliša. Na seji so razpravljali tudi o prošnjah kmetovalcev za znižanje prispevkov in davkov. —r

Prva seja SIM v Ribnici

Na prvi seji na novo izvoljenega odbora podružnice Slovenske izseljenske matice v Ribnici je bil izvoljen za predsednika Vinko Kersnič, za tajnika pa Karel Oražem. Pogovorili so se tudi o bodočem delu podružnice. Področna posvetovanja z časno zaposlenimi v tujini bodo v Ribnici, Sodražici ter Loškem potoku konec junija in v začetku julija. —r

Razgovor o združitvi

V podjetju Pletilnica žičnih mrež v Sodražici razpravljajo zadnje čase o kooperaciji s podjetjem TESNILKA iz Medvod pri Ljubljani. Podjetje se bosta morda pozneje tudi združili. O tem so že razpravljali v družbeno-političnih organizacijah in v svetu krajevne skupnosti v Sodražici. Naštetih organi se s pobudo Pletilnice žičnih mrež strinjajo. Kolektiv resno razmišlja o združitvi tudi zategadelj, ker pokupi TESNILKA okoli 80 odst. njihovih izdelkov. Odločitev je brez dvoma v rokah kolektiva, zato pa mora ta, preden se odloči za tako pomemben korak, zadevo dobro pretehtati. —ro

Ribniški upokojenci poidejo v Trst

Ribniški upokojenci bodo letos ob izletu svoje podružnice obiskali Trst. Odločili so se za obisk v času, ko bo v Trstu velesojem. Obiskali bodo tudi Miramar, grad Devin, ribji muzej, »Rečji mosta«, pa tudi tržaške plaže. V jeseni kanijo na izlet v Belo krajino, na Otočec in morda še kam. V. P.

TEKSTILANA tovarna sukna KOČEVJE

razpisuje sledeča prosta študentska mesta:

- 1 štipendijo za Tehnično tekstilno šolo — pletilski odsek Kranj
- 1 štipendijo za Tehnično tekstilno šolo — konfekcijski odsek Kranj
- 1 štipendijo za 4-letno administrativno šolo Ljubljana

Prednost pri podelitvi štipendije imajo kandidati iz Kočevja.

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

VABI OBCANE, KI SO INTERESENTI ZA GRADNJO INDIVIDUALNE STANOVANJSKE HIŠE, DA SE UDELEZE

razprave o osnutku idejnega programa zazidalnega načrta Trate pri Kočevju.

Razprava bo v sredo, 6. julija 1966, v sejni dvorani občinske skupščine Kočevje s pričetkom ob 14. uri.

KOČEVJSKE NOVICE

RESETO

Resno sindikalno delo v Brežicah

Občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti je zadovoljen s polletnim delovnim obračunom — Pomembne naloge ga čakajo tudi v drugem polletju

V petek, 23. junija, se je sestel v Brežicah občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti, da bi napravil obračun polletnega dela. Člani so z zadovoljstvom ugotovili, da so načrte za prvo polovico leta uresničili skoraj stoddostno. V programu so imeli tudi zbor svetnih delavcev, ki so ga preložili na drugo polletje. Ta naj bi razpravljala o finančiranju izobraževanja, vendar je razprava odložena, ker še ni pripravljen osnutek republiškega zakona.

Odbor se je loteval nalog s politične strani, vendar so kljub temu uspehi njegovega dela že vidni. Dal je pobudo za ustanovitev podružnice zdravniškega društva v Posavju in to je že izvršeno. Predlagal je več rešitev za

zmanjšanje prostorske stiske v zdravstvenem domu. O teh problemih je nato razpravljala svet za zdravstvo pri obč. skupščini. Na pobudo tega odbora je svet imenoval dve komisiji. Prva bo poskušala uskladiti delo bolnice in zdravstvenega doma, druga pa bo proučila možnosti za pridobitev novih prostorov za zdravstveni dom.

Pomembno delo, ki ga je odbor napravil, je tudi pomoč šolskim zavodom pri sestavljanju statutov. Delo je bilo torej zelo stvarno.

Podoben bo program za drugo polletje. Med najpomembnejšimi nalogami je razprava o zdravstvenem zavarovanju, razprava o položaju družbenih dejavnosti v perspektivnem programu brežiške občine in razprava o sa-

moupravljanju v javni upravi ter nagrajevanju v družbenih službah.

Nove tarife za katastrska opravila

Katastrski urad v Brežicah zaračunava naročnikom za delo v pisarni in na terenu pavšalne stroške. Za pisarniško uro geometra predlaga 10 novih din, za terensko uro geometra 13 novih din, za pisarniško uro katastrskega referenta pa 7 novih din. Predlog bo potrdila še občinska skupščina.

V terenske ure se šteje le čas, prebit na delu, ne pa tudi potovanje. Stroški so torej enaki za vse oddaljenosti. Naročnik mora plačati tudi prevoz delavca, tega pa prav tako zaračunava katastrski urad v skladu s predpisi.

V Cerkljah imajo javno kopalnico

V prostorih zdravstvenega doma v Cerkljah so dokončali javne kopalnice. Na razpolago imajo 6 tušev in 2 kadi. Kopalnice so odprte vsako soboto od štirih popoldne do desetih zvečer. Če bo dovolj interesentov za kopanje tudi med tednom, bodo urnik kopanja še dopolnili. Pristojbina za tuš je 1 novi dinar, za uporabo kadi pa 2 nova dinarja.

Velika Dolina ima boljše avtobusno zvezo

V nedeljo, 5. junija, se je izpolnila velika želja prebivalcev Velike Doline, da bi imeli tudi ob nedeljah in praznikih avtobusno zvezo z Brežicami. Podjetje SAP iz Ljubljane je uvedlo redno avtobusno progno: avtobus bo odhajal iz Brežic ob 9.30 in 15. uri, iz Velike Doline pa bo vozil v obratni smeri ob 11. in 15.45 uri. Avtobus vozi preko Čateških Toplic.

D. V.

Stroji na cesti 21. maja

Priloge za ureditev trase na Cesti 21. maja v Brežicah so zelo živahne. Tam, kjer bo novi most povezoval stari del mesta z novim naseljem, so že porušili pol lesene stavbe, stranko pa preselili v prostore glasbene šole, od koder bo kasneje odšla v Trnje. Drugi del stavbe bodo porušili v naslednjih dneh in tudi za stanovanje so poskrbeli. Medtem so tudi na cesto Brežice—Bizeljsko, ki bo asfaltirana in navezana na Cesto 1. maja, prispeli stroji. Delati bodo začeli, brž ko bo vse pripravljeno. Računajo, da bodo ob dobrih pogojih na cesti napredovali tudi do 500 metrov na dan. Cestišče bodo razširili za 80 cm.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja osnovne šole **VELIKA DOLINA** ponovno razpisuje delovno mesto **DIREKTORJA osnovne šole Velika Dolina**

POGOJI: profesor ali predmetni učitelj z najmanj pet let učno-vzgojne prakse; učitelj z najmanj deset let učno-vzgojne prakse.

Zagotovljeno je novo komfortno družinsko stanovanje.

Ponudbe pošljite razpisni komisiji pri osnovni šoli

Velika Dolina, p. Jesenice na Dolenjskem, v 8 dneh od dneva objave razpisa. Ponudbi priložite dokazila o izobrazbi in dosedanjih praksi.

NAČRTI ZA UREDITEV SREMIČA

Gostišče z orjaško stiskalnico vabi

Ves hrib bi radi spremenili v turistično privlačnost — Ščasoma bodo tam uredili prenočišča, otroško igrišče in športne objekte

Gostišče na Sremiču se bo kmalu razvilo v prijeten rekreacijski center. Izredno lepo lego ima in to dobro stran, da je vsakomur dostopno tudi po pešpoti. Samo dobrih 15 minut hoda je do tja iz Krškega.

Gostinski obrat na Sremiču pripada Agrokombinatu. Na

prvi pogled je sicer težko uskladiti gostinsko dejavnost s kmetijstvom, vendar lahko kmalu uganemo, da je to dobra zamisel za neposredno prodajo vinskega pridelka. Ščasoma bo prinesla Agrokombinatu sloves odličnega pridelovalca vina in žlahtnega sadja. Razvoj turizma bo

lahko veliko pomagal pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Agrokombinat namerava gostišče na Sremiču še naprej urejati. Kolarnico, kjer je ena največjih stiskalnic vina v Posavju, bodo kmalu spremenili v privlačen gostinski prostor. Gostje bodo tam dobili sremiško vino naravnost iz sode.

Ščasoma si bodo na Sremiču omislili tudi prenočišča, igrišče za otroke in športne objekte za mladino in odrasle. Morda bodo čez nekaj let zrasel tam okoli počitniške hišice, v katerih bodo gostje lahko preživeli prijeten dopust. Ves hrib se bo spremenil v turistično privlačnost.

Za sedaj so to še načrti, toda uresničljivi, če jih bo razen Agrokombinata pomagala uresničiti tudi kaka turistična organizacija.

Taborniki, preberite!

Taborniški odred »Matije Gubca« v Brežicah letos spet pripravlja taborjenje ob Bohinjskem jezeru. Taborniki bodo lahko preživljali oddih na Gorenjskem v dveh izmenah po 14 dni. Prva izmena bo taborila od 18. do 31. julija, druga izmena od 1. do 15. avgusta. Prijave sprejema do 30. junija vodstvo odreda in tov. Marija Senica, blagajničarka odreda. Za aktivne člane taborniške organizacije je predvidena taborina za izmenno 100 N din, za druge člane 140 N din, za prijatelje tabornikov pa bo prispevek še nekoliko višji. Izkoristite priliko za prijetne počitnice v Bohinju!

v. n.

Odlikovanci s Senovega

Poročali smo že o tem, da je predsednik republike Josip Broz-Tito odlikoval več zaslužnih članov rudarskega kolektiva s Senovega in več zaslužnih občanov. Z redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem je bil odlikovan dipl. rud. inž. Anton Kozel; z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo Franc Jurečič; z medaljo zaslug za narod Jože Peterkoč, Jože Kostrevec in Anton Pleterški; z redom dela s srebrnim vencem Ivan Brečko, Martin Ce-

šek, Anton Medvešek, Franc Škoberne, Jože Korinšek, Josip Radej, Vid Škoberne, Alojz Zupanc, Alojz Ribtar in Marija Šterban; z medaljo dela pa Stefan Štok, Franc Kopina, Anton Moškon, Ivan Zakšek, Leopold Omerž, Ivan Škoberne, Jože Pribožič, Anton Mlakar, Slavko Požar, Leopold Kozole, Franc Kovačič, Vili Fric in Ivo Božičnik. Vsem odlikovancem iskreno čestitamo!

R. K.

Načrti turističnega društva

Na nedavni seji odbora TD Krško so razpravljali o mnogih stvareh. Ugotovili so, da zavoljo pomanjkanja denarja ne bodo mogli dograditi turističnega ribnika. V Krškem je na voljo tujem že 15 urejenih sob pri zasebnikih, ki so jih uredili s turističnimi krediti. Tudi dela pri urejanju starega rimskega savskega pristanišča na Drnovem so se ustavila zaradi pomanjkanja denarja. TD Krško bo

skupaj z občinama Brežice in Sevnica izdala skupni turistični prospekt. Pomenili so se o doplnitvah s fotografijami turističnih krajev v občini in izdaji razglednic. Občinski skupščini bo društvo predlagalo, naj sprejme odlok o plakatiranju v mestu. Na seji je poročal odbor »Pustnih novic« o finančnem uspehu letošnje izjaje in o pripravah za prihodnjo številko. Sklenili so, da bo TD Krško prispevalo 500 N-DIN za preureditev cerkvice sv. Duha v Stovičkovo galerijo.

Ni pogojev za skrajšan delovnik

Načrt in program za uvedbo 42-urnega delovnika v senovškem rudniku je delavski svet sprejel že 28. marca, na zadnji seji, 15. junija, pa so glede na pripombe občinske skupščine program spremenili. Poslovanje v zadnjih mesecih ni bilo tako, da bi lahko že avgusta prešli na skrajšan delovni čas, zato so sklenili s tem počakati, dokler ne bo kolektiv odpravil nekaterih pomanjkljivosti, ki zavirajo večjo in cenejšo proizvodnjo. Elaborat o skrajšanem delovniku bodo morali dopolniti ter predvidene spremembe prej preizkusiti.

R. K.

Boljša varnost pri delu v rudniku Senovo

Delavski svet rudnika Senovo je pred kratkim potrdil program ukrepov, potrebnih za boljše varnost pri delu, kakršnega zahteva temeljni zakon o rudarstvu. Od 3. julija letos dalje bo veljal novi pravilnik o varstvu pri delu, do 3. februarja 1967 pa bodo namestili merilne naprave pri glavnih jamskih ventilatorjih, rešilno moštvo pa bo dobilo nove električne svetilke. Vse zaposlene na nevarnih delovnih mestih bodo opremili s samoreševalci, izdelali bodo točna navodila za varno opravljanje dela na vseh delovnih mestih, v jami bodo zamenjali vse gumijaste kable z negorljivimi, vendar slednje šele v prihodnjih letih.

R. K.

Novo dvostezno kegljišče

V okviru prireditve ob letošnjem občinskem prazniku v Krškem bo tudi otvoritev novega dvosteznega kegljišča, ki ga bodo športniki začeli uporabljati v ponedeljek, 4. julija, ob 9. uri.

KRŠKE NOVICE

■ ZARADI POSKODBE KABLA, ki dovaja električni tok iz omrežja visoke napetosti v tovarno papirja, so v soboto vsi obrati za eno uro prenehali z delom. Skoda se ni ocenjena, je pa velika. Okvaro so povzročili gradbeni delavci, ki gradijo most čez Savo.

■ **HOTEL SREMIČ**, ki ima v najemu bife pri plavalnem bazenu, večkrat odpove pri oskrbi s pijačami. Izbira ni zadovoljiva, primanjkuje piva in bife je brez hladilnih naprav. Primanjkuje tudi srednjega osebja.

■ V SVET ZAVAROANCEV pri komunalnem zavodu za socialno zavar. Novo mesto je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta imenovalo 3 člane: Toneta Gabriča iz KOVINARSKE, Avgusta Bizjak iz Zdravstvenega doma in Mirka Avenška iz Splošnega obrtnega podjetja.

■ **PREBIVALCI NASELJA V NOVI RESI** in stanovanjskega naselja pri hotelu so vedno bolj razočarani nad tem, ker tovarna papirja še vedno ni začela asfaltirati cestišče v naselju. Težko se je braniti cestnega prahu, ki vdira v stanovanja ob vse večjem cestnem prometu. Hotelski gostje se čudijo, da lahko stanovaleci prenesajo tako zanemarjeno in neurejeno okolje bivališč. Kaže, da so podjetja brezbržna do tega, v kakšnem okolju živijo njihovi delavci.

■ **GRADBENO PODJETJE SA-**

VA končuje 24-stanovanjski stolp na Staroški cesti. Večina stanovanj je že prodanih in bodo po zagotovljenih investitorja vseljiva do konca junija.

■ **ODKAR JE IZDALA** Dolenjska banka in hranilnica pravilnik o varčevanju za stanovanja, se je za varčevanje odločilo že precej ljudi. Samo v tovarni papirja bo 60 delavcev vplačevalo nad 1 milijon in pol Sdin na mesec. Kaže, da hranilnica ni pričakovala toliko varčevalcev, ker ji je celo zmanjkalo obrazcev za sklepanje pogodb.

■ **DELAVCI, KI SO MED PRVI-MI** preživeli letni dopust v domu počitniške skupnosti v Materadi pri Poreču, so bili zelo zadovoljni s cenami v domu ter s prevozom tja in nazaj, pa tudi vreme jim je bilo naklonjeno. Oskrbi dan stane člana skupnosti 1800 Sdin (brez regresa). Več godovka je upravi počitniškega doma uspešno dobili pred začetkom sezone, ko je v domu letovalo precej inozemskih gostov.

■ **OBČINSKI SINDIKALNI SVET** je sklenil, da bodo s 1. julijem naročili Delavsko enotnost vsi člani predsedstva in sindikalnega plenuma. Hkrati je pozval vse podružnice, naj naročijo za člane organov samoupravljanja in za sindikalne voditelje ta tednik, ki jim bo po mnenju predsedstva dober svetovalec in obveščevalec.

DROBNE S SENOVEGA

■ **POČITNIŠKA SEZONA** se je začela. Letos se je za letovanje v sindikalnem počitniškem domu v Vrsarju prijavilo toliko rudarskih družin, da je dom od 20. junija do 30. avgusta zaseden v prvi izmeni, ki je že odšla na počitnice, 16-tje šolska mladina, julija in avgusta pa se bo zvrstilo še 6 izmen rudarjev in njihovih družin.

■ V RUDNISKEM KOLEKTIVU so sprejeli pravilnik o nadomestilu za K-15 in regresu za letni dopust. Vsak član kolektiva dobi 6500 din, če je neprekinjeno zaposlen vsaj 11 mesecev. Enak znesek dobe tudi nezaposlene žene rudarjev in njihovi otroci, stari nad 10 let, medtem ko otroci od 4. do 10. leta dobe 3.250 dinarjev.

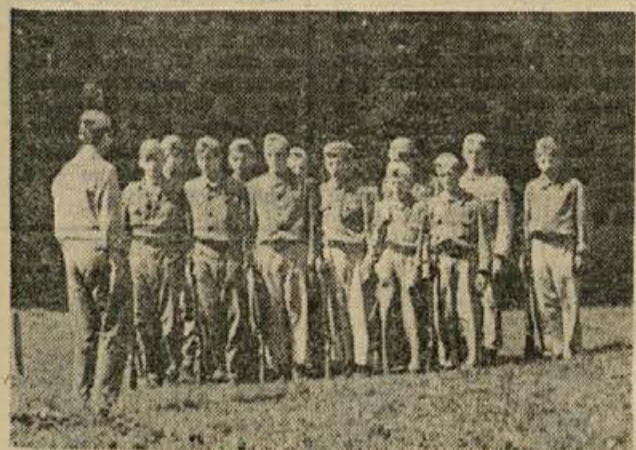
■ NA ZADNJI SEJI delavskega sveta Rudnika Senovo so sprejeli pravilnik o kreditiranju zasebnih

gradenj enostanovanjskih hiš rudarjev.

■ **CESTA SENOVO—BREŠTANICA—KRŠKO** postaja ob vedno večjem prometu kot zavesa prahu. Ob suhih dneh se prah na cesti sploh ne poleže več. Nujno bi bilo začeti z rekonstrukcijo te ceste, saj je zaradi nenehnega prahu manjša vidljivost, kolezarji in motoristi pa si kmalu ne bodo upali več voziti.

R. K.

VESTI
IZ KRŠKE
OBČINE

V gradu Orešje pri Bizeljskem se mudi na taborjenju skupina mladincev predvojaške vzgoje iz občine Brežice. Tu bodo preživeli čas od 17. junija do 2. julija. Nato bo ostala tam samo še ena četa, ki se pripravlja na sodelovanje na proslavi dneva borca v Dubravici na Hrvaškem. Čas jim mineva ob pouku ter pestrem kulturnem, zabavnem in športnem življenju. 5. julija prispe na Orešje naslednja skupina, ki bo ostala tu do 20. julija (Foto: J. Regovič).

NOVO V BREŽICAH

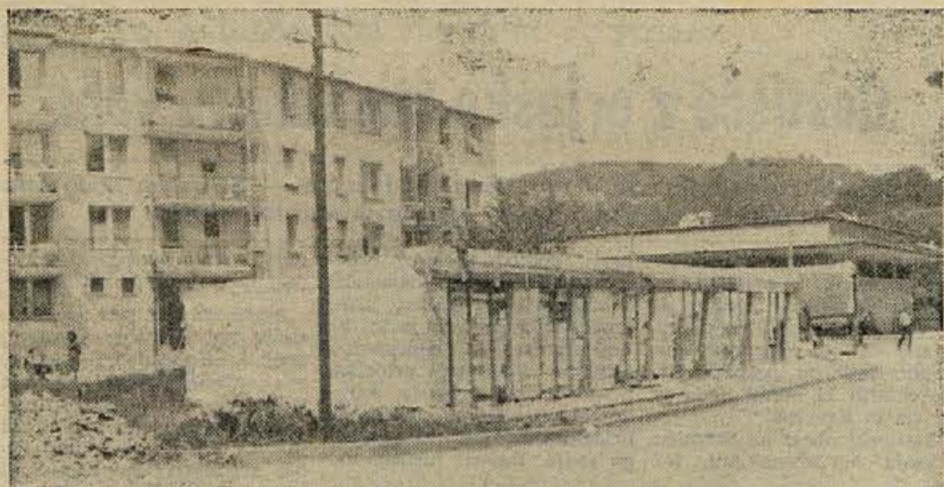
■ **LEPAKI TURISTIČNE POSLOVALNICE** zaman vabijo meščane, naj se prijavijo za opravljanje hitrih uslug turistom. SAP je nameraval s sodelovanjem domačinov urediti hitro popravilnico čevljev, popravilnico nogavic, umivalnico avtomobilov, pralnico perila, čistilnico obleke in še več podobnih dejavnosti. Zvedeli smo, da do sedaj še ni prejel nobene prijave. Najbrž tudi nobene ne bo. Meščani gotovo ne pričakujejo veliko turistov, ki bi potrebovali njihove hitre usluge.

■ V NEDELJO SO MNOGI STARŠI PRISOTOVILI PROSLAVI ob zaključku šolskega leta na osnovni šoli obratov Ribarjeva. Najboljše in najbolj vzorne učence so med slovesnostjo javno pohvalili. Po proslavi so se učenci zbrali okoli svojih razrednikov, nakar so jim ti razdelili izkaze o šolskem uspehu.

■ NA TRŽNICI V BREŽICAH gospodinje že več kot leto dni pogrešajo prodajo rib. Kdor koli si jih hoče privoščiti, mora ponje v Zagreb, toda ali se to res ne bi dalo urediti drugače? Vsaj enkrat tedensko bi bile ribe lahko naprodaj. Morda bi se za to odločila kaka trgovska poslovalnica, kajti nekaj obetov je bilo že slišati, potem pa je tudi to utihnilo v pozabo.

■ ZACELA SE JE SEZONA VKUHAVANJA, z njo

BREŽIŠKE
VESTI

SPORNE GARAZE V SEVNICI. Ko so začeli postavljati kvadre na kvadre, so se oglašili nekateri domačini, češ da iz prometnih in estetskih ozirov tja garaže ne spadajo. Izhod imajo naravnost na cesto, mimo pa hiti vedno veliko ljudi na postajo. Na občini pravijo, da so garaže narejene po urbanističnem načrtu in da morajo biti v bližini bivališč. Ko bo okolica zopet urejena, se bodo po njihovem ljudje nanje privadili, zelenih površin pa ima Sevnica v neposredni bližini dovolj (Posnetek: M. Legan)

Gospod Diego noče sevniških rib

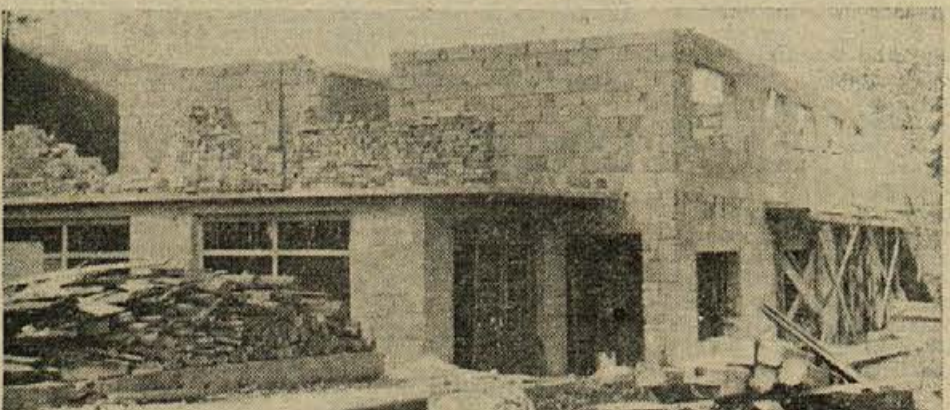
Prejšnji petek sta se ustavila v Sevnici Francoza Berzevo Diego in njegova žena. Zelela sta mirno kotiček in ribolov. V gostinskem podjetju sta se dogovorila, da bosta ostala 7 dni. Toda, ko je gospod Diego slišal, da mora plačati za vsak lovni dan 3 dolarje in da sme ujeti 3 postrvi, se je lepo zahvalil za prijazenost, z ženo popil še kavo in odšel. Noben telefon ni več pomagal. Ribiči odločitve niso mogli spremeniti, ker je povsod določena enaka tarifa za en lovni dan.

Pravimo, da moramo družno, tako rekoč z roko v roki, skrbeti za turizem. Gospod Diego ni mislil, da bo lovil zastoj, toda cena mu je bila previsoka. Raje je šel ribarit drugam, v bolj znane kraje, kjer bo imel razen ribolova še kaj drugega. Njegov odnos nas je začudil, ker ponavadi mislimo, da so vsi tuji bogati...

SEVNIŠKI VESTNIK

Bogo Gorjan je predaval

V Sevnici je bilo 22. junija v Gasilskem domu zanimivo politično predavanje. Priredila sta ga občinski komite ZKS in Delavska univerza. Republiški poslanec Bogo Gorjan je predaval o temi: »Aktualna gibanja v mednarodnih odnosih in vloga Jugoslavije«. Predavanja se je udeležilo veliko poslušalcev, tov. Gorjan pa je ob koncu izčrpno odgovarjal tudi na vprašanja posameznikov. S. Sk.

Na seji sevniške skupščine so sprožili vprašanje o Božičevi gradnji blizu bencinske črpalke. Gostinsko podjetje je že tudi ugovarjalo, zakaj je bila gradnja dovoljena. Mizar Jože Božič je namreč začel graditi večjo stavbo. V prošnji za dovoljenje je navedel, da si bo preuredil delavnico, hkrati pa bi imel v stavbi tudi stanovanje in 7 tujskih sob. Prostor dovoljuje, da bi imel v delu stavbe tudi gostišče. Mnenja so različna. Zagovorniki pravijo, da je iniciativa na mestu, ker hodijo sedaj mnogi gostje, ki se mude v Sevnici, prenočevati v Krško, ker v Sevnici ni dovolj prenočišč. Drugi pravijo, da lastnik nima za to kvalifikacije in da ni prav, če mora imeti dimnikar mojstrski izpit za opravljanje obrti, gostilničar pa ne. Zadnje besede bodo imeli zakon in predpisi, ki spodbujajo uslužnostne dejavnosti, vendar v obsegu lastnikovega osebnega dela (Foto: M. Legan)

3. julija pridite na Štrit!

Območje krajevne organizacije Socialistične zveze na Bučki je precej odmaknjeno od prometnih in gospodarskih središč, vendar v njem zato ni nič manj živahno. Dolgo so imeli slaba pota, kar je zlasti oteževalo prevoz kmetijskih pridelkov na tržišče. Lani in letos so te poti popravili. Pri urejevanju osrednje poti na Štrit so pomagali vsi vaščani. Pot bodo slovesno izročili namenu 3. julija. Na bližnjem jezeru bo ribiška družina pripravila tekmovalstvo v ribolovu. Tekmovalci bodo tričlanske ekipe, posamezniki pa bodo lovili izven konkurence. Prijavnice 3 Ndin za tekmovalca bo treba plačati pred zrebom lovnih mest na zbornem mestu ob 7. uri. Za vabo bodo

Škode za 516, za preventivo pa le 13 milijonov

Vsak zaposleni v sevniški občini je manjkal lani povprečno pol meseca na delovnem mestu zaradi poškodb pri delu in boleznih. Največ nezgod je bilo med na novo zaposlenimi delavci. Skupno je bilo v treh letih 821 poškodb, 2 smrtne žrtvi in 516 milijonov gospodarske škode. Hkrati so vsa ta leta podjetja žrtvovala samo 13 milijonov din za varstvo pri delu. Najpogosteje so se zgodile nesreče v krmeljski METALNI, zatem v JUGOTANINU, Mizarški zadrugi, godnem obratu in KOPITARNI.

Vodstva podjetij premalo skrbijo za varstvo pri delu. Eden izmed dokazov je tudi zmanjšanje števila toplih malic za 40 odst., kar tudi pripomore k manj varnemu delu. Komisija, ki je proučila stanje, je zahtevala, da morajo podjetja mnogo bolj skrbeti za sistematično varstveno vzgojo zaposlenih, za kar naj namenijo tudi več denarja. S. Sk.

smeli tekmovalci uporabiti le kompostne črve in kruh.

Tiste, ki bodo ujeli največ rib in največje ribe, čakajo pokal, diplome in nagrade. Tekmovalci bodo od 8. do 11.30 ure, od 14. do 15. ure pa bo plavalna tekma. Bojda bodo pripravljene tudi čolni za vožnjo po jezeru. Po tekmovalstvu bo vrtna veselica. Torej — 3. julija vsi na Štrit! Cesta se odcepi v Vejerju, na križišču Sevnica—Raka—Bučka.

Dobili smo vozne rede

Avtobusno prevozniško podjetje IZLETNIK iz Celja je pred nedavnim opremilo vse avtobusne postaje ob avtobusni progi Celje—Sevnica—Loka—Radeče—Celje z vozni mi redi. Vsak potnik je zdaj točno poučen o odhodu in prihodu avtobusov na tej, pa tudi na drugih progah. S. Sk.

Tudi svet proti cepitvi

V sredo, 22. junija, je sevniški svet za kmetijstvo in gozdarstvo razpravljal med drugim tudi o notranjih trenjih v ribiški družini Mirna. Ni se strinjal s tem, da bi s ponovnim cepljenjem v manjši družine dobili njeno delo. Da bi imel svet vpogled v poslovanje in notranje odnose družine, je zahteval, da mu mora ribiška družina predložiti statut, urediti vodstvena razmerja v skladu z načeli samoupravljanja, predložiti širši program dejavnosti in o svojih nalogah obveščati svete za kmetijstvo in gozdarstvo.

LOŠKI VESTI

OMARICO ZA PRVO POMOČ je poklonilo osnovni organizaciji RK v Loki Trgovsko podjetje Radeče. Omarico bodo namestili v novem gasilskem domu na Bregu in bo služila okolisu.

15-LETNICO USTANOVITVE bo slavilo za dan borca gasilsko društvo Breg. Gasilci bodo tega dne razvili svoj društveni prapor. S. Sk.

Namesto 26 le 12,5 milijonov

Tudi letos trebanjska občina ne bo mogla izpolniti obvez do financiranja strokovnega šolstva

V lanskem letu so občine — ustanoviteljice sklada za financiranje šolstva druge stopnje na področju nekdanjega ljubljanskega okraja svoje obveze do sklada tako slabo izpolnjevale, da so bile te šole v nenehni stiski za denar. Trebanjska občina je bila zaradi znanih proračunskih težav med najslabšimi plačniki. Namesto 41,5 milijona, kolikor je bilo dogovorjeno, je prispevala vključno s prispevki podjetij le 16 milijonov din. S skladom niso imeli sklenjene pogodbe in je bilo plačilo bolj ali manj na prostovoljni osnovi.

Letos namerava sklad skleniti pogodbe z vsemi 26 občinami — ustanoviteljicami, da si bo zagotovil redno pritekajočih sredstev. Na občino Trebnje pride po ključu 42 milijonov. Manj imajo le občine Metlika, Črnomelj, Ribnica in Logatec. V občinskem proračunu je za te šole zagotovljenih 16 milijonov, 26 milijonov pa so računali dobiti iz prispevka gospodarskih organizacij. Vendar je 8 podjetij odklonilo obveze, nekaj pa jih še koleba. Računajo, da bodo namesto 26 dobili pri podjetjih le 12,5 milijona dinarjev. Skupno bo torej trebanjska občina prispevala 28,5 milijona, vendar bo tudi to komaj šlo. Ker bo treba s skladom skleniti pogodbo, so bili odborniki s stanjem seznanjeni na zadnji seji občinske skup-

ščine na Mirni. Pooblastili so predsednika skupščine, da sklene pogodbo le do višine, ki je predvidena v občinskem proračunu. M. LEGAN

Danes seja skupščine

Odborniki bodo na današnji seji trebanjske skupščine seznanjeni z vodnim gospodarstvom in ribištvo, s stanjem cest III. in IV. reda, s poslovanjem medobčinskega cestnega sklada in z izvajanjem odloka o redu in miru. Odločali bodo o preraslovi gospodarjenja z gozdom, na katerih je lastniška pravica o razdelitvi čebelnih ajdovih pasišč ter še o nekaterih drugih vprašanjih.

3. JULIJA NA MEDVEDJEK!

Organizacija ZB vabi prebivalstvo na veliko slavnost, ki bo 3. julija na dan borca na Medvedjeku 3. julija ob 10. uri se začne II. patrolni orientacijski pohod z Velike loke in Velikega Gabra na Medvedjek, kjer bo ob 10. uri sprejem patrol, nato pa slovesnost in po njej ljudsko rajanje.

Jutri praznuje Mokronog

Jutri, 1. julija, bodo praznovali prebivalci Mokronoga in okolice praznik krajevne skupnosti, ki bo hkrati združen s praznovanjem dneva borca. Ob 15. uri bo svečana seja krajevne skupnosti in odbora ZB, ob 16. pa slavnostna akademija v domu Svobode ter polaganje vencev na grobnico padlih borcev. Nato bo zabava pred domom Svobode, če bo deževalo, pa v veliki dvorani doma. Za praznik so pisмено čestitali vsaki družini.

Vodstva proučujejo vsebino kongresa

Da bi se člani vodstev organizacij bolj spoznali z mislimi VII. kongresa SZDL, namerava IO SZDL v Trebnju na dveh razširjenih sejah proučiti gradivo. Na prvem shodu, ki je bil 21. maja, je zbranim članom izvršnega odbora in drugim družbeno-političnim delavcem govoril o vtisih s kongresa sekretar občinskega komiteja ZK Roman Ogrin, ki je prisostvoval kongresu in bil izvoljen v zvezni nadzorni odbor. Za tem so udeleženci živahno razpravljali o odsevih kongresovih napotkov v vsakdanjem družbeno-političnem delu. Pokazalo se je, da bo potrebno še veliko strpnosti, da se bo samoupravljanje razvijalo tako, kot želimo. Posebno dolgo so se držali pri tem, kako doseči večji vpliv krajevnih organizacij Socialistične zveze na aktivnost odborov, ne da bi hkrati uvajali dvostranost. Na prihodnji seji bodo govorili o določilih statuta organizacije ter o resoluciji, ki govori o nalogah SZDL pri uvajanju samoupravljanja.

V avgustu nov kinoprojektor

Upravi kina v Trebnju je uspelo dobiti iz republiškega sklada za razvoj kinematografije 3 milijone starih dinarjev za nov kinoprojektor. Stari je nad 20 let drdal in čaral gibljive podobe na platno, zato je bil novi že zelo potreben. Vgradili ga bodo avgusta.

Amerikanke v Temenici

Prejšnjo soboto je ribiška družina Mirna prvič vložila večjo količino salmonidnih rib tudi v Temenico. V vodo so spustili okoli 1300 lepih mladice — amerikank, ki bodo kmalu dovolj velike za odlov. Trebanjski ribiči so zadovoljni s takim delom ribiške družine, ki skrbi za zrejo ribjega zaroda. Hkrati sami dobro varujejo vode, ker po izkušnjah iz prejšnjih let vedo, kam pripelje slabo gospodarjenje.

Razpisna komisija pri

Okrožnem sodišču v Novem mestu razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji: srednja strokovna izobrazba z znanjem strojepisja. Prednost imajo kandidati s strokovnim izpitom za računovodjo in petimi leti delovnih izkušenj. Rok za prigrasitev 20 dni po objavi. — Poskusna doba 1 mesec. — Osební dohodki po pravilniku. — Prijave je poslati predsedstveni pisarni okrožnega sodišča.

V četrtek, 23. junija, so bila v šoli na Mirni izročena odlikovanja predsednika republike zaslužnim prosvetnim delavcem. Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Janez Solmajer, prosvetni inšpektor in pedagoški svetovalec, učiteljica Darinka Japelj in Franc Režun, pomočnik ravnatelja osnovne šole Trebnje. Red dela z zlatim vencem je prejel Adolf Grum, ravnatelj osnovne šole v Trebnju. Učiteljica Vida Dereani, ki poučuje že 54 let, je dobila red zaslug za narod s srebrnimi žarki. Osnovna šola Mirna je bila odlikovana z enakim odličjem. Na sliki so nagrajenci pred osnovno šolo na Mirni (Foto: V. Juvanc).

KONČAN JE SPOMLADANSKI DEL TEKMOVANJA

TREBNJE — ŽIROVNICA 3:0

V nedeljo se je končal spomladanski del republiškega odbojkarškega prvenstva. Ekipa Trebnjega je v zadnjem kolu po sila nezanimivi igri doma v pičli uri premagala odbojkarje Žirovnice z rezultatom 3:0 (15:5, 15:12, 15:5). Žirovnica: Vintgar, Klenica, Bergl, Mikina, Pristar in Kokolj. Trebnje: Mrvar, Štor, Opara, Mišmaš, Legan, Pavlin, Pandža in Glogovšek.

Niti igralci, niti gledalci niso imeli dosti od igre. Splošno mnenje je bilo, da tekma ni bila na običajni višini republiške lige. Sodnik Logar je sodil ostro, toda dobro. Gledalcev je bilo 100. Spomladanski del tekmovanja so odbojkarji TVD Partizan Trebnje končali s sedmimi zmagami in dvema porazoma, kar jim da 14 točk in drugo do tretje mesto. Izgubili so se srečanje z vodilnim Triglavom iz Kranja (3:2) in z Jelšanami (3:1). Na domačem igri-

Novi člani zadrúžnega sveta

Na junijskih volitvah novih članov zadrúžnega sveta KZ Trebnje so bili izvoljeni naslednji kmetovalci: Pavel Gabriel iz Medvedjega sela, Slavko Bregar iz Čateža, Ignac Jarem iz Dol. Prapreč, Alojz Kastelic iz Pristavice in Cene Pekolj iz Artmanje vasi. Izmed članov kolektiva za druge pa so bili izvoljeni: Janez Lazar, Tone Kožamelj, Barica Kostelec in Slavko Gričar. Skupno šteje zadrúžni svet 30 članov. Voljilo je 95 odstotkov volilnih upravičencev.

TREBANJSKE NOVICE

Stanovanjsko podjetje dobilo samoupravljalce

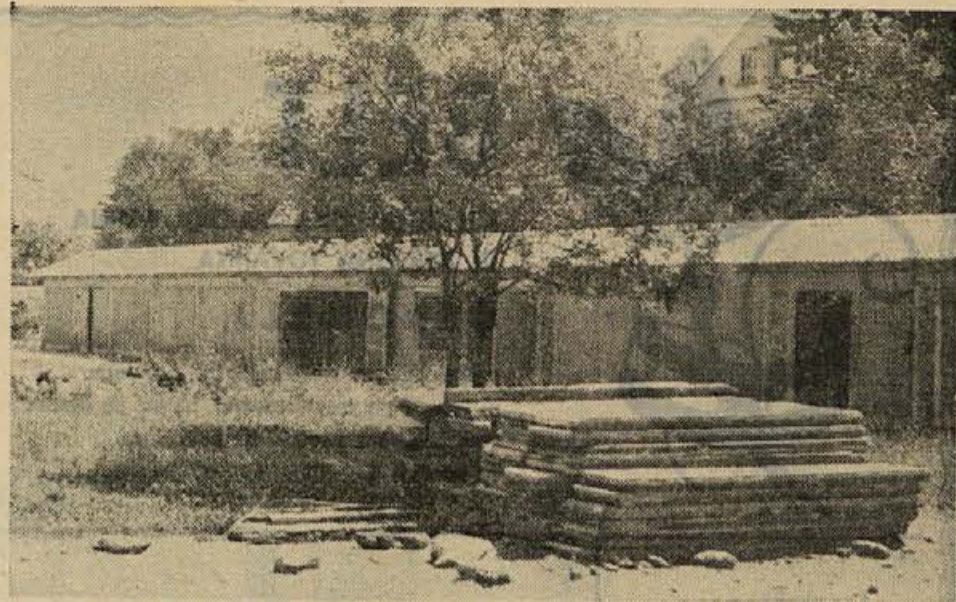
V razširjenem delavskem svetu Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo v Novem mestu je po šest članov iz vrst ustanoviteljev in iz vrst stanovalcev, sedem pa jih bo še izvolila delovna skupnost stanovanjskega podjetja

Dve tretjini razširjenega delavskega sveta Početja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij v Novem mestu sta znani. Izvoljeni sta bili v soboto, 25. junija, na prvem zboru ustanoviteljev tega podjetja in prvem zboru stanovalcev, ki ju je sklical predsednik občinske skupščine v Novem mestu Sergij Thorževskij. Zbor ustanoviteljev je v samoupravni organ podjetja izvolil Jožeta Gosenco, Emo Muser, Mirka Lovca, Jožeta Pekolja, Marjeto Po-

trč in inž. Antona Zerjela, zbor stanovalcev pa Tita Dobrška, Jurca Dragoviča, Toneta Kranjca, Nika Somraka, Mirka Vesela in Franca Kramplja. Razširjeni delavski svet bo štel 19 članov, od teh bo 7 članov še izvolila iz svoje vrste delovna skupnost stanovanjskega podjetja. Podjetje se bo dokončno oblikovalo, ko bo imel razširjeni delavski svet prvo zasedanje, to pa bo v kratkem.

Zanimivo je, da se je zbor

ustanoviteljev, ki je bil pred zborom stanovalcev, udeležilo bore malo odgovornih predstavnikov delovnih organizacij, zlasti tistih, ki so se odločile, da preneso stanovanjsko premoženje v upravljanje ustreznemu občinskemu podjetju, medtem ko zastopnikov iz drugih delovnih organizacij sploh ni bilo, čeprav so bili vabljeni. Iz tega je razviden tudi odnos nekaterih delovnih organizacij do stanovanjskega podjetja, saj je znano, da se jih več še ni odločilo podpisati pogodbe o prenosu stanovanjskega premoženja. Prav gotovo tudi razprava po poročilu odgovornega predstavnika stanovanjskega podjetja zavoljo tega mlademu podjetju ni začrtala poti za njegovo nadaljnje gospodarjenje s stanovanji v družbeni lastnici. Razpravljalci so se zlasti zavzemali za primerno gospodarjenje s starimi stavbami, saj jih je po prenosu na stanovanjsko podjetje v fondu kar 50 odstotkov.

»Zdi se mi, da se pri nas načrtno borimo proti parkom,« je dejal delegat na skupščini stanovalcev novomeškega stanovanjskega podjetja, ko je kritiziral nepremišljeno gradnjo garaž v parku na nekdanjem stadionu. Zdjaj ko so avtomobili dobili streho, se nihče več ne zmeni za ureditev okolice. Kaj še, saj se nekaterim lastnikom niti vrat ne ljubi zapreti! (Foto: M. Vesel)

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Zadnjih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Pavel Golob, član kolektiva Iskra Novo mesto; Jožica Klajder, članica kolektiva Center za socialno delo Novo mesto; Anton Hudoklin, član kolektiva Pionir Novo mesto; Alojz Zoran, član kolektiva Novoteks Novo mesto; Ana Majetič, gospodinja z Igljenka; Karlo Majetič, član kolektiva Komunalno podjetje Novo mesto; Ana Vekič, Alojz Hočvar, Alojz Salehar, Jožica Sinkovec, Zofka Lindič in Jožeta Pavlič, člani kolektiva Industrije obutev Novo mesto; Adolf Kraševc, član kolektiva IMV Novo mesto; Huso Hodžič, Lazar Nastav, Bora Snelič, Dragoslav Ostojčič in Miroslav Krstič, vojniki Vojne pošte 1394/6 Novo mesto; Jože Baselj, delavec iz Gornjega Kamenja.

Jože Hočvar, Anton Petje, Janex Kren in Jože Seničar, člani kolektiva Krka, Novo mesto; Franc Kastelic, dijak iz Biške vasi; Viktorija Kosir, gospodinja iz Dolnje Straže; Tončka Kosir, članica kolektiva ZTP postaja Novo mesto; Jože Surla, član kolektiva Cestno podjetje, Novo mesto; Baško Lindič in Jožeta Pahor, člani kolektiva Industrije obutev, Novo mesto; Seljo Selimovski, Milivoj Ohradovič, Slobodan Veketiš, Radislav Vuković, Lajoš Cirok, Ilija Pejič, Jovan Marković, Svetomir Nikolič, Mišo Brahina, Zivojin Pejak, Anton Ivšič, Fikret Trako in Vlado Jurč, vojniki VP 1394/2 Novo mesto; Mirko Beronja, Sečir Kalač, Sloboda Vučković in Huso Hodžič, vojniki VP 1394/6 Novo mesto; Slavko Kostič, vodnik VP 1394 Novo mesto.

Jeseni v Škocjanu brez sprememb

»Vidite, šolo je treba popraviti! Vse učilnice so polne špranj, oprema pa je taka, da bi jo drugje že davno zavrgli. Pouk pa kljub temu imamo in še kar dobre uspehe,« je rekel ravnatelj osnovne šole v Škocjanu Roman Čelešnik.

V minulem šolskem letu je škocjansko šolo obiskova-

lo 336 otrok. Nad 30 učencev in učenek je končalo obvezno šolanje. Jeseni se bodo šolska vrata odprla za 38 prvošolcev. Pouk bo še nadalje samo v petih učilnicah in bo poučeval samo eden več.

Po vsem tem škocjanska šola povečuje seznam šol v novomeški občini, ki se potegujejo za boljše prostore. Na novo stavbo ne gre računati, ker ni denarja. Morali pa bi najti sredstva za opremo, učila in popravilo sedanjih stavb kakor tudi sredstva za ureditev upravnih prostorov in kabinetov.

IVAN ZORAN

Škocjan: začetek kina s »Kubo 58«

4. julija ob 18. uri bodo v Škocjanu — v počastitev dneva borca — svečano odprli stalni kino s predvajanjem celovečernega filma »Kuba 58«. Kinoprojektor je temu kraju, ki je bil do zdaj brez stalnih filmskih predstav, omogočil novomeški Zavod za kulturno dejavnost v sodelovanju s krajevno skupnostjo, šolo in prosvetnim društvom v Škocjanu.

Piše Jože Zamljan-Drejče

Na gorjanski ognjeni črti

Sredi februarja 1944 zamenja Gubčevci brigado Cankarjeva. Četrty bataljon zasede iste položaje kot Gubčevci bataljon. Iz njenih poročil vidimo, da je bataljon pošiljal proti Kostanjevici gibljive zasede, na Spilarjevo špico pa obhodne patrole.

Sovražnik je spoznal, da je Javorovica izredno pomembna strateška postojanka, zato so njegovi napadi vedno močnejši. Iz Kostanjevice je odšla 20. februarja 1944 proti Sentjerneju kolona 3 tankov, 4 kamionov z dvema topičema in en motor. Sovražna pehota je prodrla proti postojankam na Javorovici iz dveh smeri: prva enota je odšla iz Kostanjevice proti Vodenicam, Ržišča in Banu, druga enota iz Sentjerneja proti Šmarju. Tu se je razdelila v dve skupini: prva je prodirala prek Pletertij in Drče na Ban, druga pa prek Vrhopolja na Ja-

vorovico. Borbe so trajale 3 ure, toda četrti bataljon Cankarjeve je napade odbil. Po teh borbah sta prišla na pomoč še dva kamiona s 60 možmi, ki so v strelski črti napadali proti Banu in Javorovici. Bataljonske zasede so se morale zaradi premoči umakniti na položaje nad Javorovico in sovražnik je zasedel Ban, Javorovico in Ržišče. Boji so se nadalje-

vali in z juriši je bataljon pregnal sovražnika. Ob 15. uri je bataljon zasedel svoje stare položaje. Prav ob teh borbah pa je enota, ki je hotela prodirati iz Vrhopolja proti Javorovici, naletela na tri obveščevalce. Zabarčkadi rali so se v Hudoklinovo hišo

Od kod krajevna skupnost Prevole?

16. junija letos je bil v Dolenjskem listu objavljen sestavek »Se bo suhokranjski zobobol zmanjšal?«. V njem pisec govori o neurejeni zdravstveni službi in o krajevni samoprispevku KS

Za dan borca v Novem mestu

● 2. julija, na predvečer bo ob 20. uri v DLP svečana akademija, na kateri bodo sodelovali moški pevski zbor Svobode »Dušan Jereb«, gojenci Glasbene šole in pionirji osnovne šole »Katje Rupena«.

● 2. julija po akademiji bo pri gostišču na Loki, na prostem predvajanje celovečerni film »Kuba 58«, ki prikazuje boj kubanskih revolucionarjev, v prostorih Doma JLA pa bo tovariško srečanje.

● 3. julija zvečer ob 20. uri bo na Marofu kresovanje s programom.

Bencinska črpalka je potrebna tudi Sentjerneju

V Sentjerneju je že precej mopedov, osebnih avtomobilov in motornih koles, kmetje kupujejo vedno več kmetijskih strojev na motorni pogon. Najbližja črpalka je na Otočcu, ki je oddaljen 14 km. Z nakupom bencina ter drugih goriv in maziv za stroje imajo lastniki precejšnje nevšečnosti. Zadnje čase vedno pogosteje ugibajo o tem, kako zaževati rešiti. Možnosti sta samo dve: ali zgraditi manjšo bencinsko črpalko, ki bo vedno bolj potrebna tudi zaradi razvijajočega se turizma, ali pa urediti prodajo goriv in maziv v eni izmed trgovin.

Prevole za opremo ambulante. Okoliški prebivalci se zdaj sprašujejo, od kdaj obstaja KS Prevole, ko je vsem znano, da imamo na našem koncu Suhe krajine samo krajevno skupnost Hinje. To so ustanovili občani na zborih volivcev 18. oktobra 1964, ObS Novo mesto pa je dala soglasje. Odluk o tem je bil objavljen v Uradnem vestniku Dolenjske 21. januarja 1965. K sestavku, o katerem govorim, bi torej veljalo dodati samo to pojasnilo, vsi prebivalci pa se strinjamo z ugotovitvijo, da je denar za zobno ambulanto, ki bi končno le zmanjšala Suhokranjsčanom zobobol, res nujno potreben!

K. S.

Ali cesto — ali novo šolo?

Dne 22. junija so se na podružnični šoli Sela — Hinje zbrali starši, ki so prisostvovali slovesnosti ob koncu pouka. Lep program učencev so nagrajevali z navdušenim ploskanjem. Nato se je razvil pogovor o usodi šole in pouka na tem koncu Suhe krajine. Starši so menili, da zakon o osnovni šoli zagotavlja vsem otrokom enake pravice do pouka. Njihovi otroci pa so s kombiniranim poukom, kakršen je na šoli Sela — Hinje, prikrajšani za svoje pravice. Temelje za novo šolo so zgradili že pred 10 leti. Kaj storiti? Ali zgraditi novo šolo ali pa popraviti cesto proti Prevolam in s tem omogočiti prevoz otrok? Pot bi se morda le dalo urediti s sodelovanjem občanov, s pomočjo predvojaške vzgoje, ki bo tam tabo-rila in s pomočjo skupščine, tako so ugibali starši. C

Novomeška kronika

■ V TOREK OB 9. URI dopoldne je imela gimnazijska mladina zaključno proslavo v Domu kulture, zatem pa so v šolskih razredih dijakom razdelili spričevala. V gimnaziji so v tork dopoldne odprli tudi razstavo likovnih in tehničnih izdelkov učencev.

■ NEMALO RAZBURJENJA je bilo med potrošniki v nedeljo dopoldne, ko so malo pred 8.30 zaprl pekarjo, češ da ni več kruha ter stranke napotili v samopostrežno trgovino. Dirka do trgovine pri mestu pa je bila zaman, ker so tudi tam izvedeli, da je kruha zmanjkalo. Taka preskrba res ni trgovcem v čast!

■ ODKAR JE VROČINA je pod kostanje na Prešernovem trgu presliti svoje vozilo marsikateri lastnik osebnega avtomobila, ki je prek parkiral na glavnem trgu. Tu je bil parkirani na glavni cesti, ki bi po več ur stala, medtem ko jih je v senci tik trdnice vedno več.

■ KLJUB TEMU, DA PRODAJO na Glavnem trgu vsak dan kopice lučk, letos po tleh ni nastiano z vrečkami. Prodajalka vsako lučko sproti odvrže in vrečko vrže v zaboj za smeti, zato pometači nimajo odvečnega dela kakor lani in prej.

PODALJŠANA RAZSTAVA

Obveščamo občane, da je razstava osnutka urbanističnega programa razvoja Novega mesta podaljšana do konca avgusta 1966.

Elaborati so na vpogled v sejni sobi občinske skupščine (soba št. 31 v I. nadstropju) na Ljubljanski cesti 2 vsak dan od 10. do 17. ure.

ObS Novo mesto

■ NOVOMESKO OSNOVNO ŠOLO je letos obiskovalo 1486 učencev, od teh jih je okoli 89 odstotkov izčelalo. V osmih razredih je bilo 126 učencev, izdelalo pa jih je le 94, ostali imajo iz enega ali dveh predmetov popravne izpite. Učno obveznost so v petem razredu zaključili 3 učenci, v šestem 1. in v sedmem razredu

■ ZA SINOCI JE NAPOVEDAL svoj obisk v Domu kulture Zvonko Vojaković, znani fenomen narave, kot so ga razglasili lepaki. Občinstvu se prikazuje v najtesnejšem prijateljstvu z najbolj strupenimi evropskimi in afriškimi kačami. Posebna točka njegovega programa, v kateri dovoli, da ga gad piči v roko, vedno razburi gledalce.

■ V PONEDELJEK TRZNICA ni bila tako dobro založena kot pred tednom dni, verjetno zaradi letve. Naprodaj pa je bilo precej česenj po 200 din/kg, paradiznikov po 350 din/kg, fižola po 150—250 din/kg, solate po 150 din/kg, mleka po 140 din, jaje po 60 din, pese v šopkih po 60 din in krompirja po 100 din/kg ter breskev po 400 din/kg.

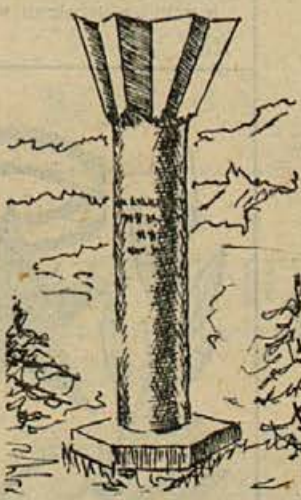
■ GIBANJE PREBIVALSTVA: rodili sta: Anica Kulovec z Mestnih njiv blok 5 — deklico in Marija Kastelic s Ceste herojev 51 — Poldeta.

DVE OMARI IN KAVC, vse iz javora, ugodno prodam zaradi preselitve v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

DROG ZA TV ANTENO prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO SOBO

išče študent za julij in avgust v Novem mestu. Ponudbe pošiljate upravi Dolenjskega lista, Glavni trg 3, Novo mesto.

SKICA NOVEGA SPOMENIKA NA JAVOROVICI (J. ZAMLIJEN)

bilo le sedem. Mnogi mladi borci so se predali, nakar so jih beli postavili v vrste, sezuli in postrelili. Mala skupina se je v ruševinah stare kapelice borila do zadnjega naboja. Črni dan na Javorovici je trajal 126 borcev in celotno opremo bataljona. Ta strahotni poraz je izzval stroge naredbe zaradi discipline, zavarovanju in večje budnosti.

Na Javorovici po tej nesreči ni bilo več postojanke, sem so prihajale le daljne patrole. S področja so se umaknili tudi vsi aktivisti razen nekaj mladincev, ki so z velikimi napori izvrševali svoje naloge.

Temu predelu, trpljenju prebivalstva, junaštvu borcev in padlim partizanom, posebno pa še borcem IV. bataljona Cankarjeve brigade bo krajevna Zveza borcev Sentjerneja postavila 4. julija, na dan borca, na Javorovici spomenik. Pridite in poklonite se spomenu padlih borcev!

KONEC

BELT

BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA
IN STROJNA TOVARNA

ČRNOMELJ

pozdravlja vse svoje poslovne prijatelje
in znance po vsej domovini, hkrati pa čestita
belokranjskim borcem in aktivistom
za letošnji 4. julij!

Vsem delovnim kolektivom, občanom in članom ZZB
voščimo za DAN BORCA!

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

»DOLENJKA«, Novo mesto

vošči za 4. julij in 25-letnico vstaje naših narodov,
hkrati pa pozdravlja vse potrošnike, ki kupujejo
v prodajalnah DOLENJKE!

ZA BORČEVSKI
PRAZNIK
SE PRIPOROČAMO
ZA OBISK
IN ČESTITAMO!

ZDRAVILIŠČE
ŠMARJEŠKE
TOPLICE

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO

se za sodelovanje
priporoča
vsem kmetovalcem
ter pošilja
prisrčne partizanske
pozdrave za 4. julij!

Vsem delovnim
kolektivom v Spodnjem
Posavju, na Dolenjskem
in v Beli krajini
voščimo za 4. julij!

SGP PIONIR NOVO MESTO

čestita za dan borca vsem investorjem,
poslovnim partnerjem, kooperantom
in naročnikom.

PIONIR ima v svojem sestavu gradbišče Novo
mesto, Ljubljana in Brežice, lasten projektivni biro,
centralne obrate in opravlja vse vrste nizkih in
visokih gradenj. Usluge opravljamo kvalitetno,
v določenih rokih in po konkurenčnih cenah.

ZAUPANJE INVESTITORJEV JE NASE
SPRICEVALO!

Novomeška opekarna ZALOG

čestita ob praznovanju
letošnjega 4. julija in za
25-letnico vstaje vsem delovnim
ljudem, zlasti pa nekdanjim
partizanom!

Ustvarjamo obilje dobrin za lepše in
boljše življenje naših ljudi! To je nada-
ljevanje leta 1941 začete vseljidske revo-
lucije in nadaljevanje borbenih tradicij
iz NOV. Ob letošnjem praznovanju se tega
še posebej spominjamo ter prisrčno če-
stitamo!

PODJETJE ZA POPRAVLJANJE VOZ DOBOVA

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Priporočamo
se
za
obisk
in
voščimo
vsem
nekdanjim
borcem
za
4. julij!

TRGOVSKO PODJETJE

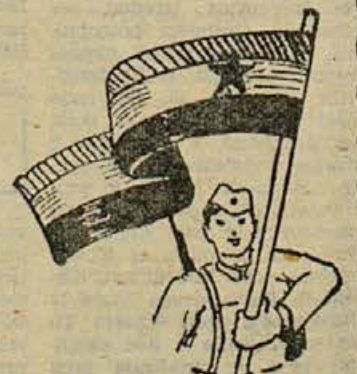
»LJUDSKA POTROŠNJA« BREŽICE

prisrčno pozdravlja vse člane borčevskih
organizacij, poslovne prijatelje in potrošnike
ter se priporoča tudi v prihodnje!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI
KOMITE ZKS - OBČINSKI KOMITE
ZMS - OBČINSKI SINDIKALNI SVET -
OBČINSKI ODBOR ZZB

se ob dvojnem
prazniku: 25-letnici
vstaje in 4. juliju
spominjajo
vseh tovarišev in
tovarišic, ki so
sodelovali v naši
revoluciji in NOB
ter jim iskreno
čestitajo!

BOZIDAR JAKAC:
Partizanska bolnišnica

Naši pozdravi in
čestitke veljajo
vsem našim
strankam,
posebno
pa nekdanjim
borcem NOV
in pripadnikom
JLA!

TRGOVSKO PODJETJE

HMELJNIK NOVO MESTO

DELOVNI KOLEKTIV

KMETIJSKO GOZDARSKEGA PODJETJA BREŽICE

pošilja prisrčne borbene pozdrave vsem delovnim
ljudem naše domovine, ki so kakorkoli pripomogli
k velikim uspehom v naši socialistični družbi!

RESTAVRACIJA »NA GRIČU« ČATEŽ pri Brežicah

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO
IN DROBNO

KRKA BREŽICE

se v imenu vseh svojih prodajal
pridružuje čestitkam za 4. julij in 25-letnico
vstaje.
Cenjenim strankam se kolektiv toplo
priporoča tudi v prihodnje!

Lesnopredelovalna industrija

LEPIS

SUHOR pri Metliki

čestita za 4. julij — dan borca — belokranjskim partizanom in aktivistom, članom borčevskih organizacij ter drugim delovnim ljudem!

Pozdravljamo vse člane borčevskih organizacij in jim voščimo za njihov praznik!

KNJIGOVODSKI CENTER

ČRNOMELJ VALJČNI MLIN ČRNOMELJ

PARNA PEKARNA ČRNOMELJ

BRIVSKO-FRIZER-SKO PODJETJE

TAPETNIŠTVO IN DEKORATERSTVO

DELOVNI KOLEKTIV

OPEKARNE KANIŽARICA

vošči in pozdravlja za letošnje praznovanje 4. julija, hkrati pa priporoča svojo kvalitetno opeko!

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA

BETI

METLIKA

z obrati: ČRNOMELJ — MIRNA PEČ — DOBOVA — LJUBLJANA

POZDRAVLJA 25-LETNICO VSTAJE Z MNOGIMI DELOVNIMI USPEHI. POZDRAV VSEM, KI SO SODELOVALI V NASI REVOLUCIJI IN NADALJUJEJO IZGRADNJO SOCIALISTIČNE DOMOVINE!

MESTNA KLAVNICA METLIKA

nudi v svojih mesnicah prvovrstno sveže meso in se priporoča!

ZA DAN BORCA PRISRCNO ČESTITAMO!

Prisrčna voščila ob 25-letnici vstaje in za dan borca pošilja delovnim ljudem in kolektivom

KOMUNALNO PODJETJE

METLIKA

TEKSTILANA KOČEVJE

Za dan borca iskrene pozdrave nekdanjim borcem in voditeljem naše partizanske vojske!

Čestitamo tudi vsem delovnim ljudem ter priporočamo svoje kvalitetno sukno!

ZORA Lesnopredelovalna industrija ČRNOMELJ

z obrati mizarstvo, žaga, galanterija in obratom Semič pošilja delovnim ljudem prisrčne borbene pozdrave za 4. julij!

BEGRAD - BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE, ČRNOMELJ

OPRAVLJA VSE VRSTE GRADENJ PO ZMERNIH CENAH IN V DOLOČENEM ROKU, OB DNEVU BORCA POZDRAVLJAMO BORCE NOV, GRADITELJE JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI.

V vseh dosedanjih gibanjih, v zavestnih socialističnih akcijah smo zmerom pogumno, z visoko dvignjeno glavo gledali v oči slehernemu položaju. Zato se s ponosom spominjamo prehojenih 25 let od vstaje jugoslovanskih narodov in pozdravljamo letošnji dan borca!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

AVTO KOČEVJE

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA POZDRAVLJA VSE BORCE ZA SVOBODO, NAPREDEK IN MIR, ZA SREČNEJŠE ŽIVLJENJE VSEGA CLOVESTVA! NAJ ŽIVI 4. JULIJ!

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

»KOČEVSKI TISK«, Kočevje

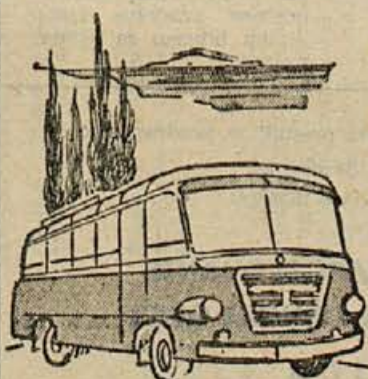
PRIPOROČAMO SVOJE USLUGE IN PRISRCNO POZDRAVLJAMO LETOSNJI 4. JULIJ!

OBRTNO KOMUNALNO PODJETJE ČRNOMELJ

Iskrene čestitke z najlepšimi željami za nadaljnji napredek pošiljamo delovnim kolektivom, hkrati pa čestitamo prvoborcem in drugim, ki so sodelovali v revoluciji!

pozdravlja delovne ljudi in kolektive, zlasti pa člane Zveze borcev, in jim prisrčno vošči za letošnji DAN BORCA!

OB PRAZNOVANJU LETOŠNJEGA DNEVA BORCA SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV TUDI

Avtopromet - Tuzemska špedicija

GORJANCİ

NOVO MESTO - STRAŽA

pozdravlja ob 25-letnici vstaje in za dan borca jugoslovanske revolucionarje ter vse narode sveta, ki se še bojujejo za svobodo!

PRIPOROČAMO SVOJE PREVOZNE USLUGE!

KOVINSKO PODJETJE RIBNICA

OBRTNO KOVINARSKO PODJETJE DOBOVA

Ponosni smo na velike pridobitve naše borbe in revolucionarno preobrazbo dežele, ki stopa med industrijsko razvite države! Ponosni smo na uspehe, dosežene v 25 letih, odkar se je začela vstaja jugoslovanskih narodov!

ELEKTRO

Ljubljana — enota NOVO MESTO

Delovni kolektiv SLOVENIJA VINO LJUBLJANA - poslovna enota BREŽICE

iskreno čestita in pozdravlja člane borčevskih organizacij v Posavju, Beli krajini in na Dolenjskem! POZDRAV 25-LETNICI VSTAJE NASIH NARODOV!

Novotek

NOVO MESTO

Naj živi in se razvija naša solidarnost v prizadevanjih za mednarodno sodelovanje, naš boj za mir in zmago vseh naprednih sil miroljubnih narodov, za nove odnose med ljudmi in narodi! Naj živi 25-letnica vstaje in 4. julij - DAN BORCA!

Dore Klemenčič-Maj: Baza za tehniko Urška 14

LIČ

LITOŽELEZNA INDUSTRIJA
ČRNOMELJ

vošči in pozdravlja za oba
praznika: 25-letnico vstaje
in 4. julij!

OBČINSKI
ODBOR ZVEZE
BORCEV

METLIKA
OBČINSKI ODBOR
SZDL
OBČINSKI KOMITE
ZKS
OBČINSKI KOMITE
ZMS
OBČINSKI SINDIKAL-
NI SVET

Ob dnevu borca, našem
prazniku, znova poudarja-
mo: vse sile za nenehen
razvoj proizvodjalnih sil!
Le to je pot do višje živ-
ljenjske ravni!

Prisrčne pozdrave in če-
stitke vsem bivšim bor-
cem in aktivistom ter
vsem, ki so sodelovali v
naši revoluciji!

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE

ISKRA

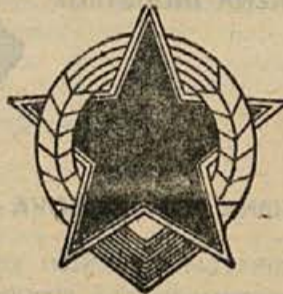
TOVARNE
USMERNIŠKIH
NAPRAV

NOVO MESTO

Vse investitorje,
delovne ljudi in
bivše borce NOV
prisrčno
pozdravljamo
za 4. julij ter
se priporočamo
za naročila!

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

GRADBENIK

RIBNICA

Za letošnji 4. julij
prisrčno čestitamo
vsem
belokranjskim
borcem,
zlasti pa borcem-
kmetom s področja
metliške občine!

OBČINSKI ODBOR ZZB — OBČINSKI ODBOR
SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI
KOMITE ZMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET
pošiljajo za letošnji dan borca ter hkrati za
25-letnico vstaje prisrčne čestitke z borbenimi
pozdravi vsem tovarišem in tovarišicam Spod-
njega Posavja, ki so sodelovali v NOB!

Naše čestitke in pozdravi
veljajo ob letošnjem
DNEVU BORCA vsem članom
borčevskih organizacij,
pripadnikom JLA in vsem
delovnim ljudem!

KMETIJSKA ZADRUGA

METLIKA

DELOVNI KOLEKTIV

Gozdnega gospodarstva

NOVO MESTO

POSILJA VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE
REPUBLIKE PRISRČNE BORBENE POZDRAVE ZA
4. JULIJ IN 25-LETNICO VSTAJE!

Za letošnji občinski praznik in za 4. julij
prisrčno voščimo vsem delovnim ljudem,
kolektivom in borcem s področja domače občine!

AGROKOMBINAT

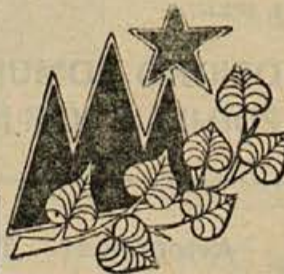
KRŠKO

TRANSPORT

KRŠKO

Delovni kolektiv avtoprevoznega
podjetja priporoča svoje usluge ter
čestita za dvojni praznik vsem
občanom!

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Občinski odbor ZZB —
Občinski odbor SZDL —
Občinski komite ZKS —
Občinski komite ZMS —
Občinski sindikalni svet
Čestitajo za praznik do-
mače občine vsem kolek-
tivom v podjetjih in za-
vodih, vsem industrijskim
kolektivom in delovnim
organizacijam s področja
družbenih služb, kakor
tudi posameznim občan-
om. Ob tej priložnosti
pošiljamo tudi iskrene
borbene pozdrave vsem
bivšim borcem za njihov
praznik!

Za občinski praznik,
za 25-letnico vstaje
in za dan borca
voščimo
in pozdravljamo
vse delovne ljudi!

ELEKTRARNA BRESTANICA

Čestitamo za občinski praznik in pozdravljamo
vse delovne ljudi krške občine!
Naj živi 4. julij — DAN BORCA!

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV IN DRUGIH OSEB BRESTANICA

želi nadaljnjih delovnih uspehov vsem kolektivom
v občini ter jim čestita za občinski praznik
in DAN BORCA!

PAPIRKONFEKCIJA KRŠKO

Industrija za predelavo papirja, kartona in lepenke — KRŠKO
Z OBRATOM TISKARNA

se za občinski praznik
in dan borca
pridružuje čestitkam
delovnih kolektivov,
želeč novih
delovnih uspehov!

TRGOVSKO PODJETJE

PRESKRBA KRŠKO

CESTITA VSEM
POTROŠNIKOM
ZA OBČINSKI PRAZNIK,
HKRATI PA
POZDRAVLJA VSE
BIVSE BORCE
SPODNJEGA POSAVJA!

KOVINARSKA

TOVARNA INDUSTRIJSKIH NAPRAV,
LADJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ

KRŠKO

Odkrili nov vlom cigana Lole

Medtem ko je Milan Hudorovac, nazvan Lola, doma iz okolice Semiča, na prestajanju kazni, so odkrili še eno ponovno pred sodišče. Tokrat so vlomno tatvino na Osojniku obravnavali na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Četudi Lola o vladu pri Zujgljevih ni hotel nič vedeti, je bilo ugotovljeno, da je 8. oktobra lani prišel v njihovo hišo skozi zaprto okno ter vzel 9.000 dinarjev, 2 dolar-

ja in načeto sunko. Ko sta se gospodar in njegova žena s polja vrnila domov, sta videla, da šunke ni več v veliki sobi. Takoj sta vedela, da je bil nekdo v hiši, zato sta pogledala še med rjuhami v omari, kjer sta imela kuverto z denarjem. Tudi te ni bilo več, zato so tatvino še istega dne prijavili Postaji LM.

Za to vladno tatvino je sodišče prisodilo Milanu Hudorovcu 1 leto in 2 meseca strogega zapor, ker pa mu teče še prejšnja kazen, so združili obe v enotno kazen 4 leta in 10 mesecev strogega zapor.

Toča v jutru kresne sobote

25. junija je nekaj po 4. uri zjutraj začel pihati veter, ki je postajal vedno močnejši. Malo pred 5. uro se je ve-

ter razdivjal v vihar (pihal je s hitrostjo 18,5 m na sek.), ki je nosil s seboj za grahovo zrno debelo točo. Neurje je trajalo dobre pol ure.

Hud vihar z dežjem in točo je besnel zlasti v predelu Grčevje-Trška gora-Otočec-Gumberk-Zihovo selo-Sentjerne in v drugem predelu med Stražo in Rumanjo vasjo proti Drganjim selom. Gosta toča je najbolj pomendrala dozorevajočo pšenico, ječmen, rž in koruzo, vinograde ter drevje. Pšenica v okolici Mačkovca in Lešnice je uničena od 30 do 50 odstotkov, prav tako rž in ječmen, v vinogradih v predelu Grčevje-Trška gora pa bo zaradi toče za 50 do 80 odstotkov manjši pridelek. Sadno drevje je najbolj okleščeno v Mačkovcu. Toča je zbila na tla ali ranila 70 do 80 odstotkov sadja. Toča je oklestila tudi koruzo in krompir, vendar zaradi tega pridelek ne bo veliko manjši, ker bo — po mnenju strokovnjakov — zlasti koruza še obrasla. Čenilci so šli še istega dne na teren in že nekaj dni popisujejo škodo na površinah s posevki, v sadovnjakih in vinogradih. Menijo, da je neurje zajelo in prizadelo blizu 150 ha žit in okoli 250 ha vinogradov. Po prvih podatkih je škoda na posevkih za okoli 18 milijonov S din, v vinogradih in sadovnjakih pa za več kot 100 milijonov S din.

Jutri bo stopil Peter Bajc pred sodnike

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu bo predsedoval okrožni sodnik Stane Prijatelj, se bo jutri ob 8. uri začela kazenska obravnava proti Petru Bajcu z Rake. Obtožen je uboja na zahrbtnen način, o čemer smo pred kratkim že poročali. Več pa bomo s procesa pisali prihodnji četrtek.

Komisija za delovna razmerja
»NOVOTEHNE« —
trgovskega podjetja
Novo mesto
razpisuje
prosta delovna mesta:

a) za prodajalca ali prodajalko

železninsko tehnične stroke v prodajalni »NOVOTEHNA« v Metliki

b) za skladiščne-ga delavca

v glavnem skladišču v Novem mestu

POGOJI: za delovno mesto pod a): kvalificiran trgovski delavec, dokončana srednja ekonomska ali administrativna šola s prakso v navedeni stroki. Drugi pogoji po dogovoru. Nastop dela možen takoj. Vloge sprejema splošni sektor podjetja do 15. julija 1966.

Na Cesti herojev, ki je najvažnejša vpadnica v Novo mesto, so začeli popravljati del cestišča, ki se je že pred nekaj časa začel podajati proti Krki. To ozko grlo, ki je zaradi omajitve hitrosti zahtevalo od marsikaterega voznika tisočaka, bo končno popravljeno (Foto: M. Vesel)

Lastniki tujih plačilnih sredstev - deviz!

ELEKTROTEHNA — LJUBLJANA
LJUBLJANA, TITOVA 39

vam nudi izredno ugodno priliko za nabavo po posebnih tovarniških cenah neposredno iz tovarniških skladišč

■ izdelke za gospodinjstvo: pralne stroje, vse vrste štedilnikov (električne, plinske, kombinirane in na trdo gorivo), dodatne peči, električne peči, peči na plinska olja, električne grelce, ventilatorje, mikserje, hladilnike, šivalne stroje, sesalce za prah, loščilce za parket, centrifuge za sušenje perila, likalnike, bojlerje, električne kavne mlinčke, pomivalna korita, kopalne kadi, vse vrste in veličine opreme za gostinske in restavracijske kuhinje — hladne in tople elemente itd.

■ izdelke elektronske industrije: televizijske, radijske, tranzistorne in avto sprejemnike, gramofone, magnetofone, telefonske aparate, stabilizatorje, konventorje — UHF, antene vseh vrst in antenske kable, električne števecve, kinoprojektorje itd.

■ izdelke ostale industrije: elektroinstalacijski material, razne vrstne stroje, elektromotorje vseh vrst do 30 KW, agregate, kompresorje, pisalne stroje, poljedelske stroje, čolne, motorje za čolne, ribiške čolne in jahte itd.

Nakup lahko opravite z vplačilom deviznih sredstev, in sicer:

- z bančnim nakazilom v korist računa 504-1-3 »Elektrotehna Ljubljana«,
- s čekom na Elektrotehna Ljubljana z označbo uporabnika — blaga,
- z mednarodno pošto nakaznico, naslovljeno na »Elektrotehna Ljubljana«, z označbo uporabnika — blaga,
- z vplačilom z vašega deviznega računa v korist računa 504-1-3 »Elektrotehna Ljubljana«,
- s pologom devizne gotovine na enem izmed sedežev Narodne banke v korist računa 504-1-3 »Elektrotehna Ljubljana«.

Vsa pojasnila glede nakupa navedenega blaga po posebnih tovarniških cenah za tuja plačilna sredstva (devize) dobite osebno, pisмено ali telefonsko pri podjetju »Elektrotehna Ljubljana«, Titova cesta 39/V — devizna prodaja, soba št. 51, telefon 315-134, 315-178, interna 5, in pri

predstaništvi v: Celju, Trg svobode 10, telefon 21-62,

Mariboru, Tyrševa 14, telefon 22-262

Zagrebu, Moša Pijade 2, telefon 23-702

Sarajevu, J. Skerlića 14, telefon 25-450

Beogradu, Prote Mateje 41, telefon 42-484

in v trgovinah: v Ljubljani — Titova 23, Gosposvetska 10, Rimka 19, Miklošičeva 38 in Smartinska 10,

v Kranju — Prešernova 9,

v Novem mestu — Glavni trg 26,

v Celju — Stanetova 16, in

v Murški Soboti — Titova 17.

Vsi gornji naslovi in naši zastopniki, ki bodo obiskali interesente, sprejemajo tudi naročila za nakup navedenega in drugega blaga, ki ga dobavljamo franko železniška postaja kupca oziroma prejemnika, najkasneje 30 dni po deviznem vplačilu na bančni račun 504-1-3 »Elektrotehna Ljubljana«.

Interesentom nudimo nadalje razne gospodinjске aparate, izdelke elektronske industrije in elektroinstalacijski material ter opremo v naših trgovinah po malo-prodajnih cenah.

Trgovine v Ljubljani: Titova 23 in Miklošičeva 38, v Celju in Murški Soboti prodajajo industrijsko blago tudi za devize z 10 % popustom.

Naročila in vplačila v devizah za blago po posebnih tovarniških cenah sprejema zastopnik za Avstrijo in Zahodno Nemčijo: Jakob KRANJEC, Wien VI, Mariahilferstrasse 49/10 A.

To je ostalo od koruze in fižola na njivi med Mačkovcem in Lešnico pod Trško goro pri Novem mestu v soboto zjutraj, ko se je huda ura spustila nad prebujajočo se pokrajino in prizadejala toliko gorja, da so ljudje jokali ob pogledu na uničena polja, vinograde in skleščene sadovnjake.

Za motor jemal iz blagajne podjetja

J. S. iz okolice Krškega je dobil prvo službo kot skladiščnik in blagajnik v gramoznici, last gradbenega podjetja SAVA iz Krškega, kjer je prodajal gramoz in betonske polizdelke. Ker pa si je močno želel motorja in denarja ni imel, kredita zaradi prekratke delovne dobe tudi ni mogel dobiti, je začel jemati denar od prodanega gramozja. V upravo je oddajal samo del gotovine, ki jo je prejel od strank, v času od maja do avgusta lani pa si je pri-

lastil 580.184 din.

V podjetju so kmalu ugotovili primanjkljaj. Obtožen-čev oče je sicer vso škodo povrnil, vseno pa se je moral J. S. zagovarjati zaradi poverbe na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Na razpravi ni priznal, da si je denar prilaščal, temveč je sodnikom tvezil, da si je samo »izposodil« za motor, na katerega je noč in dan mislil. Na podlagi dokazov pa mu tega niso verjeli, saj je obtoženec kupil motor za

mного manj kot je vzel denarja, preostanek pa je za pravil po lokalih.

Obsojen je bil na 10 mesecev zapor, pogojno za tri leta, razen tega pa je sodišče izreklo varnostni ukrep prepovedi opravljanja službe, s katero je zvezano samostojno razpolaganje z družbenim premoženjem za dobo treh let. Za slednjo kazen se je sodišče odločilo zato, ker se je fant že na prvem službenem mestu hotel okoristiti.

V petek popoldne so na novomeški tovarni postaji naložili drugi transport sedemdesetih IMV avtomobilskih prikolic za Švedsko. Po dogovorih bodo letos dobavili švedskemu kupcu 500 prikolic tipa ADRIA in OPATIJA. Izvozna cena take prikolice je 780 ameriških dolarjev, za isti denar pa jo lahko dobe tudi domači kupci. V prikolicah so ležišča za tri odrasle in dva otroka ter kompletna švedska kuhinja. Prikolice so novi dodatni proizvod IMV, zaradi česar se redna proizvodnja avtomobilov ni nič zmanjšala. Za prikolice, ki so jih razstavljali na beograjskem avtomobilskem sejmu, je veliko zanimanje tudi drugod in že julija bodo poslali prvo pošiljko v Zahodno Nemčijo (Foto: M. Moškon)

VSE DELOVNE LJUDI S PODROČJA DOMAČE OBČINE, SPODNJEGA POSAVJA, DOLENJSKE IN BELE KRAJINE PRISRČNO POZDRAVLJAMO IN JIM CESTITAMO ZA DAN BORCA.

OB TEJ PRILICNOSTI SE S POSEBNO HVALEZNOSTJO SPOMINJAMO UDELEŽENCEV NOV IN JIH SE POSEBEJ PRAV LEPO POZDRAVLJAMO.

KOPITARNA SEVNICA

ZGODBO »LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM« BOMO ZARADI TEHNIČNIH VZROKOV NADALJEVALI PRIHODNJIČ

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 1. julija — Bogoslav Sobota, 2. julija — Marija Nedelja, 3. julija — Nada Ponedeljek, 4. julija — Dan borca Torek, 5. julija — Ciril Sreda, 6. julija — Dušica Četrtek, 7. julija — Vinko

ČESTITKE

Dragemu sinu Janezu Vovku, ki služi vojaški rok v Aleksincu, iskrene čestitke za njegov praznik: mama, Marjan in Frenki.

Dragi sestri Karlinci Bašelj za 18. rojstni dan želi vse najlepše, enako sestri Micki in Slavki brat Franci, ki služi vojaški rok v Kniču.

Prejubemu možu oziroma tu Janezu Trdanu v Nemčiji, želijo za 50-letnico in god vse najboljšer ter ga iskreno pozdravljajo žena Nežka, otroci Anica, Janez, Edi in Marija. Vse lepo tudi sinu Janezu.

PREKLICI

Ciril in Marta Plahutnik iz Malega Rigla 4, Dol. Toplice prepovedujeta pašo kokoši po najmljivi njeni vrtu v Malem Riglu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala, kokoši pa zastrupila.

Ana Kfajder, Mali Slatnik 18, opozarjam Antona Tekstorja in Tončka Gorenc, da prepovedujem pašo kokoši po mojem zemljišču. Če tega preklica ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjala, kokoši pa zastrupila.

VAJAVAB

Ob bridki izgubi moža, očeta, strica in v svaka

ALOJZA BERUSA

Iz Cegelnice pri Novem mestu se najlepše zahvaljujemo varnostni službi, železnici, INISU, duhovščini, sosedom in vsem ostalim, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Zena Jožeta in otroci

Jožeta Kralj iz Gor. Kamenc 23, p. Novo mesto, se najlepše zahvaljuje dr. Vodniku za uspešno zdravljenje.

Ob prerani izgubi drage žene in mame

ANGELE VIDRIH

iz Zihovega sela se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Zalujoči mož Jože in otroci z družinami.

Ob prerani in tragični izgubi našega ljubelega očeta, sina in brata ter naše ljube mamice, hčerke, sestre in neveste

SLAVKA IN ANGELE BUTALA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancom ter kolektivni rjavega premoga Kanžariča in kolektivni Gozdnega obrata Črnomelj, ki so nam prikočili na pomoč ob nagli in tragični smrti in vsem, ki so darovali vence in ju spremljali na njuni zadnji poti.

Zalujoča otoka: Jožek in Majdica, mama Marija, brat Jože, teta Frančiška, družina Zalec iz Zapudja in drugo sorodstvo.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 1. JULIJA: 8.05 Operna matineja, 10.15 Domače viže — domači ansambli, 10.55 Glasbena medijra, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v juliju, 12.40 Koroske narodne pesmi, 14.05 Koncert lahke glasbe, 15.20 Napotki za turiste, 15.45 V svetu znanosti, 17.05 Petkov simfonični koncert, 18.50 Kulturni glasbov, 20.00 Pojo inozemski pevski zbori, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 2. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja, 9.15 Početniški pozdravi, 10.15 Operni koncert, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Ante Stefančič: Čuvanje živil živalskega izvora, 12.40 Ansambel Franca Korbarja in trio Slavka Avsenika, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Pesmi in ples iz Jugoslavije, 17.05 Gremo v kino, 18.50 S knjižnega trga, 20.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 3. JULIJA: 6.00—8.00

Ob izgubi našega dragega moža,

očeta, dedka, tasta in strica

MIHAELA GAČNIKA

s Senovega — Reštanj

se zahvaljujemo celotnemu osebju Zdravstvenega doma Senovo, predvsem pa dr. Malavašiču za njegovo tako pogoste požrtvovalne obiske pri njegovi dolgotrajni in mučni bolezni. Lepa hvala g. župniku in godbi ter znancom, sorodnikom in sosedom za spremstvo na brestaniško pokopališče. Zahvaljujemo se govornikom tov. Sibili in tov. Zibertu — prijatelju pokopnika, za ganljive besede ob odprtjem grobu.

Gačnikovi

Naravno venca na grob pokojnega skladatelja Marjana Kozine sta družini Dular iz Ljubljane in dr. Gros iz Novega mesta darovali 10.000 din za socialno ogrožene otroke. Najlepša hvala!

maliooglas

MOPED COLOMBI ugodno prodam.

Stane Povše, Svržaki 5, Metlika.

ODDAM V NAJEM garažo in sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (690-66)

PRDAM OSTRESJE za hišo 5 krat 11 m. Jože Pipan, Brod 6, Novo mesto.

PRDAM MOTOR NSU Maksi, Anton Cesar, Prečna, Novo mesto.

PRDAM ŠTEDILNIK, desni, vzdoljni, s ploščicami. Paučić, Ljubljanska 4, Novo mesto.

POCENI PRDAM kuhinjsko kredenco in divan. Marija Zora, Novo mesto, Šolska 7.

SAMEK SREDNJIH LET želi prazno ali opremljeno sobo v Metliki ali neposredni okolici proti visoki nagradi. Naslov v upravi lista.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov in upravljalni list: pribitek 1 novi dinar — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta

TAKOJ SPREJME fanta za pričetek pekarske stroke pekarna Omerzel v Krškem. Hrana in stanovanje brezplačno. Osemletna ni potrebna

KMECKO DEKLE, ki ima veselje do gospodinjstva, sprejme takoj Mira Gradnik, Bled, Ribenska 7.

PEKOVSKEGA VAJENCA sprejme pekarna Slivnik, Brežice, Oskrba v hiši.

SOBOSLIKARSKO in plesarsko pomočnico sprejme Alojz Frantr, Trojerjeva 16, Kranj.

POROCNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

SLUŽBO DOBITA dva fanta, ki imata veselje do lesne galanterije, vojašnice prosta, stanovanje in hrana preskrbljena. Zlata 21tnik, Visoko 71, pošta Senčur pri Kranju.

PRDAM kuhinjsko pohištvo in pralni stroj, Intihar, Bršlin 44, Novo mesto.

AVSTRILJSKE in jugoslovanske srebrnike kupim. Loos, Ljubljana, Gregorčičeva 21.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme takoj tričlanska družina. Služba stalna. Čez poletje na morju. Plača dobra. Ponudbe na naslov: Pavšič, Radovljica, Gradnikova 3.

PRDAM STROJ za izdelavo cementno strešne opeke na vozček z modeli. Naslov v upravi lista (694-66).

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogasko »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMEJLNIK — telefon 21-129, in STANDARD — telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 1. in 2. 7. francoski barvni film »Sreča«. 3. in 4. 7. ameriški barvni film »Goli in mrtvi«. 5. in 6. 7. italijanski film »Može na kongresu«.

Kočevje »Jadrani«. 1.—3. 7. nemški barvni film »Pesem prerjese«. 4. 7. češki film »Vrtinec«. 5. in 6. 7. jugoslovanski film »Druga stran medalje«. 7. in 8. 7. ameriški barvni film »Dvoboj na soncu«.

Metlika: 2. in 3. 7. nemški barvni film »Poslednje jahanje v Santa Cruz«. 6. in 7. 7. angleški film »Krog prikrievanja«.

Mokronog: 2. in 3. 7. ameriški barvni film »Gusara«.

Novo mesto »Krkka«. 1. do 4. 7. ameriški barvni film »Vzemi jo — moja jes«. 2. 7. kubanski film »Kuba 58«. 5. in 6. 7. poljski film »Prikazni iz Zaragoza«.

Ribnica: 2.—4. 7. jugoslovanski film »Nevarna pot«.

Sevnica: 2. in 3. 7. ameriški film »Ubiti ptico oponašavko«.

Sodražica: 2. in 3. 7. ameriški barvni film »Vrtnice v mestecu Pejtona«.

Sentjernej: 2. in 3. 7. barvni film »Razbitine ladje«.

Trebnje: 2. in 3. 7. ameriški film »Od tod do večnosti«. 6. in 7. 7. francoski film »Usoda«.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ivan Gasperin, delavec iz Loč, si je pri delu v skladišču poškodoval levo nogo; Marija Urbanč, hči kmeta iz Drnovega, je padla pod voz in si poškodovala glavo in levo nogo; Matija Jurečič, kmet iz Hrašnja, je padel z voza in si poškodoval hrbet; Franjo Ratkajec, kmet iz Tomaševca, je padel z voza in si poškodoval rebra; Rozalija Turšič, delavka iz Krmečja, je nekdo pretepel in ji poškodoval desno nogo; Marija Hotko, žena kmeta iz Jeserlavca, je padla z lestve in si poškodovala levo koleno; Ana Serbčič, delavka iz Črešnjice, je padla v sobi in si poškodovala levo roko.

OBVESTILA

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

OBVEŠCAM cenjene goste, da bo ob dnevu borev, dne 3. in 4. julija, igral v domu na Frati kvintet Gozdarji. Pijača in jedca preskrbljena. Vabljeni!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Terezija Saner iz Otoka — Marijo, Dragica Smrekar iz Vrhnja — dečka, Franciška Novak iz Hudega Brezja — Petra, Ljubica Smole s Senovega — Jožeta, Erika Revinšek z Gabernika — Alojza, Marija Lovšin iz Leskova — Kristino, Marija Glas iz Presladola — dečka, Brigita Lendaro iz Sevnice — Alenko, Ana Urek iz Mihalovca — Lidijo, Nada Krejan iz Brestanice — Nado, Kristina Požun iz Čarja — dečka, Nada Stipančič iz Mrzlave vasi — dečka, Ana Vahčić iz Mosteca — Metko, Frida Cizl iz Brezine — Tomaža, Barica Bortas iz Luga — Ivana, Stjepica Borošak iz Radakovega — Draga, Vida Motore iz Sevnice — Branko.